

1382

విశ్వసాహిత్యమాల ౨౯

సు/43

భ య ం

(అలగ్జాండర్ అఫినాజెనీవ్)

అ మ వా ద ం

—రా మ మో హ న్.

రాజమహేంద్రవరమున
శ్రీ కొండపల్లి ముద్రాక్షరశాలయందు
ముద్రింపబడియె—1943.

ప రి చ యం

గ్రంథకర్త:

అఫినోజీనీవ్ 1904 లో పుట్టాడు. ఆతని తల్లి ఒకపల్లెటూరి బడి పంతులమ్మ. తండ్రి వ్రాయసకాడు. అఫినోజీనీవ్ తన స్వతంత్రరచన పది హేనోయేటనుంచే ఆరంభించేడు. ఇరవైవేళ్ళు వచ్చేటంతకి పాటలూ- పద్యాలూ మూడుసంపుటలుగా వెలువడ్డాయి ఆతని రచనలు. మొదటి నుంచీ విప్లవంలో ఉత్సాహం చూపెట్టేడు. విప్లవంనాటికి ఆతనివయసు 13. ఏళ్ళేకాదూ? కాని 1920 నాటి కప్పుడే ఆతడు కొంతపేరు సంపాదించేడు. '20 లో అంటే తన పదహారోయేట ఒక్కమారుగా పదహారు వుద్యోగాలలో నియమించబడి నిర్వహించేడు.

1923 లో మాస్కోలో జర్నలిజమ్ ఇన్స్టిట్యూట్ లో చదువుతూ న్నప్పుడే తన మొదటినాటకం వ్రాసేడు. తరువాత గడిచిన నాలుగైదేళ్ళలోనూ మరో పదినాటకాలు వ్రాసేడు. 1929 లో వ్రాసిన 'చూడకో' లో ఆతనిపేరు ప్రఖ్యాతికి వచ్చింది. ఈ "భయం" లో ఆతడు సోవియట్ రచయితలలో అగ్రగణ్యుడయ్యేడు.

గ్రంథం:

దీనిని ఆతడు 1931 లో వ్రాసేడు. విజ్ఞానకాస్త్రాలు రాజకీయాలలో సంబంధించని ప్రత్యేకవిషయాలుకావు. వర్గకలహంలో అవికూడా ముఖ్యమైన ఆయుధాలే, అనే సిద్ధాంతంమీద ఈనాటకం వ్రాసేడు. సోవియటు యూనియనుగో క్రామిక ప్రభుత్వానికీ - మేధావివర్గానికీ గల ఆంతరికసంబంధాల్ని చాల అద్భుతంగా చిత్రించేడు గ్రంథకర్త.

ఈనాటకం సోవియటు యూనియనులోకల్లా విశేష ప్రచారంగల నాటకాలలో ఒకటి. మొదటి రెండేళ్ళలోనూ అది 400 మార్లు ప్రదర్శించ బడిందట. నేటికీ చాలాపట్టణాలలో ఇంకా ఉత్సాహంతో ప్రదర్శించ బడుతూంది.

భ యం:

ఇంక, నా ఇతర అనువాదాలకి వలెనే ఇదీ ఒక్కభాష మినహాగా మిగిలింది అంతా గ్రంథకర్తదే. తెలుగులో దొరకని, ఉచ్చరించడంలో బాధ కలిగించేవాని నన్నిటినీ, ఇంగ్లీషుపదాలలోనే వాడేను.

1 ఫిబ్రవరి 1941

అనువాదకుడు.

పాత్రలు

ఇవాన్, ఇలిచ్, బోరోడిన్: ప్రాధేసరు. ఇన్స్టిట్యూట్ కి సెంటిఫిక్ డైరెక్టరు; వయస్సు 60.

వాల్యా, వాలంటీనా: ఆయన కూతురు ; శిల్పి; వయస్సు 23.

నికోలాయ్ కాక్యానోవిచ్ బ్రోజ్కోవ్ : ఇన్స్టిట్యూట్ లోని పరిశోధన శాఖకి డైరెక్టరు. వాల్యామగడు; వయస్సు 38.

విసారియజ్ జఖారోవిచ్ జఖారోవు: పురాతన పార్శ్వేశమతచరిత్రాచార్యుడు; వయస్సు 60.

హెర్మన్ విటల్డోవిచ్ కాస్టాల్ స్కీ: బోరోడిన్ ప్రియశిష్యుడు. ఇన్స్టిట్యూట్ లోని గ్రాడ్యుయేట్ స్టూడెంటు. వయస్సు 28.

సెమియాన్ సెమియానోవిచ్, వర్గాసోవు: ఇన్స్టిట్యూట్ కార్యదర్శి. అమాలియా కార్గోనా, అమాలియా: ఒక ముసలమ్మ.

యెరేనా మిఖలోనామాకరోవా, ఎరేనా: కమ్యూనిస్టు. ఇన్స్టిట్యూట్ లో రీసెర్చ్ అసిస్టెంటు. వయస్సు 30.

నికోలాయ్ పెట్రోవిచ్, షెకోవాయ్: కమ్యూనిస్టు. ఇన్స్టిట్యూట్ లో గ్రాడ్యుయేట్ స్టూడెంటు. ఆమె మగడు. వయస్సు 33.

నటాషా: షెకోవాయ్ మొదటిభార్యవలన కలిగిన కూతురు. వయస్సు 10.

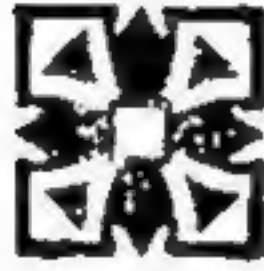
క్లాడ్యావాసిలీనా స్టాసోవా, క్లారా: కమ్యూనిస్టు. ఫ్యాక్టరీలో పనిచేస్తూంది. కమ్యూనిస్టు పార్టీ యొక్క కంట్రోల్ కమిషన్ లో సభ్యురాలు. వయస్సు 60.

హుస్సేన్, కిం బయ్యావు: కాజర్. కమ్యూనిస్టు. గ్రామ్యుయేటు. వైవీ
జియట్.

బోరిస్ నెమోవిచ్ నెవిస్కి: కమ్యూనిస్టు. ఇన్ స్టిట్యూట్ యొక్క
మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

ప్రెసీడియమ్ లోని అవసరసభ్యులు.

పరిశోధకురాలు.

కొన్ని శబ్దాలు :

వై వీజన్ యట్: పరిశోధనారంగంలో

గాని, ప్రభుత్వపరిపాలనారంగంలో

గాని, ఉన్నతవిద్య పొందడానికై

క మ్యూనిస్టు పార్టీ శాఖలచేతా,

కర్మాగారాలచేతా పంపబడిన

శ్రామికులు - రైతులు.

సమయం: ఈనాటిదే.

ప్రదేశం: మాస్కో: సోవియట్ - యూనియన్....

మొదటి అంకం.

ఒక తో రంగం

ప్రాఫెసర్ బోరోడిక్ యింట్లోని కచేరీసావడి. విక్టోరియన్ యుగపు అలంకారాలు. ప్రాఫెసరు యొక్క చదువులగదిలో పెట్టగా మిగిలిన పుస్తకాల బీరువాలు దీనిలో అమర్చబడినాయి. ఎడమచేతివేపున తిన్నె. తిన్నెమీద ప్రాఫెసరుకూతురు వాలంటీనీచెక్కిన శిల్పం పెద్ద ఎత్తయిన బొమ్మ ఒకటుంది. ప్రస్తుతం అది కనబడకుండా తడిముతకగుడ్డ ఒకటి క్రిందికంటా వ్రేలాడేలా కప్పబడివుంది. తెరలేచేటంతకుముందు నుంచీ పియానోతో శృతిగలిపి పాడుతూన్న కాస్టాల్స్కీ గొంతుక వినబడుతూంటుంది. మృదువుగా మధురంగా ఎత్తుగడచేసేడు. రెండోపదం వద్దకి వచ్చేటంతకి గొంతు సాపుడేరుతుంది. తెరలేచునంతకి వాలంటీనా తిన్నెవద్ద నిలబడివుంటుంది. ప్రాఫెసర్ బోబోవు - బోరోడికూ, కాస్టాల్స్కీ సంగీతంవింటూ ఒకేబెంచిమీస ఒకరిప్రక్క వొకరు కూర్చుండివుంటారు. బోరోడిక్ విప్లవానికి పూర్వంనాటి పేరుపడ్డ నైంటిస్తు. ముసలివాడైనా, బలంగా, అందంగావుంటాడు. ఉద్రేకి. కోపిష్టి. పాత బట్టలు కట్టినా, పరిశుభ్రంగావున్నాయి. గడ్డ దువ్వి సంరక్షణలో వుంచేడు. కూతురుకూడా అందమైనదే. అలంకరణవాంఛ బాగా కనిపిస్తుంది. ఆమె మగడు ప్రాఫెసరు బోబోవుయువకుడు. మంచిచదువుకున్నవాడు. భార్యయందు విశేషం ప్రేమగలవాడు. కాస్టాల్స్కీ పడుచున్నాడు. ప్రాఫెసర్ బోరోడిక్కి ప్రియశిష్యుడు. దుస్తులవిషయంలో బాగాశ్రద్ధ తీసుకుంటాడు. నూతన సోవియటు పద్ధతులకి విపరీతంగా కనిపించేటట్లు ఎక్కువశృంగారంగావుంటాడు. పూర్వకాలపుపద్ధతులలో పెరిగినమనిషి.]

కాస్టాల్స్కీ—(పాడుతాడు) నాయాశే, నాకలల, నావిశ్వాసాల, పాదముద్రలనునిచి, పరుగెత్తెనేళ్ళు, మృదుమగురకంఠం మృదుబారింది.

పడుచుదనపు నిగారింపుపాలిపోయింది. ఈఆళ, ఉత్కంఠ హృదయమా, ఏల? గడచిపోయిన యేళ్ళు, తిరిగితేగలవ? ఆనాటి ప్రథమసమాగమానం దంటు, ఆగగుర్పాట్లు ఆముద్దుమురిపాలు కన్నీరు.....

బోరోడిన్—ఏంబాగాలేదూ? ప్రేమనిగురించి ఎంతకవిత్యం వ్రాసేరు మానవులు! కాని, ఏంచెయ్యగలం. అది మానవాతీతమైన భావానుభూతి. మానవుడు వచ్చినదిమొదలు మానవజాతిఆస్తమించేవరకూ, ఎప్పుడూ వారిజీవిత విధానాన్ని నడిపించేది. — ప్రేమ, ఆకలి, కోపం, భయం, అంతే. ఔనుగాని సుఖంగా వెళ్లివచ్చేవా? ఏలావుంది?...నికోలాయ్.

బోబ్రోవు—ఆ, బాగానేవుంది...పాట చాలాబాగుంది.

బోరోడిన్—నిజం. కాని, కారణం ఏమిటి?... కారణరహితమైన సహజభావ లోంచి వచ్చింది. గనకనే అంతబాగుంది. మానవుని ప్రవర్తన అంతానాలుగు మూలశక్తులమీద ఆధారపడివుంది. - ప్రేమ - భయం - కోపం - ఆకలి. మిగిలినవన్నీ వీనిలోంచి పుట్టినవే. అంతే ప్రతికళాభిజ్ఞుడూ ఈవిషయాలు మనస్సులో వుంచుకోవాలి. చూడు వాలంటీనాని: నాభావాల్ని చెక్కడంలో ప్రదర్శించి అద్భుతమైన బొమ్మని తయారు చేసింది. పోటీలో ఆవిడిదే మొదటిబహుమతి. చూసుకో, పరీక్షక సమితి వచ్చేవేళ అయింది. మాద్దుగానికాదూ నువ్వు. (సగర్వంగా) నావాల్యా వాళ్ళందరికన్నా తెలివైనది.

కాస్టాల్ స్కీ—మొదటిబహుమతి నీదేనని నాకు బాగావిశ్వాసం. వాలంటీనా—మావారు ఒప్పుకోరు. ఆయనగారికి ఇది బాగులేదు.

బోబ్రోవు—వాల్యాబొమ్మ అంత మొదటి బహుమతిపొందతగివుందా? నాకు అనుమానంగావుంది.

వాలంటీనా—మీరే పరీక్షకులైతే?...

బోబ్రోవు—మొదటిబహుమతి నాభార్యకే రావడం సహజం.

కాస్టాల్ స్కీ—నికోలాయ్ కాళ్యానోవిచ్ కి వస్తు - మనుష్య పరిజ్ఞానం నశించింది. దేశం తిరిగిన ఫలితం అనుకుంటాను.

వాలంటీనా—ఆయనగారు ఇల్లాంటి స్వల్పవిషయాలు మనసునకి పట్టించుకోరు. (బోబోవువేపు తిరిగి) కాని, నిజంచెప్పాలంటే మీకు వ్యక్తిత్వంలేదు. ఎవరిమాటలో పట్టుకు ప్రాకులాడవలసినవారే. అస్తమానం ఎలకలతోవుంటే మీకు బుర్ర నశించింది.

బోరోడిన్—వాల్యా!

బోబోవు—నిజమేకావచ్చు.

బోరోడిన్—ఏమిటది? (వాలంటీనాతో) నెల్లాళ్ళకి ఇప్పుడే కలుసుకున్నారకదా, ఇప్పుడేకోపాలా?...ఆతన్ని చూసి జ్ఞానం తెచ్చుకోకూడదు? (కాస్టాల్ స్కీని చూపుతాడు.) ఆతని భవిష్యత్తుని నిర్ణయించడానికి అక్కడ మీటింగు జరుగుతుంది. ఆయనగారు ఇక్కడ అనందంగా ప్రేమగీతాలు పాడుకుంటూ వినోదిస్తున్నాడు. ఔనులే. కాస్టాల్ స్కీ వంశంలోవాడుమరి. వాళ్ళ కుటుంబం అందరూ అదేమోస్తారు. మహాదిట్టమైనవాళ్ళు...ప్రాప్తసర్వ, అకాడమి మెంబర్లు, సెనేటర్లునుఅందరూ కూడా.

కాస్టాల్ స్కీ—అదీసంగతి. అకాడమిలో మెంబర్లు సెనేటు సభ్యుడూ ఆయనవానికొడుక్కి మీ అసిస్టెంట్లుగావుండే అదృష్టంలేదు. ఓకమ్మరపు పనివాడికూతురు ఎలెనామాకరోవా మీకు అసిస్టెంట్లు అవుతుంది. ఆవిడనే విదేశాలకి పంపిస్తారు.

వాలంటీనా—హెర్మన్ విటల్టోవిచ్ కి మంచి గుండెనిబ్బరంవుంది.

కాస్టాల్ స్కీ—ప్రారంభసమావేశంలో జరిగిన తీర్మానం నన్ను తోసేసింది.

బోరోడిన్—కాని, దానిని పైఅధికారులముందుపెట్టేం. నాఅసిస్టెంట్లుని, నేనే ఏరుకోవాలి. అది నాహక్కు. అధికారమండలి సమావేశంజరుగుతుంది. మనతరపున మాట్లాడడానికి సెమియూన్ సెమియానోవిచ్ వెళ్ళేడు. మరేం విచారించకు హెర్మన్. నీలో అసాధారణమైన ప్రజ్ఞవుంది. మాతరవాత రావలసినవాడిని నువ్వే. పైగా సెమియూన్ సెమియానోవిచ్ ఎక్సెల్ ఎఫ్రిమోవిచ్ కి ఫోటోచేసేడు. వాల్లిద్రూ ఈవిష

యమే అలగాండర్ గ్రిగోరిచ్ తో సంప్రదించేరు. వాళ్లుకూడా సాయం చెయ్యడానికి వాగ్దానం చేసేరు.

కాస్టాల్ స్కీ—స్పష్టంగా వాగ్దానం చేసేరా?

బోరోడిక్—ఓ...ఓ!...రహస్యం...కుట్ర...

కాస్టాల్ స్కీ—అయితే నాకు ఆశలు వున్నాయన్నమాట.

వాసిలీనా—ఏమైనా అదృష్టవంతుడివి, హెర్మన్! నువ్వు ముట్టుకున్నదల్లా బంగారం. (తలుపుచప్పుడు) కళాసమితి అనుకుంటా.

కాస్టాల్ స్కీ—సెమ్యాక్ సిమియానోవిచ్, నేచెప్పేనుచూడు.

(ఇద్దరూ ఆతురతతో ఎదురుమాస్తాంటారు. ప్రాథేసరు ఖజారోవు వస్తాడు. పరిస్థితు లేవీ బాగులేనట్లు ముఖమే చెబుతూంది. ముసిలివాడు, పూర్వకాలం మనసి. నూతనసోవియట్ సమాజంలో వుండదగినవాడు కాదు. అంతా అనిశ్చితభావాలూ, ఆధ్యాత్మికచింతనా గలవాడు.)

బోరోడిక్—విసారియన్ ఖజారోవిచ్, ఎప్పుడూ రానివాడివి ఈలావచ్చేవు? చాలాఆనందకరంగావుంది. రా కూర్చో. రా. నీకో కుభ వార్త చెప్పబోతున్నా. హెర్మన్ నాఅసిస్టెంటు కాబోతూన్నాడు. రీసెర్చికి బర్లిన్ వెళ్ళబోతాడు. ఇంక వాలంటీనా చెక్కడం, రెడ్ స్క్వేర్ లో క్రెమిన్ కి ఎట్టఎదట స్థాపించబోతూన్నారు. అన్నీ సుముఖంగా వున్నాయి. ఉ. నావద్ద ఒక గ్రాడ్యుయేట్ స్టూడెంటువుంది. ఎలెనా మాకరోవా అంటూ ఆమెగారు ఒకమ్యూనిష్టు మానవస్వభావపరిశీలనకి ఒకలేబరేటరీ తెరవాలంటుంది..." ఇంతకాలమూ కుండేళ్ళస్వభావాన్ని పరిశోధించేవు. చాలు, ఇంక ఈపాటికి నీదృష్టి మానవసమాజంమీదికి మరల్చవలసిన దినం వచ్చింది..." అని కూర్చుంది. ఏమనేది? మనకుర వాళ్ళకి వర్తిహడావిడితప్ప మారుఅలోచనలేదు...ఏమంటావు?

బోబ్రోవు—మానవస్వభావవివేచనం రాజకీయవేత్తల వ్యవహారం మీరూ నేనూ జీవశాస్త్రజ్ఞులం.

కాస్టాల్ స్కీ—ఈజీవశాస్త్రమే రాజకీయాలకి స్వస్తి చెప్తుంది. మానవుని భవిష్యత్తు కార్యకారిణీసమితులలోనూ, కమ్యూనిష్టుపార్టీ సంస్థల

లోనూ కాదు నిరయించబడవలసినది. జీవచైతన్యశక్తిని పరిశోధించే ఇన్స్టిట్యూట్ లలో నిరయించబడాలి.

బోబోవు—మాకరోవా అభిప్రాయం అదికాదు.

కాస్టాల్ స్కీ—కావచ్చు. ఇది నా అభిప్రాయం.

బోబోవు—ఈ నెల్లా శృప్రయాణంలోనూ చాలా సంగతులు చూడగలిగేను. నాకు రాజకీయాలంటే ఏమిటో తెలిసింది. కుందేళ్ళని పరిశోధించడంలోకిన్న మానవుని పరిశోధించడం ఎక్కువగడిచిడియైన శ్రవహారం అని ఇప్పటికి నానమ్మకం.

బోరోడిన్—ప్రజల్ని అదుపులోవుంచుకోడం అనేది అంత చురుకైన పనికాదు.

వాలంటీనా—కుందేళ్ళ మాదిరిగానే ప్రజల్ని కూడా పరిశోధించడం అదో చిత్రంగావుంటుంది. చెవివేరక గీరుతే నీకుగడు మంచిగా మాటవింటాడు! (తలుపుచప్పుడు. వర్గాసోవ్ వస్తాడు.) సెమియాన్ సెమియానోవిచ్! (కాస్టాల్ స్కీ-వర్గాసోవ్ దగ్గరికి పరుగెత్తుతాడు.)

కాస్టాల్ స్కీ—కాయా... పండా? (ఆగుతాడు.)

వాలంటీనా—అభినందించివచ్చా?

వర్గాసోవు—పరాజయం!

బోరోడిన్—పరాచికం చేస్తున్నావు! సెమియాన్! హాస్యం!

వర్గాసోవు—పరాచికం కాదు. ఇవాన్! మనం కోడిపోయేం.

మెకోడిన్—అయితే, ఎఫ్ఐమ్ ఎక్స్ మోవిచ్, అలగ్జాండర్ గ్రీగోరివిచ్ లు ఏమంటూన్నారు?

వర్గాసోవు—వాళ్ళ కీ ఆశలులేవు. (నిశ్శబ్దం)

బోబోవు—అయితే మాక్రోవారి సెర్పి అసిస్టెంటుగా నియమించబడిందా?

వర్గాసోవు... ఔను. ఎలెనామిఖలోనా మాకరోవా.

వాలంటీనా—అయితే బెల్లన్ వెళ్ళేది ఎవరు?

వర్గాసోవు—ఇంకెవరు?... ఆవిడే... వసంత ఋతువులో అవుతుంది ప్రయాణం... ఏమీ అనుకోకేం. (కూర్చుంటాడు.)

బొరోడిక్—(అరుస్తాడు.) నేనొప్పుకోను! స్కాండల్స్! ఎందుకూకొరగాని చవటలు!

(వర్గాసావ్ అదిరిపడి నిలబడతాడు.)

వాలంటీనా—బాబాయ్!

బొరోడిక్—రాజీనామా యిచ్చేస్తా. సోమరిపోతులు! (ఆవేశంతో గదిలో అటూయిటూ హడావిడిగా పచారుచేస్తాడు.) ఏదీ కాగితం ఒకటి ఇల్లాఇక్కండి. వ్రాసిపారేస్తాను. లండన్ పోతాను. వాళ్ళు ఎంతకాలం నుంచో ప్రాధేయపడుతూన్నారూ రమ్మని. నే నీ మాకరోవాతో కలిసి పనిచెయ్యను. వట్టిచుట్టిబుర్ర. వట్టికర్రతల. (బల్లమీదకొడుతూ) మట్టిముద్ద! దూదిపింజ! కర్రపొట్ట! అంతే మరేమీలేదు.

వాలంటీనా—ఊరుకో బాబాయ్! ఊరుకో! నీగుండె.

బొరోడిక్—పోనీలే. గుండె అదుగువస్తే వచ్చింది. ఈనేళంలా సైంటిస్టుల అవసరాలు ఏలావున్నాయో ప్రపంచానికి తెలియపరుస్తా. వైవీ జన్ టీన్! వీళ్ళా ముందుకొచ్చేది? కూలివాళ్ళ నూక్కులులోంచిబాధ్యతగల శాస్త్రజ్ఞులకు విద్యార్థుల్ని పంపడమా? ఏమిటిలోచన? వాక్యంలో 'కామా'లు ఎక్కడ పెట్టాలోకూడా తెలియదుకదా అవిడికి. మరోభాష ఏదీరాదుగదా? మహాగొప్ప అసిస్టెంటు! చెప్పుకుంటే సిగ్గు.

జఖారోవు—(మనసులోనే అనుకున్నట్లు) ఎందుకూపొందని జీవితం.

బొరోడిక్—ఏమిటి?

జఖారోవు—మనది ఎందుకూపొందని జీవితం అంటూన్నా. ఓర్పు వహించాలి. శ్రీకృష్ణుడేమన్నాడు; “కష్టసుఖాలు వస్తూంటాయి: అంతమాత్రంచేత అధైర్యపడకు. వీటన్నిటికి అతీతుడవై ప్రవర్తించడానికి ప్రయత్నించు?”

బొరోడిక్—ప్రయత్నించు. ప్రయత్నించు.

(వెనకకి ముందుకి పచారుచేస్తాడు.)

వాలంటీనా—పాపం, హెర్మిట్! చాలా విచారపడుతూన్నాడు.

కాస్టాల్ స్కీ—ఏమీలేదు. (హేళనగా) నేను చాలా అదృష్టవంతుణి. నేనుటుకున్నదల్లా బంగారం. అంతా ఆనందమే. ఊహించుకోండి. అదృష్టం? గురూజీ! కుండేశ్వరతో చిరకాలం బాధపడ్డాను. ఇంక 'వైఫ్ జన్ ట్రీ' ల నడవడికలు పరిశోధించవలసిన సమయం వచ్చింది. అదికూడా సహజచైతన్యశక్తి వలన ఏర్పడినదే. గురూజీ! వాళ్ళకి మనం అగతేభయంగా వుంది. వాళ్లు మనల్ని నమ్మడంలేదు, ఎలకలమాదిరిగా మనశాస్త్రీయపరిశోధనలలోకి వేలూ - లక్షలూగా ప్రవేశిస్తూన్నారు. విజ్ఞానం చేతచిక్కేక మనపనిపట్టేసారు.

బోబ్రోవు—నాకు చాలా సంతోషంగావుంది. (అందరూ ఆతని వేపే తిరిగిచూస్తారు.) నువ్వు బెర్లిన్ వెళ్ళకపోవడం నాకు చాలా సరదాగావుంది.

బోరోడిన్—ఎలకలన్నావే అది పొరపాటు. అబ్బాయి! నువ్వు పొరపడ్డావు. అల్లాగ అనుకోడానికి వీలులేదు. ఈ వైఫ్ జన్ ట్రీలకి నాయం దు భక్తివుంది. విశ్వాసంవుంది. నన్నొక నిధిలామానుకుంటున్నారని కూడా చెప్పవచ్చు. నన్నుగొప్పగా చూసుకుంటూన్నది—ఎలకలా? తప్పు. పొరపాటు. దానికి నేను అంగీకరించను.

కాస్టాల్ స్కీ—మా పెద్దలు చేసిన అపరాధాలు ఏమిటోకూడా మేము మరిచిపోయినా, వాటిమూలంగా మాకు బాధతప్పడంలేదు. బార్బరోసాకి ఎర్రటి గడ్డంవుందనీ, ఫ్రాంకోకుని హెన్రీలుకొంతకాలం, యూయూకొంతకాలం పాలించేరనీ తెలుసు. అంతే. అంతకుమించి గతం ఏమీ జ్ఞాపకంలేదు. అవసరంలేదుకూడాను. మాతండ్రిచేనేడు ఇదంతా. విన్నావా? మాతండ్రి!

బోరోడిన్—తప్పు తప్పు. నువ్వు కళ్ళేనా తెరవని రోజులనాటి కప్పుడే మీతండ్రి అకాడమీలో సభ్యుడయ్యేను...తప్పు...

వాలంటీనా—హెర్మన్! ఇంకా బాగా చదువు. ఇదివరకటికింటే రెండు - మూడురెట్లు బాగా చదువు. బాగా పైకిరా. ఇతరుల్ని మించు.

ఒకశాస్త్రీయగ్రంథం వ్రాయి. పేరు తెచ్చుకో. తప్పకుండా నువ్వు పేరు తెచ్చుకోగలవు.

బోరోడిన్ — ఔను. నువ్వు. ఇంకా బాగా నడవాలి. నేనుకూడా సాయంచేస్తాను. ఏదోఒక ప్రత్యేకవిషయం తీసుకుని కృషి చెయ్యి.

కాస్టాల్ స్కీ — అల్లాగే రాత్రి తెల్లవారూ చదువుతాను. ఊవరం మానేస్తా. సంగీతం కట్టిపెట్టేస్తా. పేరుపడాలి గొప్పసైంటిస్టుని. అప్పుడు ముట్టుకోవాలి. సాంఘికపరిస్థితులు కారణంగా నాలాగే అణిచివేయబడు తూన్నవాళ్ళందరిబదులూ ప్రతీకారం తీర్చుకుంటాను.

బోబ్రోవు — ఏంచేసినా, చేయిగాని, ఊవరంమాత్రం మానకు, నీపుణ్యమాయిరి!

వాలంటీనా — మావారు చెప్పినమాట నమ్మేవుగనక హెర్మన్, నన్నుగురించి ఎంత తెలుసో నిన్నుగురించి అంతే ఎరుగును. ప్రపంచం అంటే ఏమిటో, మనుష్యజీవితం అంటే ఏమిటోకూడా తెలియనిమనిషి. ఆచెవులపిల్లులూ - ఆకుక్కలూ అదే ఆయన ప్రపంచం. హెర్మన్! ఎన్నిఆటంకాలు వచ్చినాసరే, ఒకమహాపురుషుడివికా. (వెడుతుంది.)

కాస్టాల్ స్కీ — నికోలాయ్ కాశ్యానోవిచ్, కోటోమిన్ ప్రియ శిష్యుడివిగదా, తనశిష్యుడు ఇబ్బందిబోవున్నప్పుడు ఈలాగే వదిలిపెట్టే సేదా?

బోరోడిన్ — నిజం. కోటోమిన్ తనశిష్యులమీద ఈగవాలనిచ్చే వాడుకాదు. ఔను. కోటోమిన్ కి ఈవిషయం తెలియపరుస్తా. ఆతనిదగ్గర ఫిర్యాదుచేస్తాను. ఫిర్యాదుచేసితీరుతా... ఏమిటి?

వర్గాసోవు — పూర్వఫెడర్ కోటోమిన్ నిన్నరాత్రి అరెస్టుచేసేరు.

బోబ్రోవు — కోటోమినా? అరస్తా?

బోరోడిన్ — అంతకంతకి మరిఅధ్వాన్నంగావుండే. అల్లాంటివాణ్ణి! ఎవ్వరికీ అపకారంచేసే రణంకాదే. ఏమిటిది? ..వీళ్ళకే పోయేకాలం వచ్చింది? అరరే!

బోబోవు—ఏమేనా అడిగితే ప్రజలు వర్గపోరాటం సాగిస్తున్నారంటారు రాజకీయవేత్తలు.

జఖారోవు—నన్ను కూడా... ఇవాన్!... నన్ను కూడా యూనివర్సిటీలోంచి తరిమేసరు.

బోరోడిన్—వేరొకటి. అబ్బే! ఏమిటి?

జఖారోవ్—ప్రాచ్యమతాలమీద నావుపన్యాసం పూర్తి అయినాక చప్పిదవడలూ వాడూ ఒక కుర్రాడులేచి, కళ్ళజోడులోంచి చూస్తూ నీకు మార్క్సియంకాపునాదిలేదు అన్నాడు.

బోరోడిన్—అయితే నువ్వేమిటి అన్నావు?

జఖారోవ్—కోపం మనస్సులోనే ఆచుకున్నా. అహింస అంటూ ప్రాకులాడే మానవుల్ని చూసినప్పుడు నవ్వులనుకుంటూవుండేవాడు అంటారే ఆ “డీజూరో” మృగయా దేవత జ్ఞాపకం వచ్చేడు... నేను మాట్లాడకుండా ఈవలికి వచ్చేసి, నీసలహా తీసుకుందామని తిన్నగా వచ్చేసేను.

(కింబయివ్ అనే కూలీవస్తాడు. పడుచువాడు. మనిషి. అమాయికంగా వున్నా అత్యవికాసంగలవాడు. మంగోలియన్ లక్షణాలు పూర్తిగావుంటాయి. మాటలోకూడా ఆయాసవుంది.)

కింబయివ్—ఆహా ఎంతమంచిపుస్తకాలు! ప్రొఫెసర్ బోబోవ్! (ఆశ్చర్యంతో తెల్లబోతూన్న బోరోడిన్ చేయిపట్టుకున్నాపి) నాపేరు, నాపేరు హుస్సేన్ కింబయివ్. గ్రామ్యయేట్ స్టూడెంటుని ‘వైవీజ్ కయట్’ని. ఆరోగ్యమా? కామ్రేడ్! నాకాగితాలు ఇవిగో.

బోరోడిన్—బోబోవుని నేనుకాదు. నీకు మతిపోయింది.

బోబోవు—బోబోవుని నేను.

కింబయివు—క్షమించండి! (కాగితాలు చూపుతాడు.) కిల్-ఓడా నుంచి ఇప్పుడే ట్రయిన్ లోవచ్చేను. వర్క్స్ విద్యాలయంలో చదివేను. ఇప్పుడింక ఈ ఇన్ స్టిట్యూట్ లోవుంటాను. గట్టిగా చదివేస్తా... (అమాయికంగా) ఓరిబాబో! ఎన్నిపుస్తకాలు? ఇవన్నీ చదవవలసినవేకాదు: ఇరవై

యేళ్ళు వచ్చేవరకూ ఛా, ఏమీ చదవలేదు. ఆలోటు ఇప్పుడు కూడదీసుకోవాలి. కాజర్ సాన్ లో ప్రజలు పాపం చాలా అనాగరికంగావున్నారు. నేను ఆలోటు పూర్తి చేసుకోవాలి. ఇక్కడికి చదవడానికే వచ్చేను. ఒక్కక్షణంకూడా వ్యర్థంగా పోనియ్యకుండా వచ్చిపడ్డా మాకక్కడ పుస్తకాలూలేవు చెప్పేవాళ్ళూలేరు.

బోరోడిక్ — పరాయివాళ్ళ కొంపలో అర్థరాత్రి దూరడానికి బదులు రేపు ప్రొద్దుట ఇన్ స్టిట్యూట్ కే రాకపోయినావూ?

కింబయావ్ — అప్పుడే అర్థరాత్రా? ఇప్పుడేకాదూ ఎనిమిదిఅయిందీ. ఒక్కసాయంకాలంమాత్రం ఎందుకు వ్యర్థంగాపోనియ్యాలి. బోబ్రోవు ఏదో ఓపుస్తకం ఇస్తే ఈజేథ్ రాత్రికి చదువుకుంటాను. చూసేవూ కామ్రేడ్, నీపుస్తకాలనిండా దుమ్మే. ఎప్పుడూవీటిని చదవవా? నీపుస్తకాలన్నీ వ్యర్థంగావుండిపోతున్నాయి. పుస్తకాలు వట్టి నే పడివుండటానికావుంట?

బోబ్రోవు — కింబయావ్! రా. వెడదాం.

(బోబ్రోవు, కింబయావూ వెడతారు.)

జఖారోవ్ — ఇల్లాగేవున్నాడు. చప్పిరవడలూవాడూ, నన్ను తరిమిన ఆకురాడు.

బోరోడిక్ — కిరీ షియానుంచి అడివిమనుష్యులు ఇళ్ళల్లో చొరబడి, పెద్దగోలచేసి, ఎవడినో వొకణ్ణి పట్టుకోవడమా? వీళ్ల సంగతి చెప్తా. సెమియాన్! జఖారోవ్ తో మాట్లాడి, ఆతడిని ఈఇన్ స్టిట్యూట్ లో లైబ్రరీయన్ గా వెయ్యి. ఆమార్క్సిస్టు పునాదులేమిటో నేచెప్తా. విసారియన్! ఈస్థానం తీసుకుంటావా?

జఖారోవ్ — ఇంతకన్నవుందీ?

వర్గాసోవ్ — నేచేసివెడతానుకాదూ? నువ్వు డిస్మిస్ అయినదానికి పూర్వపుతేదీ దరఖాస్తుమీదవేస్తే, పూర్తిగా నీయిష్టమీద చెయ్యబడ్డ మార్పులావుంటుంది.

జఖారోవు — అనుభవంగలవాడివి. నానమస్కారం. (మోకాళ్ళ మీద పడతాడు, బారోడిన్ వెనక్కి తప్పుకుంటాడు.)

బారోడిన్ — ఆతడిని లేవదియ్యండి. అదేంపని జఖారోవిచ్! విద్యాంసు డెప్పుడూ అల్లాగ వెలితిపడకూడదు. అబ్బేబ్బే!

వర్గాసోవు — (ద్వారందాకా వెళ్లి, ఆగి, కాస్తాల్ స్కీ వేపు తిరిగి) అబ్బాయి, నేనున్నా లే, ఫరవాలేదు. నువ్వు చెప్పినవన్నీ నామనస్సులో పెట్టుకున్నాను. నాశక్తి కొలదీ - ప్రతిఫలం ఏమీ కోరను, నీకు సాయం చేస్తాను.

కాస్తాల్ స్కీ — అయితే కోటిమిన్ ఆరస్టయాడా?

వర్గాసోవు — ఔను.

(కాస్తాల్ స్కీ, వర్గాసోవు, జఖారోవు వెడతారు. బారోడిన్ ఏదో ఆలోచిస్తూ కూర్చుంటాడు. ఒంటరిగా వున్నాడు. సమయంలోనే ఒకసన్నని, పొడుగుపాటి ఆడది బెదురుతూ నెమ్మదిగా లోపల ప్రవేశిస్తుంది. బట్టలు చిందరవందరగా పీలికలయి వున్నాయి. ఈమెపేరు అమాలియా)

అమాలియా — ఓరిదేవుడా! ఎంతముసిలివాడివి అయిపోయేవు?

బారోడిన్ — (అదిరిపడి, వెనుతిరిగిచూస్తాడు.) ఎవరికోసంవచ్చేవు? నావలన నీకేంపని జరగదు.

అమాలియా — ఒక్కకళ్లుమాత్రం మారలేదు... ఆశ్చర్యం ఏంవుందీ? ఇన్నేళ్లు...

బారోడిన్ — నిన్నెప్పుడూ చూడలేదే.

అమాలియా — ఎంతకాలంగడిచింది?.... ఇవాన్ ఇలిచ్! తాతీయా నాదినోత్సవం - విద్యార్థి దినోత్సవం - ఆపండిట్లో నీపాలు - విద్యార్థి సమావేశం - ఓపడుచుకుర్రవాడు వేదిక ఎక్కి - పద్యాన్ని వచనంలా చదవడం - జ్ఞాపకంవుందా? - “ఈఅనాఘాతకు సుమాలపరిమళములు.”

బారోడిన్ — (తలతడుముకుంటూ) ఔను జ్ఞాపకంవుంది. ఆచది

వింది నేనే. (మళ్ళీ ఆలోచిస్తాడు.) ఈ అనాఘాత కుసుమాల - పరిమళములు... ఆగు... తిరవాత... 'శీతువునమంచుదడిసిన కిటికిటీలు, చీకటింటను వెలిగెడి దీపశిఖలు'... ఔను. జాపకం వచ్చింది... అయితే?

అమాలియా—అది నడిశీతాకాలమే. అప్పుడే నేను గులాబీపూల గుత్తి వొకటి తెచ్చియిచ్చేను.

బొరోడిక్—ఆగు చెప్తా. (గంతువేసి, అటూ, ఇటూ పచారుచేస్తాడు.) అమాలియా కాన్టోనా. . మోలీ... ఆగు... పదిహేడేళ్లపడుచు... తెల్లగా మిలమిలలాడే గౌను... అరే! ఆక్షణంలోనే నీవంటే వెర్రిప్రేమ కలిగింది. ఆతొలియానా దినోత్సవం మొదలుకొనీ-ఆశ్చర్యం!

అమాలియా—అప్పటికి చిన్నవాడివి. చాలా అందంగావుండేవాడివి. మెత్తగా, వుంగరాలజుట్టు...

బొరోడిక్—నువో అడ్మిరల్ కూతురువి. ఒకమిలిటరీ ప్రాసిక్యూటర్ని పెళ్ళాడి, ఆచిన్నవాడిని మరచిపోయేవు.

అమాలియా—అబద్ధం! నే నెన్నడూ నిన్ను మరచలేదు... ఎప్పుడూ...

బొరోడిక్—బాగుంది. మన చిన్ననాటి ప్రేమని మరచిపోకుండా ఒకరికొకరు చెప్పుకోవడం చాలా ఆశ్చర్యంగా వుంటుంది. ఇంక అక్కరలేదు. ఆశ్చర్యంగావున్నా, ఆహ్లాదకరంగావుంది కాదు. ఆనందకరంగా లేమా? (చీదుతాడు.)

అమాలియా—నాభర్త క్రిమియాలో చచ్చిపోయేడు.

బొరోడిక్—బిడ్డలెవరేనా కలిగేరా? త్వేమంగా వున్నారా?

అమాలియా—నాకొడుకు నీ ఇన్స్టిట్యూట్ లో నేపనిచేస్తూన్నాడు. (ఆశ్చర్యపడుతూన్న ప్రాఫెసరు ముఖంచూసి) కాని పైకి అన్నావు గనక. ఆవిషయం మరెవ్వరితోటీ అనవద్దు. నాతో బాంధవ్యం వాదులు కున్నాడు. నాకొడుకుని చెప్పుకోడానికి కూడా ఒప్పుకోడు. అంతా

కొత్త జీవితం ఆరంభించేడు. వాడిజోలికి నేనోదలచుకోలేదు. అప్పుడప్పుడు ఒక్కమాటు చూడాలనిపిస్తుంటుంది. ఎలావున్నాడేమిటి?

బోరోడిన్—చాలా ఆశ్చర్యంగావుండే. నిన్న కాదన్నాడు? ప్రేమతెంపుకున్నాడు? నీకోడు?

అమాలియా—నావగ్గమూలం ఆతడికి చాలా బాధకరం. నారహస్యం కాస్తా బైటపెట్టేవుకనుకునమా, కొంపతీసి...ఆలా చేయకేం? నీయందు నాకుగల విశ్వాసంకొద్దీ, నీకిది చెప్పేను. ఇప్పుడేదో సోది చెప్పకు బ్రతుకుతూన్నాను.

బోరోడిన్—దారుణం!

(కాస్తాల్ స్కీ వస్తాడు.)

కాస్తాల్ స్కీ—(బోరోడిన్ తో) అర్దుకమిషన్ సభ్యులు ఒకరు వచ్చేరు. (వాలంటీనాగదికి వెడతాడు.)

బోరోడిన్—(అమాలియా తో) నాతోరా, ఆవ్యవహారం ఏదో ఆలోచించునాం. ఎల్లాంటిరోజులు వచ్చిపడ్డాయి?

(అమాలియా బోరోడిన్ లు వెడతారు. ఎడటిగుమ్మంలోంచి క్లారా, నటాషాలు వస్తారు. క్లారా పట్టుదల, ఆత్మవిశ్వాసమాగలస్త్రీ. నిర్మోగ మాటమైన మనిషి. పూర్వకాలపు బోల్షివికు. నటాషాకి 10 ఏళ్ళుంటాయి. మెడలో ఎర్రటి జీబుకుమారు కట్టుకుంది. అది 'పయెనీర్ల' గుర్తు. (బిడ్డల కమ్యూనిస్టుసంస్థ) అక్కడున్న కొన్ని ఆటబొమ్మలవైపుకి నటాషా ఆకర్షితురాలవుతుంది.)

నటాషా—అమ్మా! ఎన్ని బొమ్మలో!

(బోబ్రోవు, కింబయీవు వస్తారు.)

కింబయీవు—నమస్తే. కామ్రేడ్ బోబ్రోవు! రాత్రి తెల్లవారూ చదివేస్తా.

బోబ్రోవు—వద్దు రాత్రిళ్లు చదవకు. జబ్బుచేస్తుంది.

కింబయ్యావు—త్వరగా పూర్తి చెయ్యాలి. (వెడతాడు.)

నటాషా—ఈబొమ్మ లెవరివి?...మీ ఆమ్మాయివా?

బోబోవు—కాదు నాభార్యవి.

నటాషా—మాపయోనీర్ డివిజన్ లో చిన్నపిల్లలసహా బొమ్మలతో ఆడుకోరు. పెళ్ళాలమాట అటుంచి ఆశ్చర్యంగావుంది.

(కాస్టాల్ స్కీని వెంటబెట్టుకొని వాలంటీనా వస్తుంది.)

వాలంటీనా—మిగిలిన కమిషన్ సభ్యులు ఏకీ?

క్లారా—వాళ్ళు తమరాక రేపటికి వాయిదావేసేరు. కాని, రేపు నేను కంట్రోల్ కమిషన్ యొక్క సమావేశానికి వెళ్ళవలసివుంది. అందు చేత ఇప్పుడు వచ్చేను. ఈ ఆమ్మాయిని కోలాయ్ షెకోవాయ్ కూతురు.

వాలంటీనా—నికోవాయ్ పెట్రోవిచ్ కూతురా?

క్లారా—ఊరి. ఒకేయిట్లో వాళ్ళతోనే వుంటూన్నా. బొమ్మ చూడడానికి తనూవస్తానని కూర్చుంది. పైతెరతీసి, నువ్వు చెక్కినబొమ్మ చూపు.

వాలంటీనా—ఈబొమ్మ పేరు 'క్రామికుడు.' అది ఒకవ్యక్తి యొక్క చిత్రం కాదు. ఈ మనయుగంలో మానవజీవితం యొక్క మూలసిద్ధాంతాల మూర్తివంతం. కోపం - ప్రేమ - బాధ - విజయముల సమ్మేళనం.

నటాషా—మీ రీబొమ్మలతో ఆడుకుంటారా?

వాలంటీనా—కాదు తల్లీ. నేను ఆడుకోను.

నటాషా—అయితే ఇక్కడ ఇన్ని బొమ్మలు ఎందుకువున్నాయి.

వాలంటీనా—నువ్వు ఆడుకుందుకే.

నటాషా—నేను పయోనీర్ ని. నాకివి ఒద్దు.

(బొమ్మలకుక్క బల్లమీద కూర్చుంటుంది.)

[పెద్దవిగ్రహం పైనకప్పిననుప్పటి కాస్టాల్ స్కీ తొలగిస్తాడు. కండలు - శరీరాలు - ముఖాలూ విస్పష్టంగా కనిపించే పెద్దమట్టిమూర్తి కనబడుతుంది]

వాలంటీనా—అదిగో.

క్లారా—అదా?—ఉహూ.

[క్లారా నిశ్శబ్దంగా ఆవిగ్రహంచుటూ ఒకమారు తిరిగి చూస్తుంది. రెండోమాటు తిరిగి పరీక్షిస్తుంది. దూరంగా నిలబడుతుంది. అనిశ్శబ్దాన్ని భంగిస్తుంది నటాషా.]

నటాషా—అత్తయ్యా! ఏమిటిది?... ఒంటా?

క్లారా—నటాషా!

[బోబోవు పక్కున నవ్వి గదిలోంచి పరుగెత్తిపోతాడు.]

నటాషా—అయితే ఆచిన్న మూపురా లేమిటిమరి?

వాలంటీనా—కండరాలు, అమ్మా!

క్లారా—ఓహో!...(గబగబ అటూయిటూ పచాచుచేసి, వాలంటీనా ఎదుట నిలబడుతుంది.) ఎక్కడ నువ్వు చదువుత?

వాలంటీనా—గవర్నమెంటు షాపులలో పట్టాపుచ్చుకున్నా. ఆయేడు పన్నెండుమందికీ పట్టాలువచ్చేయి.

క్లారా—నీపేరు వాల్యాకాదూ? ఇల్లావిను. వాల్యా! తిరిగి తనిగురించి ప్రత్యేకంగా నాకేమీ తెలియదు...

కాస్టాల్ స్కీ—అయితే నీవు పరీక్షించడం కూడదు...

క్లారా—(కాస్టాల్ స్కీతో) మనుష్యుడు పంట్లం తొడుగుతాడు. అంతేకాని పంట్లం అనే భావనని తొడగడు. అసలు వస్తువులేనిదే పంట్లం వచ్చేజేలాగ? ఎప్పుడేనా ఎరుగుదువా పోనీ? సరిగ్గా వాల్యాచేస్తూన్న పని ఆలాగేవుంది. ఒకభావన ఆకారంలో పెట్టబోయింది. చూచేవా ఫలితం?

కాస్టాల్ స్కీ—ఇంతవరకు సోషలిజంకూడా నూలులేని బట్టమాదిరిగా నేవుంది. అయినా దానిని మనం నిర్మించుకు రావడంలేదూ?

క్లారా—ఈసిద్ధాంతాలు ఎక్కడనేర్చేవు నాయనా!

కాస్టాల్ స్కీ—(చిన్నపోయి) మారేషన్స్ బుక్కులోవుంది.

క్లారా—రేషన్ బుక్ చాలా కఠినమైన గ్రంథం. రోజుకో కాప నేనా చదువుతూంటా? ఇంకా ఎక్కువ చదువుతూన్నావా?... (వాలంటీనా వైపు తిరిగి) వాల్యా! కళ్ళకల్లా ప్రధానం నిరాడంబరత. ఎప్పుడేనా వేసవి కాలపు సాయంకాలం పూట పికారు వెళ్ళేవా? గడ్డి పచ్చగా, అందంగా, మంచుపడుగుతో కనపడుతుంది. అప్పుడే కడిగి అమర్చేరా అన్నట్లువుంటాయి దుబ్బులు. నదిమీదినుంచి పొగమంచు తెరవేస్తూంటుంది. భూమి వెచ్చగా వుంటుంది. అతిప్రశాంతంగా కాలం నడుస్తూంటుంది. ప్రతీదీ అతి సాధారణంగా నిరాడంబరంగా వుంటుంది. ఆదేశ దారువృత్తాలు - పచ్చికబీళ్లు - అడవిపోళ్ళు-గోధుమచేలు. ఆపారికుధ్యం చూడగానే మనస్సు ప్రశాంతి పొందుతుంది. భావాలు స్పష్టంగా, గంభీరంగా వుంటాయి. వాల్యా అదీ విషయం. మన శ్రామిక భవనంకోసం తయారుచేసేవు ఈ శిల్పాన్ని. ఆశిల్పం చూడగానే భావాలూ, అభిప్రాయాలూ, గాంభీర్యతని పొందాలి. కాని, దానిబదులు చూడగానే అయిదు నిమిషాలపాటు ఆశ్చర్యంతో స్తంభించిపోయేను. వాల్యా! ఈ గూనునడ్డి పెద్దన్నని వొదిలి మళ్ళీ మొదటినుంచీ ప్రారంభించి కొత్తది తయారు చేయమని నా సలహా. నటాషా! పోదాం. రాతల్లీ!

నటాషా—(బొమ్మలహడావిడిలో) అత్తా! మరికాస్త సేపు మాట్లాడరాదా?

క్లారా—పోదాం.

నటాషా—(ఒక నిట్టూర్పు విడిచి, లేచి) అయితే నడు నాకూ చాలా పనివుంది. కానిటరీ కమిషన్ రిపోర్టు మళ్ళీ వ్రాయవలసివుంది.

(క్లారా, నటాషాలు వెళ్ళిపోతారు. విచారంతోనూ, అవమాన పీడితంగానూ చూస్తూ నిలబడిపోతుంది వాలంటీనా. బోబోవు వస్తాడు.)

బోబోవు—తమింతు. వాల్యా!

వాలంటీనా—నా దగ్గిరికి రావద్దు. ముట్టుకోవద్దు.

బోబోవు—ఈమించు... ఆపుకోలేకపోయేను నామాట నమ్ము.

వాలంటీనా—నాదగ్గిరికి రావద్దు. ఆనవ్వేది ఇప్పుడు నవ్వండి. వాళ్ళకి నాబొమ్మ నచ్చలేదు. (బోరోడిన్ వస్తాడు.) ఇదంతా నీ“చైతన్య శక్తి” మూలంగా వచ్చింది.

బోబోవు—వాల్యా! ఇదిగో!

వాలంటీనా—ఇదిగో, ఏమిటా ఇదిగో? నన్ను చూసినవ్వతూ... ఇంకా? ఎందు కామనసులోనే కులుకు. ఆనవ్వేది మొహంమీదనే నవ్వ రాదూ? కానీండి... (వెళ్లిపోతుంది.):

బోరోడిన్—ఏమిటి ఈలాగ తయారవుతూన్నార? ఏమిటిది?

కాస్టాల్ స్కీ—ప్రజలు వర్గపోరాటంసాగిస్తున్నారు, ప్రొఫెసర్

బోరోడిన్—ఊరుకో. నీకూ - నాకూ తెలిసింది ఏమీలేదు.

చప్పిదవడల కిరీషియన్లు పండితుల్ని బహిష్కరించడమా? ప్రొఫెసర్లని జైల్లో కూర్చడమా? తెలివితేటలుగల గ్రాడ్యుయేట్ స్టూడెంట్లని “వైబ్ జన్ టీస్”లు అణిచివెయ్యడమా? ఏమిటిప్రళయం...? ఛప్! నీకేమీ తెలియదు. తమగతిజీవితం కప్పిపుచ్చుకోడానికి బిడ్డలు తల్లుల్ని దూరం పెడుతూన్నారా? కూతుళ్లుతండ్రుల్ని తిడుతూన్నారా? మొట్టమొదట నేప్రేమించిన ఆమె ఈనయస్సులో నాయంటికివచ్చింది. ఏమిటిది...?

కాస్టాల్ స్కీ—రష్యన్ విద్వాంసుల దుర్గతి!

బోరోడిన్—మతిలేనినూట! అందరికీ మతిపోయివుండాలి!

కాస్టాల్ స్కీ—మానవుని ప్రవర్తన పరిశోధించేటందుకు లేబరేటరీ పెట్టాలనే మాకరోవానూచన అంగీకరించండి! చెవులపిల్లులతో తాపత్రయ పడ్డది చాలు. మానవునిలో మతిలేనితనాన్ని ప్రేరేపించే ఆచైతన్యశక్తి ఏదో పరిశోధించి కనిపెట్టాలి.

బోరోడిన్—ఆహా! హా! (నుగుగు కొట్టుకుంటూ) థేప్! మంచి మాట! అద్భుతమైన ఆలోచన! ఔను. బాగుంది. ఇంకా స్వచ్ఛమేమిటి? మనం వెంటనే మానవప్రవర్తనా పరిశోధనకాల స్థాపించుదాం. వేలకొలది

వ్యక్తుల్ని శాస్త్రీయపద్ధతులమీద, ఖచ్చితంగా, పక్షపాతం లేకుండా, పరిశోధించుదాం. మనజీవితపద్ధతులు మానవజాతికి నాశకరంగా వున్నాయని మనం నిరూపించాలి. మహాప్రళయానికి దారితీస్తున్నాయి. దేశాన్ని నడప వలసింది పైన్ టిస్తులుగాని, వెవీజ్ టిస్తులుగాను. నేనీవిషయం శాస్త్రీయ పద్ధతులమీద నిరూపిస్తాను.

కాస్టాల్ స్కీ—సోవియట్ పరిపాలనా విధానం ఎందుకూ పనికిరాదని మనలేబరేటరీ నిరూపించాలి. నిజమేనా?

బోరోడిక్—అంతే!

బోబ్రోవు—అదెన్నటికీ జరగదు. హెర్మన్!

కాస్టాల్ స్కీ—చూద్దవుగాని కాదూ!

[తె ర.]

రెం డో రంగం.

ఎలెనా ఇల్లు. అలంకారాలు అతినిరాడంబరంగా, అవసరమైన వస్తువులు తప్ప వేరేమీ లేవనే చెప్పవచ్చు. ఎలెనా కొంచెం మొరటుగా కనపడే శ్రామికయువతి. బలమైనది. చురుకుగలది. అలంకార కూన్యంగా వున్న ఆకర్షణీయ. ఆమె భర్త షెకోవాయ్ పొడుగ్గా, ఆకర్షణీయంగా వుంటాడు. శ్రామికవర్గపుదుస్తులు, పద్ధతులు అలవడినా, పూర్వకాలపువాసనలు స్పష్టంగా కనిపిస్తుంటాయి. ఆతని మొదటిబార్య కూతురు నటాషా, బల్లవద్ద కూర్చుని, న్యూస్ పేపరు కట్టింగ్లు అంటించుకుంటూంది. ఎలెనా, క్లారాని గదిలోంచి లాక్కువచ్చి, సోఫాలో కూలవేస్తుంది. షెకోవాయ్ బహుశ తన హుందాలో వున్నాడు.

క్లారా—నాకు చాలా పనుంది...పని...పనుంది!

ఎలెనా—మనం నెగ్గేం... నెగ్గేసేం!

షెకోవాయ్—ఇన్ స్టిట్యూట్ మన స్వాధీనం అవుతూంది. ప్రవక్తనాపరిశోధనకాల సాపించబడింది. నాభార్య - ఎలెనామాకరోవా -

దానిని నడుపుతుంది. కాని, ఆబోబోవు - ఆతడు ఏలాంటివాడంటావు? నాలిముచ్చలావుంటాడు. నెమ్మదిగా బల్లెక్కి, ఏదో రహస్యజని జరిగిపోతూన్నట్లుగా... "నేను పరిశోధనకాఖాసంచాలకుడిని. అతిథికారంతో, మానవప్రవర్తన పరిశోధించే కాల స్థాపించబడటానికి నేను అభ్యంతరపెడుతూన్నా.

ఎలెనా—బోరోడిన్ స్తంభితుడైపోయి, ముక్కుచిమ్ములు ఆరంభించేడు. బోబోవు పెంపుడుకుక్క అని నేనెప్పుడూ చెబుతూనేవున్నాను. ఉన్నాడా నోరుమూసుకు పూరుకుంటాడు. లేదా బోరోడిన్ ని సమర్థిస్తాడు. పెంపుడుకుక్కయినా ఒకమాటు కాకిపోతే ఒకమాటయినా కరుస్తుంది కాని—

నటాషా—నాన్నా! ఎలెనా! అంత గొలచేస్తారేమిటి? ఏమీతోచకుండా.

షెకోవాయ్—ఎంతమంది మధ్యవున్నా పనిచేసుకొనడం అలవాటు చేసుకోవాలమ్మా!

నటాషా—కొద్దికొద్దిగా అలవాటు అవుతూంది.

ఎలెనా—(నటాషాదగ్గరికి పరుగెత్తి వెళ్ళి, ఆమెని లాగుకొని) ఈ పాటికి పత్రిక కటింగులు కట్టిపెట్టి, కూర్చోరాదా?

నటాషా—(క్లారాను అనుకరిస్తూ) నాకు పనుంది - పని - పనుంది.

క్లారా—నటాషా! నాకు తాటాకులు కట్టకమ్మా! ... అయితే బోరోడిన్ మానవప్రవర్తనాపరిశోధనకాల స్థాపించేడంటావా? దీనికో సమేకాదూ, ఎలెనా ఇంతకాలంనుంచీ తల్లకిందులవుతుంది? ఇప్పుడు బోబోవు దానికి అభ్యంతరమా?

ఎలెనా—అతగాడేమీ చెయ్యలేదులే. దానికోసం అప్పుడే ఏర్పాటు జరిగిపోతూన్నాయి. విచారణసంఘాలు ఏర్పాటుచేసి వేస్తూన్నాం. బోబోవుని ఇందులో వేలుపెట్టనియ్యం... ఏం, ఏమిటీ మాట్లాడవే, క్లారా? మేంచేసింది మంచిపని కాదంటావా? ఏమంటావు?

షెకోవాయ—ఎలెనా మంచి అదృష్టవంతురాలు. ఇక్కడికి మూడేళ్ళనుంచి, చెవులపిల్లుల 'చైతన్యశక్తి' కనిపెట్టే పనిలోవున్నాను. నాలో ఎదుగూ పొదుగూలేదు. సాంఘికవ్యవస్థల్ని గూర్చి చదవడం ఆరంభించి ఇంకా ఏదాది కాలేదు. అప్పుడే రీసెర్చ్ అసిస్టెంటూ, స్వంతలేబరేటరీ సంపాదించింది.

ఎలెనా—నావేపుమాడు. కొద్దిరోజుల్లోనే బోబోవు స్థానం ఆక్రమించి తీరుతా. అప్పుడు నువ్వే నాక్రింద విద్యార్థివిగా వుంటావు.

షెకోవాయ—నువ్వెన్నడూ చెప్ప...

ఎలెనా—కాని, మొట్టమొదట అంతా నవ్వినవారే. ఈపని జరుగుతుందని ఎవ్వరికీ నమ్మకంలేదు. రాజకీయాలు కారీరక శాస్త్రనూత్రాల్ని నియమించలేదని వారందరివూహా. నియమించగలవని మనం చూపించాలి. మనరాజకీయాలు ప్రజల్నే మారుస్తాయి. సహజములయిన భావాలని అంతా తలచేది ఈనాడు అదృశ్యం అవుతూన్నాయి. అనూయ, అనుమానం, కోపం, భయం, అంతరించిపోతూన్నాయి. సమిష్టివిధానం, ఉత్సాహం, జీవితానందం, అభివృద్ధిపొందుతూన్నాయి. ఈనూతనచైతన్యశక్తులు అభివృద్ధిపొందేటందుకు మనం సాయపడతాం.

క్లారా—లేబరేటరీలలో మానవుని ప్రవర్తనని తయారుచేయగల రోజువచ్చిందని చెప్పుదూ. అది గొప్పమాటే. పూర్వకాలంలో మనం మంచిప్రవర్తన జైల్లోనూ, ప్రవాసాలలోనూ, పార్టీ పనిలోనూ, నేర్చుకున్నాం. కాని, మీపడుచువాళ్ళు ఇప్పుడు ఏదికావలసినా పొందగలుగుతూన్నారు.

ఎలెనా—లేబరేటరీయే పార్టీ లోకల్ అవుతుంది.

(వాలంటీనా వస్తుంది.)

క్లారా—వాల్యా వచ్చిందే! హలో! వాల్యా!

వాలంటీనా—కామ్రేడ్ క్లారా! క్రిందటిమారు నువ్వు చెప్పినసంగతులన్నీ బాగా ఆలోచించాను. ప్యాక్లో ఏదేనా పనిసంపాదించుకోవాలని

నాపూహ. నన్ను పూర్తిగా మార్చివేసుకోవాలని నాసంకల్పం... కొత్తమనిషిని అయిపోవాలి. యంత్రాలు తయారుచేయబడినట్లే, ఇప్పుడు నాలోంచి కొత్తమనిషిని తయారుచేయాలి. నా కాసాయంచెయ్యి. నన్ను తయారుచేయి.

క్లారా—అయితే ఒక మరనాగలి కాదలచుకున్నా వన్నమాట. అంతేనా... సరే మాట్లాడుకుందాం. రా. మాట్రాక్టరు పెదవులు బాగా ఎర్రగావున్నాయేం? మొహం కొంచెం వాడినట్లుంది. కాని, నీముఖం స్వభావసిద్ధంగా అందమైనదే... రా వెడదాం.

(వాలంటీనా, క్లారాలు వెడతారు.)

షెకోవాయ్—(ఒక్కక్షణం ఆగి) చాలా అందమైనముఖం... మంచిశిల్పా?

ఎలెనా—ఆమె వొక ప్రాప్తసరుకుకూతురు. చేసేపనిలేక మన్నుపాలుచేస్తూ కూర్చుంటుంది.

షెకోవాయ్—ఆవిడ పనిమానేను... అయినా ఇప్పుడు పూర్తిగా మారడానికే ప్రయత్నిస్తుందిగదా?

ఎలెనా—అనుకుంటుంది అంతే.

షెకోవాయ్—ఫ్యాక్టరీలలో మనుష్యులు మారడానికి వీలులేదంటావా?

ఎలెనా—మనుష్యుల్ని మార్చడం అంటే, ట్రాక్టరు రిషేరు చేయడం అనుకుంటున్నావా? ఒక పెద్దమనిషి మెకానిక్కు బల్లవద్ద కూర్చున్నంత మాత్రాన శ్రామికుడైపోతాడా?

షెకోవాయ్—అయితే నీమాట ఏమిటి?... అతగాడు మీలేబరేటరీలో కొత్తగాండ్లు అమర్పించుకోవాలంటావా? దీనికేం అర్థంలేదు. ఫ్యాక్టరీ కమ్యూనిస్టు విద్యాలయం.

ఎలెనా—అదొక సాధారణనినాదం, దానిపేరుచెబితే నాకు తలనొప్పి.

షెకోవాయ్—అతివాదధోరణిలో పడిపోతూన్నారని ఇంకా అనలేదేం. కానీ,

నటాషా—నాన్నా! అతివాదధోరణి ప్రమాదకరమా? మితవాదధోరణా?

షెకోవాయ్—డోరుకో.

నటాషా—ఈ రెండింటికన్నా మోసకారిత్వం ప్రమాదకరమని నావూహ.

షెకోవాయ్—చాలులే వూరుకో.

(బోబ్రోవురస్తాడు. ఓవర్ కోటు ఒకటి తొడిగేడు. టోపీ చేత పట్టుకొని వున్నాడు.)

నటాషా—దానిమీద నేనిప్పుడు రిపోర్టువ్రాస్తూండగా, డోరుకో మంటావేమిటి?

బోబ్రోవు—వాలంటీనా బొచ్చుకోటు ఇక్కడవుండే.

ఎలెనా—ఆమె క్లాగాస్టాసోవాని చూడటానికి వచ్చింది. అల్లా వెళ్ళవచ్చును.

బోబ్రోవు—ఎలెనా! నీతో మాటలాడడానికే వచ్చేను. లేబరేటరీ విషయంలో తొందరపడవద్దని ఒకమారు తిరిగి హెచ్చరించడానికి వచ్చేను. ప్రతివిషయం జాగ్రత్తగా ఆలోచించు. మంచిచెడ్డలు సరిచూడు. బోరో డిన్ యొక్క ప్రతినిూచనా బాగా ఆలోచించు. కంగారుపడి నిర్ణయాలకి రావద్దు. ఇటుకంటి విషయాలలో కంగారు పనికిరాదు.

ఎలెనా—ఈపరీక్షలతో ఎన్నేళ్లు గడపటం?

బోబ్రోవు—నేను భవిష్యత్తు చెప్పలేను.

ఎలెనా—నేచెప్తా విను. ఆదర్శవాదులయిన మీబోటు ఒక్క ఏడాదిలోకాని చెయ్యలేనిపని, మామర్కినిస్టులూ - బొల్షెవిస్కులూ ఒక్క నెలలో చేసేయగలం.

షెకోవాయ్—రాజకీయాలలో, అతి ఆలోచనని 'అపర్జ్యూనిజం' అంటారు.

బోబోవు—నాకు రాజకీయాలతో పనిలేదు.

షెకోవాయ్—అంటే నైన్సుకీ - రాజకీయానికి సంబంధం లేదని చెప్పబోతున్నావా? ఈనినాదం బయలుదేరతీస్తూన్న జనం ఏలాంటివారో మాకు తెలుసును. కాస్తాల్ స్కీ చెప్పినట్లు ఈలేబరేటరీ రాజకీయాలకి సహాయంచెయ్యడానికి ఏర్పరచేరని చెప్పవలసినదా?

బోబోవు—కాస్తాల్ స్కీ పద్ధతి అంతా వేరు - మన కేదో వేరు పెట్టడమే అతగాడిపని.

షెకోవాయ్—నికోలాయ్! మాసంవిషయమై చెప్పవస్తే నుండు నీభార్యవిషయం చూసుకో.

బోబోవు—చాలా మోటగా మాట్లాడుతున్నావు.

షెకోవాయ్—తుమించు. ఇది శ్రామికులపద్ధతి.

ఎలెనా—నికోలాయ్! నీమాటలకి అరంలేదు.

నటాషా—నాన్నా! ఆరుఏళ్ళు ముప్పైయేడా? నలభైయేనిమిదా?

షెకోవాయ్—ఎలెనాని అడుగు. ఆమె మంచి తెలివిగలది. మీనాన్న వట్టి గ్రాడ్యుయేట్ స్టూడెంట్ కాదా? (క్లారా తలుపుతట్టుతాడు,) నేను లోనికి రావచ్చా? (వెడతాడు.)

ఎలెనా—అమాట నిజమే!... (నటాషాతో) ఆరుఏళ్ళు నలభై రెండు. (బోబోవుతో) రొతివిగ్రహంలా నిల్చుంటావెందుకు, కూర్చో.

బోబోవు—ఇతరుల ఇళ్ళకద్ద నేనంత చనువుగా వుండలేను... అయితే నాసలహా అంగీకరించనట్టేనా? వెళ్ళిపోయేదా?

ఎలెనా—నికోలాయ్ కాశ్యానోవిచ్! నెల్లాళ్ళపాటు దేశంఅంతా చుట్టి, చూసివచ్చేవు. ఇప్పటికీ ఇంకా రాజకీయాలకీ, విజ్ఞానశాస్త్రాలకీ సంబంధం లేదనే చెప్పబోతున్నావంటే, ఏమీచూడలేకపోయావనీ, అరం చేసుకోలేకపోయావనీ చెప్పాలి.

బోబోవు—కాదు. నేను ఎన్నోవిషయాలు చూడగలిగేను. చూసినవన్నీ ఇంతవరకూ జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తున్నాను. ఈదేశాన్ని ఇప్పుడు పాలించుతూన్నది, రాజకీయవేత్తలు. రాజకీయవేత్తలు వర్తమానయుగంలోనే తమదృష్టివుంచుతారు. కాని, వెజ్జానికునువందలకొలదిసంవత్సరాలు దృష్టిలోవుంచుకోవాలి. ఎంతక్రేష్టమైన రాజకీయాలే కానియ్యండి, కొన్ని కొన్నివిషయాలలో డబ్బు ఖర్చుపెట్టినట్లు ధారాళంగా ఖర్చుచేస్తుంది. కాలాన్ని చూడు; 'జైంట్' ప్రభుత్వస్థారం చల్లికలు మునుముందు పూర్తిచెయ్యాలనీ, ప్యూటీలోల్ ఫ్యాక్టరీ తన అంచనాలని అనుకున్న కాలానికి ముందుగనే పూర్తిచెయ్యాలనీ మిరెయగుదురు. లోకలోకమిటీలకి రేపు ఎలక్షన్లు జరుగుతాయని మీకు జ్ఞాపకమే. బార్లీరేషన్ పద్ధతిలో పంచుతూన్నారని మీకు గుర్తే. కాని 'ఫాస్టు' వ్రాసిన వారెవ్వరో మీకు జ్ఞాపకం వుండదు.

ఎలెనా—ఆనాటకం నేనెన్నడూ చూడలేదు.

బోబోవు—అది చూసేదికాదు. చదవవలసిన పుస్తకం. చీనా గిన్నెక్ బుక్ గిన్నెక్ భేదం మీకు తెలియదు.

ఎలెనా—మేం గ్లాసులతో తాగుతాం.

బోబోవు—అనాగరికప్రజలలోనుంచి చరిత్ర మనల్ని నాగరిక ప్రజల్నిగా మార్చింది. కాని, మిరాజకీయవేత్తలు సమిష్టిత్వం అనే అమాం దస్తాలో ఒక్కమాటుగా ఆఖేదాల్ని దంచెయ్యాలని ప్రయత్నించు తూన్నారు.

ఎలెనా—మేము చరిత్రని సృష్టించుతూన్నాం. నీవు జీవితసత్యం గ్రహించి దానిలో పాల్గొనేవుండివుంటే మాపని వట్టినే భేదాలు నశింప చెయ్యడంమాత్రమే కాదని గ్రహించి వుండేవాడివి. (తలుపుచప్పుడు) తమించు. ఇప్పుడే వస్తూన్నా. (వెనుతుంది.)

నటాషా—(ఇంతసేపూ బోబోవువంక శ్రద్ధగా చూస్తూంది.) మీ వద్ద చాలాకుండేళ్ళు వున్నాయా? ఓవందయినా వుంటాయనుకుంటా.

బోబోవు—ఓమాట వచ్చి నువ్వే చూసుకోకూడదు? మావద్ద చాలా అందమైన చెవులపిల్లులున్నాయి.

నటాషా—నాకోక్కటా పని? ఎక్కడా ఖాళీలేదు. పంచవర్ష ప్రణాళిక రిపోర్టు వ్రాసుకుంటున్నా ఇప్పుడు. (బోబోవు చిరునవ్వు నవ్వడం గ్రహించింది) నవ్వుకు. మన్నతో ఒంటెలు చెయ్యడంకంటే ఇది కష్టమైన పనే.

బోబోవు—ఎక్కడ చదువుతావమ్మా ఈరిపోర్టు!

నటాషా—మాస్కూలుక్లబ్బులో, నేను స్కూలులో రిపోర్టుగా నియమించబడ్డా.

బోబోవు—మిస్కూలులో క్లబ్బు సరదాగా వుంటుందా?

నటాషా—నాతోవస్తే చూద్దురుగాని కాదా? నే తీసుకువెడతా. చాలాబాగుంటుంది. నాన్ననీ, ఎలెనానీ ఎన్నోమాట్లు రమ్మన్నాను. కాని, పనులుమూలంగా రాలేకపోయేరు. చాలా సరదాగా వుంటుంది. నిన్ననే మాకో కొత్త పాట చెప్పేరు. బాగుంటుంది. చెప్తాను పాడతారా?

(ఆమె పయోనీర్ మార్చింగ్ సాంగ్ ఒకటి పాడుతుంది. క్లారాగది గుమ్మంలోంచి వాలంటీనా తొంగిచూస్తుంది. బోబోవును పలకరిస్తుంది.)

వాలంటీనా—కోల్యా! నేవచ్చేవరకూ ఆగుతారా? (మళ్ళీ వెళ్ళి పోతుంది.)

బోబోవు—చాలాబాగావుంది.

నటాషా—ఏమిటాబాగున్నది?...మనం వెళ్ళడంమాటయేమిటి?

బోబోవు—రాలేను తల్లీ!

నటాషా—మియా అంతేమాటా? అసలు మీకు జీవితసత్యం తెలిసి దానిని అనుభవించగలుగుతే...!

(మూసిన తలుపువెనకనుంచి పకపక నవ్వు)

బోబోవు...సరే. వస్తానులే.

నటాషా—ఢేష్! (చొక్కాపట్టుకులాగుతూ) అయితే నడవండి. మళ్ళీ వద్దంటారుగనక!

(బయటకు పరుకెత్తి వెడుతుంది. ఎలెనా వస్తుంది.)

ఎలెనా—కాస్టాల్ స్కీ ఇప్పుడే ఫోన్ చేసేడు. వాళ్లు ఆరువిచారణసంఘాలని తయారుచేసేరట. ఈపాతబండి (ఇన్ స్టిట్యూట్) ఏలాగైతే నేం ప్రయాణం మొదలు పెట్టింది, మాచిన్నవైజ్ఞానిక విద్యాలయం, యుద్ధ కాలపువేగాన్ని అందుకుంది. చూస్తుండు. రెండేళ్ళల్లో ఈచిన్నయింటి నుంచి ఆరంతసులమేడకి మారుస్తాం...హుం.

బోబోవు—ఎలెనా! మీమానవప్రవర్తనా పరిశోధనకాలనిగూర్చి నాకు తెలిసినవిషయాలు నీకు చెప్పడానికి వీలులేదు. అది కుటుంబమర్యాద. కాని, మళ్ళీమళ్ళీచెప్తున్నా. జాగ్రత్తగావుండు. ప్రమాదకరమైన వ్యవహారంలో చిక్కుకుంటున్నాం. (బయలుదేరేడు.)

ఎలెనా—తరువాత కలుసుకుందాం.

(వీధిలోకి పోయేటందుకు దుస్తులు వేసుకుని నటాషావస్తుంది. ఆమె చేతిలో బోబోవు 'ఓవర్ షూ' లు వున్నాయి.)

నటాషా—వెడదాం రండి. నేను తయారు.

(బోబోవు నటాషాతో వెడతాడు.)

ఎలెనా—ఇంత పట్టుదలగా వ్యతిరేకించుతూన్నాడేం చెప్పా. ఏమిటో ఆకుటుంబమర్యాదలు? అల్లా అనడంలో వుద్దేశ్యం ఏమిటి?

(క్లారా గదివద్దకు వస్తుంది. షెకోవాయ్ పకపకనవ్వు, వాలంటీనా గొంతుకి, వినబడి అంతలో అభిప్రాయం మార్చుకుని, బల్లవద్ద కూర్చుండి, బ్రీఫ్ కేసు దులుపుతుంది.) (ప్రస్తుత రాజకీయాల క్లాసుకి వెళ్ళలేకపోయేను. పార్టీ లోకల్ లో మళ్ళీ పీకిమీదికివస్తుంది.

(షెకోవాయ్, క్లారా, వాలంటీనాలువస్తారు.)

వాలంటీనా—నికోలాయ్ పెట్రోవిచ్! “శ్రామికవైజ్ఞానికుడు” అనే శిల్పానికి నువ్వు “మోడల్”గా వుంటే చాలా బాగుంటుంది. నీవు పూర్తిగా ఫ్యాక్టరీ తయారీ. నీఆత్మవిశ్వాసం - నీపద్ధతి - నీకంతం... అంతా...ఒకప్పుడు గ్రీకులు తమ సౌందర్యదేవతా ప్రతిమల్ని అవిసె

నూనెలో ఉడకపెట్టేవారట, ఆచలవరాయిలో వేడిపుట్టి, సజీవంగా కనపడటానికి కాని, మనం, ఇప్పుడు మన విగ్రహాన్ని మిషన్ నూనెలో కాచాలి! కారానా పొగలలోనూ, నూనెపుల చెమటలోనూ, నానవెయ్యాలి. అప్పుడు వస్తుంది వాటికి జీవకళ.

క్లారా—చెమటలు కక్కుతూ, జిడ్డులోడుతూన్నవారు. పరిశుభ్రంగా వుండడానికంటూ, మేము స్నానశాలలు కట్టించుతుంటేనా?

వాలంటీనా—త్వరగా ఫ్యాక్టరీకి పోదాం. నేను అన్నివిషయాల్నూ, ముట్టుకుచూడాలి. కాశ్వత్తమైన విషయాలు గమనించాలి. నేను ఆద్యంతం పూర్తిగా మారిపోవాలి... కాని, ఏరీ నాభర్త?

ఎలెనా—మీభర్త పటాషాతో క్లబ్బుకి వెళ్ళేడు.

వాలంటీనా—ఒక్కర్తినీ వెళ్ళడం ఎట్లా?

షెకోవా—ఈకూలివాడే రారలసివుంటుంది.

వాలంటీనా—(చేయిఇస్తు) సెలవు.

ఎలెనా—(ఖండితంగా) తరవాత కలుసుకుందాం.

షెకోవాయ్—(వాలంటీనాను గుమ్మంవరకూ పంపి, తిరిగివచ్చి) ఇంతకంటే కొంచెం మర్యాదగా వుండలేవా?

ఎలెనా—క్షమించు. ఇది శ్రామికపద్ధతి.

షెకోవాయ్—ఇదిగో నీకు జాబువచ్చింది. (ఒకఉత్తరం బల్లపై పడేస్తాడు) అదిగో. (వెడతాడు.)

క్లారా—ఆమె నీమనస్సుకి సచ్చలేదనుకుంటా. నాకు ఆమెలో లోపం కనపడలేదు. ఫ్యాక్టరీలో ప్రవేశ పెడదామనుకుంటున్నా.

ఎలెనా—ఎందుకు పనికిరాని పనులు నెత్తిన పెట్టుకుని సతమతం అవుతూంటావు.

క్లారా—మీపడుచువాళ్లది ఎప్పుడూ ఒక్కటేచూపు. లేబరేటరీకి పనికివస్తాగా, రారా? అంతేకాని, మేము ప్రజల్ని వదిలిపెట్టలేము. చచ్చి నాసరే.

ఎలెనా—(చదువుముగించి) మొన్న అరస్టచేయబడిన కోట్లోమిన్ శిష్యుడు కాదా బోబోపు? నువ్వెరుగుదువా?

క్లారా—అయితే ఏమిటి?

ఎలెనా—ఏమిటేమిటి? మతిలేదా? ఒకవిధ్వంసకారిశిష్యుడు... మన ఇన్స్టిట్యూట్లోవున్నాడు.

క్లారా—అయితే అతడుకూడా విధ్వంసకారి కావాలనివుందా?

ఎలెనా—నన్ను కాస్త ఆలోచించుకోనియ్యి! (చాలా విసువుగా వుంటుంది. గదిలో పచారు ప్రారంభిస్తుంది.)

క్లారా—ఏమిటా ఆలోచన? ఈవేళ నువ్వు చాలా తప్పుదారి తొక్కుతూన్నావు. ఏమిటాచేతులు ఆలాగతిప్పుతావు? ఎందుకంత బెదురు! ఊరూ పేరూలేని ఆఆకాశరామన్నపుత్తరం చూసేనా?... ఆలోచించు!...

ఎలెనా—మంచిచదువుకున్నవ్యక్తి!....చీనాపింగాణీ...! వందల కొలది ఏళ్ళు! బాగుబాగు...! (వెంకతనంగా) నువ్వు లేబరేటరీ నిర్మాణానికి ఎదురెత్తుగా నిలబడితే, నేనది సాపించి నడిపించేటట్లు చూస్తా.

[త ర]

రెండో అంకం

మూడో రంగం

(ఇన్ స్టిట్యూట్ లైబ్రరీలో, ఎడమవేపున బోరోడిక్ చదువుల గదికి ద్వారం వుంది. కుడివైపు గుమ్మం ఇన్ స్టిట్యూట్ లో పనిచేసేవారు వచ్చిపోవడానికి...)

తెర లేచేటంతకి జఖారోవు నల్లబల్లమీద వ్రాస్తూ కనబడతాడు. ఏదో ముక్కోణాలుగీస్తూ, లెక్కలువేస్తున్నాడు. కింబయ్యావు పుస్తకాలలో పడి వెతుకుతున్నాడు.)

కింబయ్యావు—నిద్రకీ - తిండికీ ఇంతసేపు వ్యర్థం చెయ్యడం ఏమీ బాగాలేదు. నిన్న రాత్రినిద్రపోకుండా చదవగలిగేను... ఇంకో పుస్తకం. చదివెయ్య గలిగేను... ఇప్పుడు మూడు పుస్తకాలు 'ఒకేమారు ప్రారంభించేను. యుద్ధమూ - శాంతి; పెట్టుబడిదారీవిధానపు అభివృద్ధి; మనసుని ఏలా పనిచేస్తుంది? కోటోమిన్ పుస్తకాలు ఏమేనా ఇల్లా ఇయ్యండి. ఆవిధ్వంసకారుని పుస్తకాలమీద ఏదేనా విమర్శ వ్రాస్తాను. కోటోమిన్ పుస్తకం ఈలా ఇయ్యండి!

(కాస్టాల్ స్కీ వస్తాడు.)

జఖారోవు—అలాగే. (పుస్తకంకోసం షెల్ఫులో చూస్తాడు.)

కింబయ్యావు—కళ్ళల్లో ఇంకపోసి నట్లుంది. రాత్రి తెల్లవారూ మేలుకునేవున్న స్ప్రింగ్ టీ తీసుకుంటే ఎంత సేపేనా మేలుకోవచ్చును.

జఖారోవు—బోధిధర్మ తత్వవేత్త నిద్రపోకుండా వుండడానికై కనురెప్పలు కోసేసుకున్నాడు. వాటిలోంచే తేయాకు మొక్క పుట్టింది. అందుచేతనే టీ నిద్రరాకుండా చేస్తుంది.

కింబయ్యావు—వట్టి కట్టుకథ... నాకు తల నొప్పిగావుంది.

కాస్టాల్ స్కీ — రాత్రి అనేది నిద్రకోసమే ఏర్పడింది. (హేళ నగా) మేం వెల తరిబడి నిద్రలులేకుండా చదివేమంటే అది నీకు సాగదు. బాగా అనాగరిక జాతివాడివి. నిద్రలేకుంటే నీకు ప్రమాదిస్తుంది.

కింబయీవు—అది మాకు ప్రమాదకరమా? మీరు కామా? మీరు గొప్పవాళ్ళు. మేము చిన్నలమూనా? చిన్నవాళ్ళు చంటిబిడ్డలమాదిరిగా పెదరాశే నిద్రపోవాలి? కామ్రేడ్ కాస్టాల్ స్కీ! ఇది వరకు నిద్ర పోయేం. చాలు. ఆరోజులుకావు ఇప్పుడు. నువ్వు చెయ్యగలపనికి రెట్టింపు పని చెయ్యగలను, నువ్వు ఒక్క నెలరోజులు నిద్రలేకుండా వుండగలుగుతే, మేము రెండు నెలలపాటు వుండగలం. నేను కాస్టాల్ స్కీని ఏవిధంగానైనా సరే అందుకు తీరుతా.

కాస్టాల్ స్కీ—కానీ...కానీ...కింబయీవ్! త్వరపడు.

కింబయీవు—ఆమాత్రం నాకూ తెలుసును. (బొరోడిక్, ఏలెనాలు వస్తారు)

ఏలెనా—మన మానవ ప్రవర్తనా పరిశోధనకాలవాళ్ళు, పాలు అమ్ముకొనేవాళ్ళనీ; బహిష్కరించబడిన పుస్తకవిక్రీతలనీ; దివాలాతీసిన వాళ్ళనీ పరీక్షిస్తూన్నారు. ఆమాదిరి సాంఘికకాఖిల్ని పరీక్షించడంలో వుద్దేశం ఏమిటో నాకు అర్థంకావడం లేదు.

బొరోడిక్—మేము పరీక్షించేది వ్యక్తుల్ని, సాంఘిక కాఖిల్ని కాదు.

ఏలెనా—ఎంతోమంది ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేస్తూన్నారే కదా, వారిని?

బొరోడిక్—విజ్ఞానకాస్త్రదృష్ట్యా పాలు అమ్ముకునేదానికి ఫ్యాక్టరీ మెకానిక్ కీ భేదంలేదు.

ఏలెనా—మాద్యక్వధంలో ఫ్యాక్టరీ మెకానిక్ లో ప్రత్యేకతవుంది.

బోరోడిక్—మీదృక్పథం, మీ అవసరం నాకు అర్థంకాదు. మీ పడుచువాళ్ళు యధార్థవిషయాలవేపు చూపు తిప్పరు. మీ అవసరం తప్ప మరొకటి కనపడదు. విజ్ఞాన శాస్త్రాలు ఈ అవసరాలని పరిశీలించదు,

ఎలెనా—మనం వాస్తవికవిషయాలన్నీ ఏల ప్రోగుచేస్తూన్నామో తెలిసి చెయ్యాలి. కాని, ఇప్పుడు కట్టి గుడ్డిగా పనిచేస్తూన్నాం.

బోరోడిక్...మన అందరిలోనూ, కొద్ది - గొప్ప గుడ్డితనం వుంది.

జఖారోవు—క్వానూక్ దానధర్మాలమూర్తిమంతం. ఆమె ప్రతిమ నావద్దనుంది. ఇస్తాతీసుకో.

అమాలియా—ఈవిడ ఎవరు?

జఖారోవు—నికోలాయ్ పెట్రోవిచ్ భార్య.

అమాలియా—ఓహో! రీసెర్చి ఆసిస్టెంటు కాదా?

(ఎలెనావద్దకు వెళ్లి, పరీక్షించి చూస్తుంది. మళ్ళీ వెనక్కివచ్చి) ఏమేనా పిల్లలా?

జఖారోవు—మొదటి పెళ్ళానికి ఓఆడపిల్ల.

అమాలియా—నటాషా?

నటాషా—ఇక్కడ.

అమాలియా—ఓహో! (బెదిరిపోయినట్లు తిరిగిచూస్తుంది.) నటాషా! పటికి బెల్లంముక్క తింటావా? (జేబుతడిమి ఓముక్క నటాషాకి ఇయ్యబోతుంది.)

నటాషా—నాకొద్దు. ఛా. బాడిగావుంది. ఏమిటి అస్తమానం నములుతూనేవుంటావు?

ఎలెనా—నటాషా! చాలించు!

నటాషా—ఏమిటి అన్నింటికీ అడ్డంపెస్తావు? ఆవిడ అస్తమానం ఏదో నములుతూండడం కనపడలేదు? స్కూలులో 'సెర్జీ' కూడా ఇంతే. నేబడికి పోతానమ్మా! (వెళుతుంది.)

అమాలియా—నటాషా! ... (గొణుగుకుంటుంది.) (కాస్టాల్ స్కీ వస్తాడు.)

జఖారోవు—(అమాలియాతో) ఆత డాగదిలో వున్నాడు. (చేతిలో ఒక పుస్తకం పట్టుకుని కాస్టాల్ స్కీ వద్దకుపోయి నెమ్మదిగా) గ్రంథ కర్త చేవ్రాయితో వుందని ఈ పుస్తకం యివ్వలేదు.

కాస్టాల్ స్కీ—(పుస్తకం తీసుకొని, చదివి) మంచి పని చేసేవు. ఈ చేవ్రాలు చూస్తే నికోలాయ్ కాశ్యానోవిచ్ పీకమీదికి వస్తుంది.

(తన గదికి వెడుతూ వర్గాసోవు వస్తాడు.)

కాస్టాల్ స్కీ—సెమియా! ఇల్లాచూడు. ఈ పుస్తకం ఎవ్వరికీ కనబడకుండా దాచేయ్యి. (పుస్తకం వర్గాసోవుకి ఇస్తాడు. ఆతడు దానిలోని సంతకంచూసి కంగారుగా తీసుకుపోతాడు. కాస్టాల్ స్కీ ఎలెనా వద్దకు వస్తాడు.) అయిదేళ్ళ వయస్సులోవుండగా మాతోటలో తిరుగుతూంటే వజ్రం పొదిగిన దుద్దు ఒకటి దొరికింది. అప్పటినుంచీ అందరూ నేను అదృష్టవంతుణ్ణి అంటారు. కాని, నా అదృష్టం సంపూర్ణం కాదు. సగం అదృష్టవంతుణ్ణి మాత్రమే నేను. ఆజతదుద్దు ఎన్నడూ దొరకలేదు... బహుశా బెర్లిన్ లో దొరుకుతుందనుకున్నా. కాని నా ప్రయాణం ఆగిపోయిందికదా? నువ్వు నక్కని తొక్కి పుట్టేవు. శ్రామికవర్గంలో పుట్టడం నీ అదృష్టం!

ఎలెనా—విదేశాలకి పోవడానికి అంత అటమటించిపోతున్నావేం.

కాస్టాల్ స్కీ—మారిస్ కేవలయర్ పాటలు విని, ఆమూడువందల నగ్నస్త్రీల నాట్యం చూడాలని.

(కింబయీవు, బోబోవులు వస్తారు.

ఎలెనా—నేనీ పద్ధతి అంగీకరించను.

బోనోడిన్—అయితే తప్పుకో. కాస్టాల్ స్కీ చూసుకుంటాడు. ఆతడు నేను చూపినదారిని నడుస్తాడు.

కింబయ్యావు—కామ్రేడ్ బారోడిక్! ఆత్మవిమర్శనకి తావులేదా?
బారోడిక్—నీ ఇష్టంవచ్చినంత ఆత్మవిమర్శన చేసుకో. నన్ను మా
త్రంముట్టుకోబోకు.

కింబయ్యావు—ఎందుకు ముట్టుకోకూడదేం? ఆఖరుకి బద్దలయిపోయే
గాజుగ్గానులుమాత్రం ముట్టుకోకుండా వుంటామా?

[నటాషా వస్తుంది.]

బారోడిక్—ఎవరీపిల్ల? ఏంకావాలిఅమ్మా!

నటాషా—ఎస్కర్నన్ కి మాక్లానుపిల్లల్ని తీసుకువచ్చేను. మీరు
పెంచే కుందేళ్ళని చూడటానికి వచ్చేం.

బారోడిక్... ఇక్కడికి ఎస్కర్నన్లు ఏమీ పనికిరావు... హెర్మన్!

(కాస్టాల్ స్క్రీతో తన గదిలోకి వెళ్ళిపోతాడు.)

ఎలెనా—ఏమిటి నటాషా! ఇదేం మ్యాజియమా?

నటాషా—బోబోవు రమ్మన్నాయ... మొదట్లో ఆయనే పిలిచేరు.
ఇప్పుడీ పేచీ...

కింబయ్యావు—అంతమాత్రానికి కుందేళ్ళు చచ్చిపోవు. మీవాళ్ళని
లోపలికి తీసుకెళ్లు, నటాషా!

ఎలెనా—ఇన్ స్టిట్యూట్ డైరెక్టరులా మాట్లాడుతున్నావే. ఇదే
వృత్తినుంచి.

కింబయ్యావు—మొదట నాకే ఇస్తానంటే, నేను వొద్దన్నాను.
కావలసివస్తే బాబోవుని అడుగు. కూర్చో, నటాషా! (జఖారోవుతో)
కోటోమిన్ దొరికిందా?

జఖారోవు—(ఒక పుస్తకం తీసి, అట్టలోపల చదివి మూసిపెట్టే
స్తాడు.) ఇన్ స్టిట్యూట్ లో కోటోమిన్ పుస్తకాలు ఏవీ లేవు.

కింబయ్యావు—ఈవేళ లేకపోలేపోయిరి. లేపటికేనా తెచ్చియి
వ్వాలి. పాతదికావాలి. తెలిసిందా? (వెడతాడు.)

నటాషా—ఈముసిలివాడిమీద గోడపత్రికకి వ్యాసం వ్రాస్తాను.

ఎలెనా—ఏమిటి? ఔను. ఔను. ప్రొఫెసర్ బోరోడిన్, యుద్ధం యుద్ధమే! ఈవిషయం ఏదో వ్రైస్ లో చర్చించుకుందాం. (బల్లవద్ద కూర్చుండి వ్రాస్తుంది.)

నటాషా—నాకు ఒక పెన్నిలు ఇయ్యి. (వ్రాస్తుంది. అమాలియా వస్తుంది.)

అమాలియా—నీకూ; ఇవాన్ కీ భోజనం పట్టుకువచ్చేను.

కింబయీవు—కానీ, అమెతో మాట్లాడీది మాట్లాడు.

బోబ్రోవు—(ఎలెనాతో) నువ్వు, బోరోడినూ మాట్లాడుకున్న విషయాలు ఇప్పుడే చెప్పేడు కింబయీవు. వాళ్ళు నీకళ్ళకి గంతలు కట్టి, చేయిపట్టుకుని నడిపిస్తూన్నారు. నువ్వు వదిలిస్తూన్నావు. అభ్యంతరాలు చెప్తూన్నావు. కానీ, ఆదారి వదలడంలేదు. ఇప్పటికే వేళమించింది, ఎలెనా. ఈపాటికి ఈవాదనల ఫలితంగా నువ్వు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి వుండవలసిందే.

కాస్టాల్ స్కీ—అంటే మాకరోవాని నువ్వు చెప్పిన మాదిరిగా చెయ్యమంటావు! పార్టీవాడు కాని ప్రొఫెసరు పార్టీ సూచనలు ఇస్తూన్నాడే!

కింబయీవు—ఈ 'కాజక్' తనని ఎక్కడ అందుకుంటాడోనని పాపం కాస్టాల్ స్కీ మహాభయపడుతున్నాడు. 'రాత్రిళ్ళు చదవకు. పగలు అడుకో' - అని ఆతని సలహా. ఎలెనా! బోబ్రోవు చెప్పిన మాట విను. ఆతడు నీ మంచికే చెప్పాడు. ఆతడే సరయిన గురువు.

కాస్టాల్ స్కీ—నిజం. నికోలాయ్ కాశ్యానోవిచ్ కోటోమిన్ ప్రీయశిష్యుడు. ఆతని శిష్యులంతా మహాదిట్టమైనవాళ్ళు.

కింబయీవు—కాస్టాల్ స్కీ! నీ వాళ్ళంతా విషం.

బోబ్రోవు—(ఎలెనాతో) : ఎలెనా! నువ్వేం మాట్లాడవేం? నువ్వు నన్ను నమ్మటంలేదు. ఇన్ స్టిట్యూట్ లో ప్రతివాళ్ళూ

నన్ను తప్పించుకు తిరుగుతున్నారు. ఎవ్వరూ నాతో మాట్లాడరు. తప్పని సరిగా మాట్లాడవలసివచ్చినా నా మొహంకేసి చూడరు. కళ్ళువొంచుకుని, విధ్వంసుకుని గుర్తులుకోసం వెతుకుతూన్నట్లు కనపడుతారు. వెనక తిరిగేక ఏమిటేమిటో రహస్యంగా చెప్పుకుంటారు. ఈపరిస్థితులలో పనిచెయ్యడం అసాధ్యం. ఎలెనా! ఒక్క కింబయీవే నన్ను నమ్ముతున్నాడు. అతడు కాస్త ఆసరాగా వుండకపోతే.

ఎలెనా—బోరోడిక్—మొక్క ఈలేబరేటరీ వుద్దేశ్యాల్ని నువ్వు స్పష్టంగా ఎందుకు చెప్పవు? ఈవిచారణల ఫలితంగా అతడు ఋజువు చెయ్యదలచుకున్నదేమిటి? ఆవిషయం నువ్వు ఏల బయలుపెట్టవు? నీకా భయం ఎందుకు? కుటుంబమర్యాదలా! పోనీయని కోట్లోమిన్ విషయంలో కూడా నీ అభిప్రాయం తేల్చుకుండా వున్నావు. ఇంకా ఇప్పుడు కాదంటావు. సింహాసనం వొదిలిన చక్రవర్తిలా ఇన్ స్టిట్యూట్ చుట్టూ తిరుగుతావు. అది బాగులేదు. ఇది బాగులేదంటావు సలహాలు ఇవ్వబోతావు. ఒకరికి సలహాలు ఇచ్చేముందు నీకు విధ్వంసుకులతో ఏమాత్రం సంబంధం లేదని ఋజువు చేసుకోవాలి. (ద్వారం వేపు నడుస్తుంది).

కింబయీవు—నీ మాటలకి అర్థంలేదు. కోట్లోమిన్ ను పూర్తిగా బయట పెట్టడానికి అవసరమైన సహాయం నాకు పూర్తిగాచేసేడు. నా రిపోర్టు పూర్తిచెయ్యడానికి కోట్లోమిన్ వ్రాసిన ఆఖరు పుస్తకం కోసం ప్రయత్నించుతున్నా.

ఎలెనా—అంతమాత్రంతో అవదు.

కింబయీవు—ఏం ఎందుచేత? ఆమాత్రం చాలు బోబోవుని అనుమానించడానికి నువ్వు చెప్పగలకారణాలు ఏమిటి? మనం అందరం కలిసి బోరోడిక్ ని ఎదిరించాలి.

(ఎలెనాతో మాట్లాడుతూ కింబయీవు వెళ్ళిపోతాడు.)

కాస్టాల్ స్కీ—నుల్కీ ఆలస్యం అయిపోతుందేమో, గుర్రబ్బండి చేసుకు వేగంవెళ్ళు పత్రిక ఆఫీసుకి...ఎడిటరుకి జాబువ్రాయి. గురువుకి వంగ నామాలుపెట్టు. వానిమొహాన ఉమ్మివెయ్యి. భయంలేదులే—

అతడు చెగసాలలోపడ్డాడుకా. కావలసిందే పేరు ప్రతిష్ఠలు. ఇంకా ఊరుకుంటావే?

బోబోవు—(అరుస్తాడు) చాలించు ఈపాటికి.

బోరోడిక్—(లోనికి పరుగెత్తివచ్చి) నికోలాషా! ఏమిటి నీ పెదవులు అదిరిపోతున్నాయి.

బోబోవు—మీ శమ్యణ్ణి పూరుకోమని చెప్పండి.

కాస్టాల్ స్కీ—ఎలెనామాకరోవా దయకోసం నికోలాయ్ కోటో, మిన్ పై విమర్శ తయారు చేయబోతున్నాడు.

బోబోవు—కోటోమిన్ తో నే నెప్పుడూ ఏకీభవించలేదు.

బోరోడిక్—కావచ్చు కాని, నీ వ్యతిరేకం మాపడానికి ఇదా సమయం? అతను జైలులో వుండగానా?

బోబోవు—ఇంతవరకే ఆలస్యం అయింది. ఆలస్యం అయినా అసలులేనిదానికంటే నయమే నా మెత్తదనం చూసి కాస్టాల్ స్కీ నన్ను అటును చెయ్యడానికి అవకాశం ఇవ్వను.

బోరోడిక్—(ఆశ్చర్యంతో) నికోలాయ్! నికోలాయ్, నికోలా కాకాశ్యానోవిచ్!

బోబోవు—పత్రిక ఆఫీసుకి వెళ్ళుతూన్నా.

బోరోడిక్—నువ్వేం చిన్నపిల్లవాడివికావు. ప్రొఫెసర్ బోబోవ్? నువ్వు చేసేపనిలో మంచిచెడ్డలు నీకే తెలుసు.

కాస్టాల్ స్కీ—అవసరం... అనవసరం, ఉపయోగం అనుపయోగం.....

బోరోడిక్—మన స్నేహం చెడుతుందనిమాత్రం గ్రహించు.

బోబోవు—స్నేహం కన్న సిద్ధాంతాలంటే నాకు అభిమానం.

(నటాషావస్తుంది.)

నటాషా—మామయ్యా! ఇక్కడుండే తాత మీద వ్యాసం వ్రాసేం.

బోబోవు—ఏమిటది? ఓహో...సరే. ఇప్పుడే చూస్తా.

(వెడతాడు.)

బోరోడిన్ — బో. బోవ్ ! ఆ పిల్లలకి కుండేళ్ళని చూపించు నాయనా !

నటాషా — (బోరోడిన్ తో) అదీ పద్ధతి. నీ మీద వ్రాసిన వ్యాసం ప్రకటించపనిలేదు.

బోరోడిన్ — ధ్యాంకు.

(బో.బోవు పోయిన దారినే నటాషా వెడుతుంది.)

ఏమిటీ విడ్డూరం? ఇల్లాంటి చిన్నపిల్ల నాలాంటి హోదాలోవున్న వాడి మీద రాజకీయవ్యాసాలు వ్రాయడమా?

కాస్టాల్ స్కీ — కోటోమిక్ ని ఖండిస్తూ పత్రికలకి వ్రాయడం మరీ దారుణం... మిమ్మల్ని కూడా ఖండిస్తూ వ్రాసే రోజూ వస్తుంది.

బోరోడిన్ — ఔను. నాకు తెలుసు ప్రజలలో ఆల్పత్వం పెరిగి పోతుంది. వారిలో పెద్దపెద్ద ఆశయా లేవీ లేవు. ప్రొఫెసర్లకీ వైవీజ్ కీ టీసీకీ భేదం చెప్పడం కష్టం అయిపోతుంది. కాని నికోలాయ్ విషయమే విచారకరంగావుంది. పాపం. మహా అగాధంలో పడిపోతున్నాడు. కాని, నాకేం, అది అతగాని స్వంత వ్యవహారం. నికోలాయ్ పెట్రోవిచ్ చాలా సరసుడు. అతనితో ఎక్కువ పరిచయం సంపాదించుకో. చెవులపిల్లుల్ని ఎంత ఏలా జాగ్రత్తగా పరీక్షచేసేనో అంత అల్లాగే అతనినీ పరీక్షచేసి చూసేను.

జఖారోవు — నికోలాయ్ పెట్రోవిచ్ కి నక్షత్రబలంవుంది. రతి... అంగారకుడు... చంద్రుడు... అంగారకుడు పౌరుషం - చంద్రుడు అధికారం - రతి ప్రేమ అతనిలో కలిగిస్తున్నారు.

(సెవిస్కీ వస్తాడు. మేనేజింగ్ డైరెక్టరు. పనిభారంచేత చాలా చిక్కిపోయివుంటాడు. చేతిలో నిబ్రిఫ్ కేసు ఆడించుకుంటూ పరుగెత్తి వస్తాడు.)

సెవిస్కీ — ఇవాన్ ఇలిచ్ ! నీ లైబ్రరీ త్వరగా కూర్చుకో. మన ఎలవెన్నులు కోతపెట్టేయ.

బొరోడిన్ — నిన్నెప్పుడూ ఇన్స్టిట్యూట్ సరిహద్దులోకేనా రావడం చూడలేదు నువ్వు మేనేజింగ్ డైరెక్టరువా?

నెవిస్కీ — గిరిగిరా తిరగడ తో నాపని అవుతూంది. ఇప్పటికి ఇన్స్టిట్యూట్ యొక్క బడ్జెటు పన్నెండు గవర్న మెంటు డిపార్టుమెంటుల లోంచి పదమూడో దానిలోకి తీసుకొచ్చేను. వాళ్ళు అక్కడ పీకకి పట్టించేరు. అయినా నేను వదలలేదు. మన పని సాగితిరాలి. ఇలాంటి విషయాలలో నెవిస్కీ తగ్గేరకంకాదు, బడ్జెటు ఓమాటు చూద్దామా?

(బొరోడిన్ తో ఆశనిగదిలోకి వెడతాడు.)

కాస్టాల్ స్కీ కూడా వెళ్ళిపోతాడు. వర్గాసోవువస్తాడు, జఖారోవు ఆతనిని పిలుస్తాడు.)

జఖారోవు — కోటోమిక్ ని ఖండిస్తూ బోబోవుపత్రికలకి వ్యాసం వ్రాయబోతూన్నాడు.

వర్గాసోవు — అంతమాత్రం చేత ఆతడు బయటపడలేదు. అన్నీ ఇది పరకే సిద్ధం అయినాయి. జఖారోవిచ్! నీ కీవుద్యోగం ఏలాగవచ్చిందో మాత్రం పోరచిపోబోకు. నాతోకూడావుంటేనే నీకు ఉపయోగం తెలుసా? ఇప్పుడు చెప్పు అసలుసంగతి ఏమిటో?

జఖారోవు — పెంటాగ్రాం.

వర్గాసోవు — అదేమిటి?

జఖారోవు — (బ్లాక్ బోర్డుమీద వ్రాసిన జామిట్రీకల్ డ్రాయింగ్ చూపిస్తూ) పెంటాగ్రా అబద్ధం అడితే సహించదు. చెప్పేమా నిజంచెప్పాలి. లేదా నోరుమూసుకు పూరుకోవాలి. వాళ్ళువుండగా నేనేమీ నోరు మెదపను. నీతో నిజం అంతా చెప్తా.

(వర్గాసోవు బొరోడిన్ గదివేపు నడుస్తాడు. గదిలోంచి వస్తూన్న అమాలియా గుమ్మంవద్ద ఎదురుపడుతుంది. ఆమె లైబ్రరీగుండా నడిచి ఎదుటితలుపు తెరచి, హఠాత్తుగా వెనక్కి పరుగెత్తివస్తుంది.)

అమాలియా — నన్ను దాచు. నన్ను దాచు. నేనాతణ్ణి చూడ కూడదు.

జూరీ — ఎవ్వరీ?

అమలియా — తరువాత చెప్తా. త్వరగా జూరీ! దాచునన్ను.

జూరీ — ఆగు.

(పుస్తకాలబీరువాల వెనకనున్న ఒక చిన్నతలుపు తెరచి ఆమెని ఆదారిని పంపేస్తాడు. షేకోవాయ్, ఎలెనాలు వస్తారు. షేకోవాయ్ బూరోడిక్ గదితలుపు తట్టతాడు. ఆద్వారం తెరుచుకుని వర్గాసోవు వస్తాడు.)

షేకోవాయ్ — నెవిస్కీతో నేను వచ్చినట్లు చెప్పండి. ముఖ్యమైన విషయాలు మాట్లాడవలసివుంది. (ఎలెనాతో) బూరోడిక్ మార్క్సిస్టు కాదని నేనూ ఎరుగుదును. కాని, మానవప్రవర్తనకి సంబంధించిన సమస్యలకి ఆయన కనిపెట్టిన రహస్యవిషయాలు మనదేశానికి బాగా ఉపకరిస్తాయి. ఆవిధంగా ఆప్రాఫెసరు సోషలిజంయొక్క ఆభివృద్ధికి తోడ్పడతాడు. అదీ డైలెక్టిక్!

ఎలెనా — ఈగతి తర్కాలతో నాప్రాణం చివికిపోతూంది. మానవుని అమాయకత్వాన్ని గురించి బూరోడిక్ తనకిష్టంవచ్చినట్లూ చెప్పతూన్నాడు. మనం విచారణచేస్తున్న దేమిటో ఎందుకో అదేవుడికే తెలియాలి. కాస్తాల్ స్కీ తన ఇష్టంవచ్చినట్లూ వ్యవహరిస్తున్నాడు. నేను వ్రాసిన వ్యాసంకూడా ప్రకటించనీయలేదు.

షేకోవాయ్ — నువ్వు రాజకీయాలు మరచి విద్వద్వాదంలోకి దిగుతూన్నావు. అందుచేత బూరోడిక్ పై నువ్వు వ్రాసిన ఖండనం విధ్వంసకు లకి సహాయకరంగా తయారవుతుంది.

ఎలెనా — నీకు మతిలేదు!

షేకోవాయ్ ప్రస్తుతస్థితిలో నీతో ఒక్కబోబోవే తాళంవేస్తాడు కాని, జాగ్రత్త. జ్ఞాపకంవుంచుకో. అతగాడు కోటోమిన్ శిష్యుడనీ, లేబరేటరీ సాపిచడానికి వ్యతిరేకుడనీ మరవకు.

ఎలెనా—కోట్లోమిన్ శిష్యుడైనంతమాత్రాన ఇరువురూ ఒకేపనిలో నియుక్తులని చెప్పడం తప్పు.

షెకోవాయ్—అలాగే? (నెవిస్కీవస్తాడు.) కామ్రేడ్ నెవిస్కీ! విన్నావా? (పుస్తకంమీద వ్రాత చదువుతాడు.)...నాఅభిప్రాయాలతో ఏకీభవించే నామిత్రుడు నికోలాయ్ బోబ్రోవుకి - పావేల్ కోట్లోమిన్"... తను వ్రాసిన పుస్తకంమీద తన స్వంతదస్తూరి. ఈవిధ్వంసకుణ్ణి ఇంకా బయటపెట్టకుండా డిపార్టుమెంటుమీద అధికారం వుంచేయ. ఇన్స్టిట్యూట్ యొక్క అధికారవర్గం ఆపర్యునిస్టు మార్గం తొమ్మతూంది.

నెవిస్కీ—(నవ్వుతాడు) హా!

షెకోవాయ్—నెవిస్కీ! ఇది నవ్వి వెయ్యవలసిన విషయంకాదు.

నెవిస్కీ—ఏంచెయ్యడానికి ఏదో ఒక 'డీవియేటెడ్' అని నిందించకమానరు. నీపుణ్యమాయిరి, ఏంచెయ్యమంటావో చెప్పుమా. బోబ్రోవు మీద ఈగనికూడా వాలనియ్యడు బొరోడిను.

షెకోవాయ్—మనం అతనిర్మోగమాటంగా వ్యవహరించాలి. ఇప్పుడు వారిద్దరిమధ్యా వెనకటంత స్నేహంలేదు. బోబ్రోవుని డిస్మిస్ చేస్తే బొరోడికొకాదనికూడా అనడనే నావూహ.

నెవిస్కీ—సంగతి ఆలావుంటే, వ్యవహారం సాఫీచెయ్యవచ్చు. అయితే బోబ్రోవు ఖాళీలో ఎవరిని వెయ్యడం? ఎలెనా! నీకిష్టమా?

ఎలెనా—కామ్రేడ్స్! బోబ్రోవుకాదు. బొరోడికొకాస్తాల్ స్కీలే మనకి నిజమైన శత్రువులు.

షెకోవాయ్—ఇదోకొత్తమాట. బోబ్రోవుకాదూ? సాచెయ్యాలని చూస్తుంది, ఎలెనాకి ధైర్యం చాలడంలేదు. ఈవిషయంలో మనం కఠోరంగావుండకుంటే లాభంలేదు.

నెవిస్కీ—ఆమె కిష్టంలేకుంటే షెకోవాయ్! నువ్వేవుండాలి! ఇంకెవ్వరూలేరుమరి!

ఎలెనా—కామ్రేడ్! వ్యవహారం చక్కబెట్టవలసిన విధానం అది కాదు. మరొకకాఖలోని విద్యార్థిని తనకాఖకాని కాఖలో ప్రాధెసరుగా వెయ్యడం చాలపొరపాటు. అది బాధ్యతగలపని!

షెకోవాయ్—కమ్యూనిస్టుపార్టీ సభ్యుడు. పైగా నీమగడు అయిన వాని విషయంలో అంత అపనమ్మకంచూపడం ఆశ్చర్యంగావుంది.

నెవిస్కీ—అతడు నిర్వహించుకోగలడా? లేదా? అనేది ఆలోచించుకోవలసిన విషయం. అంతే, నన్ను తోళ్ళకంపెనీలోంచి తీసుకువచ్చి ఈ ఇన్ స్టిట్యూట్ లో పెట్టేరు. కుండేళ్ళ విషయంలో నాకు తెలిసిందల్లా వాటి చర్మాన్ని గురించి మాత్రమే. అయినా నే నీ ఇన్ స్టిట్యూట్ కి మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ని. అదీ డైరెక్టర్!

ఎలెనా—నువ్వు డైరెక్టర్ కునిగురించే మాట్లాడుతూన్నావా?... డైరెక్టర్ క్న!

నెవిస్కీ—అదో ఊతపదం అయిపోయింది. అంతా స్వేచ్ఛగా వాడేస్తున్నారు. సరేకాని, నికోలాయ్ ఏం చెప్పేవు? ఒప్పుకుంటావా? బోబోవుని తప్పించేసి, నిన్నాడిపార్కు మెంటుకి ఛైర్మన్ గా వేస్తాము.

షెకోవాయ్—ప్రెసీడియంలో సభ్యుడుగా కూడానా?

నెవిస్కీ—అహ! వేరే. చెప్పపనిలేదు. అదివుంటే ఇవీవున్నట్లే.

ఎలెనా—లేబరేటరీలో ఎవర్ని పరీక్షించాలి - అన్న సమస్య... బొరోడిన్ యొక్క కార్యవిధానం.

షెకోవాయ్—దానినిగురించి పత్రికలలో వ్రాయడానికి వీలు లేదు.

(నెవిస్కీ, ఎలెనా, షెకోవాయ్ లు వెళ్ళిపోతారు. జఖారోవు బొరోడిన్ గదిద్వారంవద్దకు పోయి నెమ్మదిగా ధ్వనించేస్తాడు. వర్గాసోవు బయటకి వస్తాడు. జఖారోవు ఆతనిని తీసుకుని బ్లాక్ బోర్డువద్దకి వస్తాడు. జఖారోవు సుద్దతో వ్రాస్తాడు.)

జఖారోవు—ఇదిగో... ఈ చుక్క ఆచిన్న పిల్ల. ఆ మెతగ్రిడ్ నికోలాయ్ పెట్రోవిచ్ షెకోవాయ్ (ఎడమవేపుగా క్రిందుగా ఒక చుక్క పెట్టి రెంటినీ కలుపుతూ గీస్తాడు.) అమాలియా కార్లోనా ఈచిన్న పిల్లని ఎరుగును. (కుడిచేతివైపుగా క్రిందికి ఒక గీతగీస్తాడు.) కనక, అమాలియాకీ,

షెకోవాచీ, ఏదో సంబంధం వుండివుండాలి. (క్రిందిచుక్కలు కలుపుతూ గీతగీస్తాడు. త్రిభుజం తయారయింది.) త్రిభుజం! వారిరువురిమధ్యాగల బాంధవ్యం ఏమిటో-ఎరుగుదువా? (అమాల్లియా వెళ్ళిన బీరువా వెనక నున్న చిన్న ద్వారం వైపున ఉన్నాడు.) లోనికిపోయిచూడు.

వర్గాసోవు—(స్తంభమునకు) ఏమిటి? ... షెకోవాచీ ... అమాల్లియా.....

[త ౪]

నా లు గో ర ం గ ం

(రెండోరంగంలో నిరూపించిన మాదిరి ఎలెనా ఇంటిగది. కింబయివు పుస్తకం చదువుకుంటూ, అప్పుడప్పుడు క్రిందబెట్టి క్లారా - ఎలెనాలతో మాట్లాడుతూంటాడు.)

ఎలెనా—నాకేమీ తెలియడం లేదు. నేను ఆపనికి తగను. బోరోడిక్ నిజమే చెప్పేడు. నాది చుంచుతలకాయి. అటువంటి తలకాయిలో వైజ్ఞానిక పరిశోధనలకి ఏమీ తగను.

కింబయివు—ఎలెనా! వర్తి పొరపాటు. నాతల పరిశోధనలకి పనికి రాలేదూ? నా మొద్ది తల? నాకాజక్ తల — రాయినేసి కొడితే రాయి పగలవలసిందేగాని, దీనికి చలనంలేదు. రాత్రులు తెల్లవార్లు మేలుకుని, ఇంతంతలావు పుస్తకాలు చదివేస్తూన్నా. ఒక్కొక్క పుస్తకం పూర్తి అయ్యేటంతకి (చేతులతో చూపుతూ) అంతంతవాడిని అయిపోతూన్నాను. త్వరలోనే ఈయిల్లు పట్టనంత పొడుగు ఎదిగేలావున్నాను. ఎలెనా! మనం బెంబేలు పడకూడదు. ఎప్పుడూ ముందుకే.

ఎలెనా—మానవ ప్రవర్తనాపరిశోధక శాలపేరు చెబితే నాగుండెలు జారిపోతూన్నాయి. బోరోడిన్ ఓ వల పన్నుతున్నాడు. సోవియటు ప్రభుత్వంచేత అపకారం పొందినవారందరినుంచీ ప్రశ్నావళికి సమాధానాలు తీసుకుంటున్నాడు—కాని మనం ఏమీ చెయ్యలేకుండావున్నాం.

క్లారా—చవటా, చవట! నిన్ను మరొక పేరున పిలవడానికి వీలు లేదు. ఏమిటల్లా మాట్లాడుతున్నావు? మీ తండ్రి అచ్చమైన శ్రామికుడు.

నువ్వుకూడా కొంతకాలం ఫ్యాక్టరీలోపని చేసేవు. కాని, చూసుకున్నావా ఏలావున్నావో. లేబరేటరీకి భయపడుతూన్నావా? బెదిరిపోయిన కుందేలులా పొదలలో దూరుతూన్నావా? ఆచెవులు పుచ్చుకుని పొదల లోంచి బయటికి ఈడుస్తాం... నలుగురిలోకీ తీసుకువచ్చి, ఆలోచించే పద్ధతి నేర్పుతాం.

కింబయీవు—బోబోవు ఈమాటలు ఇదివరకే చెప్పేడు. కాని, బోబోవుని గెంటేసేరు. అతడు తలవ్రేల వేసుకు తిరుగుతున్నాడు. బారోడినున్నివదిలిపెట్టేసేడు. కాని, మన దగ్గరికిరాతేకపోయేడు. ఎలెనా! బోబోవుని పిలు. మనం అందరం కలిసి పనిచేద్దాం.

ఎలెనా—నేను ఎవర్నీ పిలవను.

కింబయీవు—ఇప్పుడు నీభర్త నికోలాయ్ డిపారుమెంటు ఆధ్యక్షుడు. నీమగడు—కమ్యూనిస్టుపార్టీ సభ్యుడు అయివుండీ—బోబోవుని సరిగ్గా చూడలేకపోయేడు.

ఎలెనా—నేనేదో బాధపడుతున్నాననుకుంటున్నాడు, నికోలాయ్. ఇద్దరికీ పంక్తి భోజనాలుకూడా చెడ్డాయి. ఈవేళ ట్రాంలో మేమిద్దరం పేచీపడ్డాం. చూసేవారంతా ఆనందించేరు. కాని, అతగాడికేమీ విచారం లేదు. ఆవుద్యోగానికి మురిసిపోతున్నాడు. ఆఖరికి నేను ఇంటిదాసీనై పోయేను.

క్లారా—జాగ్రత్త. లేదా పార్టీనుంచి గెంటివేస్తాం. అశ్చర్యకరంగా వుండే! క్లాసులోంచి బయటికి రావడంతో అన్నీ అనుమానాలే. ఎక్కువ ఆలోచనకి ఫలితం అనుకుంటున్నావేమో, కాని, అది నీ మనోదార్ఢ్యం లేకపోవడానికి ఫలితం. నీ అతి ఆలోచన కట్టిపెట్టు.

కింబయీవు—అదేమిటి? ఎప్పుడూ వినలేదే.

క్లారా—ఆమె యిప్పుడు ప్రపంచాన్నిగురించి తెగఆలోచిస్తోంది. పార్టీ ఇప్పుడు వెనకబడిపోతోందిట. నే చెప్పినట్లులాసాగిందా, మిమ్మల్నందర్నీ ఎగరకొట్టేస్తా.

ఎలెనా—ఎగరకొట్టడం కాదు తెలివి. చేతనైతే సహాయం చేయి.

క్లారా—నన్నిప్పుడు ఇన్స్టిట్యూట్ లో చేరమంటావా, యేం? అరవైవేళ్ళువచ్చేక చదువుకోక మన్నకొట్టుకోనా?

కింబయివు—(ఎగిరి గంతువేసి) నిన్నెవరు చదువుకో మన్నారు? నిన్నెవ్వరూ చదవమనడంలేదు. మా ఇన్స్టిట్యూట్ కి పోవకురాలివి ఏల కాకూడదు. ఫ్యాక్టరీఅంతా ఇన్స్టిట్యూట్ యొక్క పోషకులుగా చేర వచ్చునే మాకు మార్గం చూపించవచ్చునే. ఇప్పుడు మేం తొక్కినదారి పొరపాటు—పొరపాటు. హుస్సేన్ ది చాలా గట్టిబుర్ర. ఇదంతా నేను స్వయంగా ఆలోచించినదే. (ఈన బుర్రపట్టుకుంటాడు.) నాకు తల నొప్పి గావుంది. రాత్రిళ్ళు నాబుర్రలో మాటలూ - పదాలూ, అటూ, ఇటూ పరుగెత్తిపోతూంటాయి. వాటిని పట్టుకోవడమే బ్రహ్మాండంగావుంది.

(షెకోవాయ్, వాలంటీనాలు వస్తారు.)

క్లారా—ఎక్కడనుంచిరాక?... ఏమిటా ఆనందం?

వాలంటీనా—మళ్ళీ చిత్రకళ ఎత్తుకున్నాను. ఇప్పుడు నికోలాయ్ షెట్రోవిచ్ నా కొత్తబామ్మకి 'మాడల్' ఆ శిల్పం ఏమిటో తెలుసా? 'క్రామికుడు: విజ్ఞానం...' అద్భుతమైన చిత్రం. అసాధారణమైన 'మాడలు...' ఆతలచూడు. చలవరాయితో చేసినట్లుగా ఏలావుందో. ఆకాశ్కు-చేతులూ శిల్పంకోసమే పుట్టేయి,

షెకోవాయ్—వాలంటీనా ఇవానోనా! ఏమిటి నన్ను తెగపొగి డేస్తూన్నావు?

క్లారా—ఫ్యాక్టరీకి వెళ్ళడంకివేళయింది, మరిచేనా?

వాలంటీనా—క్లాడ్యావాసిలీనా! అక్కడ దిక్కుమాలినహోరు. దుమ్ము. నాకు మతిపోయింది. ఒంటరిగావుండలేక చచ్చిపోయేను. ఒక్కడూ నామొహంకేసేనా చూడడు. నాకేమీ తెలియలేదు. షెక్కడపువని వదలిపెట్టేక ఏమీతోచడంలేదు.

క్లారా—మరొకరై, మొగం దాచుకుంటూంది. నీ విషయంలో నాకేమీ బాధలేదు. నీ కిష్టం వచ్చినట్లు చేసుకో. కానీ—పెదవులకి రంగుపూసుకో. నీ బొమ్మలు గీసుకో. నీ మనస్సుకి వచ్చినట్లు ఆనందించు. హుస్సేన్; రా నాయనా! మనం పోషకవర్గం విషయం ఆలోచించుకుందాం.

కింబయీవు—క్లారా! నీవింకా పడుచుదానివే. మహాచురుకయిన దానివి... (క్లారాతో ఆమె గదిలోకి వెడతాడు.)

నాలంటీనా—ఆమె మనస్సుకి కష్టంతోచింది.

షెకోవాయ్—ముసిలిది మహాగటిది. ఆమెజోలికి పోబోకు. వదిలెయ్యి.

ఎలెనా—మహాగట్టి సలహా.

నాలంటీనా—నా శిల్పానికి నవ్వు 'పోజ్' ఇవ్వకూడదూ?

ఎలెనా—మాకు తీరుబడి లేదు.

షెకోవాయ్—మాకు కాదు. నాకు అను...ఎలెనావున్నచోటికి కూడా కళి చేరదు. రతీవిగ్రహం నగ్నస్త్రీవిగ్రహం. శిలువపైనున్న క్రీస్తు బొమ్మ మతపిచ్చి. ఆమె వైజ్ఞానికురాలు. ఆమె మెదడు పనిచేస్తునేవుంది. కాని, సరదాయా, సంతోషాలూ చచ్చిపోయినాయి.

ఎలెనా—నికోలాయ్!

షెకోవాయ్—ఈగదివేపు చూడు! బోసికిటికీలు, నలిపిపార వేసిన న్యూస్ పేపర్లు, గోడలపై మరకలు, మేజాగుడ్డమీద చిరుగులు, సిగరెట్టు పీలికలు, ఎంగిలికంచాలు, నీళ్ళులేని నీటితొట్టె...ఇవేమీ నీకు చీమకుట్టి నట్టేనా అనిపించవు. వీటిమీదికి నీదృష్టిపారదు.

ఎలెనా—నిన్నటివరకూ తమకి మాత్రం ఇవన్నీ తోచేయి?

షెకోవాయ్—నిన్నటిదాకా నేను సామాన్యమైన గ్రాడ్యుయేట్ స్టూడెంటునే.

ఎలెనా—ఒలికింది. ఈమార్పులో నాకంత గొప్ప ఏమీ కనపడటం లేదు. అప్పుడే ప్రాముఖ్యతగల పెద్ద ఆఫీసరుని అయిపోయేవు కాబోలు!

షెకోవాయ్—కొంచెం నాగరికంగా బ్రతకడం తప్పా?

ఎలెనా—అల్లా అన్నావు బాగుంది. గది ఇప్పుడే బాగుచేస్తా.

షెకోవాయ్—ఆమాత్రం పని గుడ్డిముందచేస్తుంది. అసలు కావలసింది జానం.

వాలంటీనా—నే వెడుతూన్నా. క్లారాతో మాట్లాడాలి. ఆమె మనస్సుకి బాధకలిగించేనని విచారంగా వుంది.

(తలుపుపై కొడుతుంది. 'లోనికి రమ్మ'ని లోనుంచి క్లారాధ్వని. వాలంటీనా క్లారాగదిలోకి పోతుంది.)

ఎలెనా—ఆపిల్లముందర నన్ను అవమాన పరిచేవు.

షెకోవాయ్—ఆమె మెలగుబాటు అప్పుడే నీ మనస్సుని ఆకర్షించింది. సరదాలు...సంతోషాలు...నిజమే ముప్పైవేళ్ళదాన్ని నేను, ఇరవై మూడేళ్ళది ఆమె. ఇంకా చిన్నపిల్ల. పడుచుతనపు బింకం...

షెకోవాయ్—నీ బ్రతుకే అంత. పొరపాటున ఆడదానివైపు పట్టేవు.

ఎలెనా—ఈ అయిదేళ్ళనుంచీ ఆమాట తోచలేదుకాబోలు నేం?

షెకోవాయ్—కాదు. పరిపాటి అయిపోయింది ... (మదతపెట్టిన వార్తాపత్రిక గోడకు పెట్టికొట్టి) ఈఈగలకి అలవాటుపడ్డట్టే.

ఎలెనా—(నీరులేని నీటితొట్టి షెకోవాయ్పై విసిరి) తుంటరీ!
(చీపురుకట్టవిసరబోయే సమయానికి వాలంటీనా ప్రవేశిస్తుంది. నిశ్శబ్దం.)

షెకోవాయ్—వాల్యా! నే మీయింటిదాకావస్తా.

వాలంటీనా—వద్దువద్దు. నేపోతా.

షెకోవాయ్—నేవస్తానుకాదూ?

వాలంటీనా—సెలవు! ఎలెనా.

ఎలెనా—(వాలంటీనా జబ్బుపట్టుకొని) వాలంటీనా, నీ నూడియోలో ఈతనితో తలుపులుమూసుకుని కూర్చోడం ఎందుకు? ఆరహస్యాలు ఎందుకు?... (చేయిపుచ్చుకులాగి) దాగుడుమూతలు...మోసాలు ఎందుకు?

వాలంటీనా—నన్ను వోదులు! (బాధతో అరుస్తుంది.)

ఎలెనా—గట్టిగా! గట్టిగా! గొంతెత్తి చెప్పు నీ ప్రేమని.

వాలంటీనా—నేనెవ్వరినీ క్షేమించడంలేదు. నన్నువొదులు. నీచేతులు మంచులావున్నాయి.

(వాలంటీనా విడిపించుకుని పారిపోతుంది. షెకోవాయ్ ఆమె వెనుక పరుగుతుతాడు.)

షెకోవాయ్—అయింది చాలు! ఈ అవమానపుపిశాచంతో చేసిన కాపరంచాలు.

ఎలెనా—(ఆతనినివుద్దేశించి) నాకేం అనుమానంలేదు.

(కూర్చుని ఏడుస్తుంది. క్లారావస్తుంది.)

క్లారా—ఎందుకేడుస్తున్నావు? పుష్పిపన్ను సలుపుతూందా?

ఎలెనా—నాకూ నికోలాయ్ కీ సంబంధం వొదిలిపోయింది.

క్లారా—ఎప్పుడమ్మా! ఇప్పుడే కాదూ, మాట్లాడుతూన్నావు. అప్పుడే ఈప్రయాణం చేయడం జరిగిపోయిందీ... ఏవీ నీకళ్ళు... ఇల్లారా చూడనీ! (గడ్డం పట్టుకొని ఎలెనా మొగం ఎత్తుతుంది.) ఏడవకు అల్లాగ! ఏడవకు! కళ్ళుతుడుచుకో. (జేబురుమాలు ఇస్తుంది.) ఆడవాళ్ళకి ముందు ఏడుపుపుట్టింది. అయితే ఇది ప్రణయకలహమా?

ఎలెనా—పూర్తిగా విడిపోయేం.

క్లారా—వాలంటీనాతో వెళ్ళిపోయేదా?... అందమైనపిల్లే!

ఎలెనా—లక్కబొమ్మ! చవట!

క్లారా—అనూయ కక్కుతూన్నావు.

ఎలెనా—నాకేం అనూయలేదు.

క్లారా—అయితే ఇదంతా అభిమానమేనా?

ఎలెనా—నాకంటే చిన్నది. అంతేనాగొప్ప?

క్లారా—అప్పుడే ముసలిదానివి అయిపోయేవు కాబోలునేం? నీవయస్సులో నేను ప్రపంచాన్ని గిరున తిప్పేసేను. ఓమానవుడు వదిలి పెడితే లోటువచ్చిందా? ప్రపంచం అతగాడితోనేవుందా? అతణ్ణి మరిచిపో. నేను మరొకణ్ణి వెతికిపెడతా. మనస్థావర్యంలో వేలకొలది పడుచు

వాళ్ళు వున్నారు. పార్టీద్వారా ఓపడిమంది మంచివాళ్ళని నీదగ్గరికి పంపిస్తా. నీకు నచ్చినవాణి ఏరుకో. లేదా అంతకంటే మంచిమార్గం! ఫ్యాక్టరీ రెస్టారెంట్ తెరుస్తారు ఈవేళ. ఈవేళ విందు జరగబోతుంది. కులాసాగా కాలం గడిచిపోతుంది. రా, పోదాం.

(కింబయీవువస్తాడు.)

కింబయీవు—క్లారా, ఇవిగో నాప్లానులు...ఎలెనా! ఏమిటిఅలాగ వున్నావు? కళ్ళు ఎర్రగావున్నాయే? ఏమందుతూన్నాయా? నాకళ్ళూ అలాగే బాధపెడుతుంటాయి. ఇసకపోసినట్లేవుంటాయి. ఎలెనా! నీమగడున్నాడే, మహామంచివాడు. నువ్వు మంచిపెళ్ళానివి. నేనూ మంచి మగణ్ణి కౌతానుకాని, ఓమంచిపెళ్ళాన్ని వెతికిపెడతావా?

క్లారా—అయితే ఎలెనానే పెళ్ళిచేసుకో. ఆమె మగడినుంచి విడిపడింది.

కింబయీవు—ఆఁ. ఆఁ. ఆఁ. విడిపడిందీ! విడిపడిందీ! పెళ్ళాన్ని విడిపడనిచ్చేదూ, నికోలాయ్, ఎందుకూ పనికిరానివాడు. నేను నాభార్యని ఆమెదానాలలోకి తీసుకుపోయి తిప్పితా. చావగొడతాను. కాని, విడిపోనిస్తా నేం?

ఎలెనా—నికోలాయ్ నేనూ ఒకేపనిచేసేవాళ్ళం. ఒకరికొకరు సాయంగావుండేవాళ్ళం. మాఇద్దరి ఆలోచనలూ ఒక్కటే...మాగమ్యం ఒక్కటే...ఈనాటినుంచా? అండర్ గ్రాడ్యుయేట్లం అయిననాటినుంచీ. ఆతడో పెద్దఆఫీసరు అయిపోయాడు. ఆతనికి నాఅవసరం ఏంవుంది?

(నటాషా వస్తుంది. బంగారు రంగు చేపలున్న గాజుతొట్టి మేజా మీద పెడుతుంది.)

నటాషా—క్లారా! చూడు. చూడు. ఎలెనా, ఏకేవ్రియం. స్కూలులో మాక్లాసువాళ్ళకి ఈఏకేవ్రియం బోబ్రోవుమామ చేసిపెట్టేడు. మా కబ్బుకి తరుచుగా వొస్తుంటాడు. వసంతకాలం నాటికి కుండేళ్ళు పెంచుకుం

దురుఓకర్రపెట్టె చేసి పెడతానన్నాడు. రాండి. చూడండి ఎంత బాగుందో. క్లారా! ఎలెనా! హుస్సేన్!

కింబయీవు—ఎలెనా! ఓమారు బోబోవుతో మాట్లాడిచూడు. ఆతడు చాలామంచివాడు. ఆతనికి నీసహాయం - నీకు ఆతని సహాయం అవసరం.

ఎలెనా—వద్దు. ఆమహాత్ముడు... ఇంక వెక్కిరింత ప్రారంభించ గలడు. “నే చెప్పలేదూ? - హెచ్చరించలేదూ?”—వద్దు నే నొక్కరై నీ పనిచేయగలను.

క్లారా—నీకు వొంట్లో బాగాలేదనుకుంటాను. నీ పద్ధతి ఏమీ బాగాలేదు. ఏమీ బాగాలేదు.

నటాషా—క్లారా? ఇటురా. రా, ఎలెనా! హెస్సేక్! నా చిన్ని చేపల్ని ఓమాటు చూడండ్రా!

ఎలెనా—బాగున్నాయి తల్లీ. వాటికన్నా నువ్వు బాగున్నావు. నువ్వు నాకడుపునే ఎందుకు పుట్టేవుకాదు?

నటాషా—అల్లా అన్నావే?

ఎలెనా—ఒక్కచోటనే వుండేవాళ్ళు - విడిపోకుండా!

నటాషా—ఇప్పుడు వుండడం లేదా? విడిపోవలసిన అవసరం ఏం వచ్చిందీ? నీ మీద నాకు చాలాప్రేమవుంది, ఎలెనా! కాని, నీకు తీరిక ఏదీ? (షెకోవాయ్ గదిలోంచి వెళుతుంటాడు,)

నటాషా—నాన్నా! నా ఎక్కేరియం చూడు! నాన్నా!

షెకోవాయ్—నన్ను చంపకు! (పెడతాడు.)

నటాషా—ఏం వచ్చిందబ్బా! చిత్రంగావుండే.

ఎలెనా—చిత్రంగా వుంది.

(ఒక్క క్షణం నిశ్శబ్దం. నటాషా, తన బంగారు చేపల తొట్టెతో ఆడుకుంటూ, తనలోతానే, తన పాఠశాల సంగతులు చెప్పుకుంటూ వుంటుంది.)

నటాషా — స్యేర్యోకాని మాలోంచి ఎక్స్ప్రోచేసి వేసేరు... ఆతని తండ్రి మతగురువు. కాని, ఆతడు తానో గుమాస్తా కొడుకునని చెప్పేడు... మానాయకుడు ఏమన్నాడో తెలుసా. స్యేర్యోకా మనల్ని మోసం చేసేడు. శ్రామికవర్గాన్ని మాత్రం మోసగించడూ ఆలాంటివాడు? అత్తయ్యా! శ్రామికవర్గాన్ని మోసగించడం చాలా తప్పు.

క్లారా — మీ నాయకుడు చెప్పేడు గనక తప్పే అయివుంటుంది.

నటాషా — పందెం. అందరికంటే ముఖ్యమైన నాయకుడు ఎవరో చెప్పి? చెప్పగలవా? నేను చెప్పగలను. అందరికన్నా ప్రధాననాయకుడు సార్టీ... (చేపల్ని చూస్తు) చేపలు ఏలాగ మునుగుతూన్నాయో చూడు.

ఎలెనా — క్లారా! ఈచిన్నబిడ్డ నాతో వుండిపోతే బాగుండును... నాతో ఆడు బిడ్డయినా కలిగింది కాదేమిటి? కాస్త దానితోనే నా కాలక్షేపం అయివుండును.

క్లారా — చాలులే. ఎందుకేమిటి? అప్పుడే వయసు మళ్ళిపోయిందా? బట్టలు వేసుకో. రెస్టారెంటు తెరిచే వేళయింది. పోదాం.

ఎలెనా — నిజం. క్లారా! ధైర్యం చిక్కబట్టుకోవాలి. తీసుంచు. నడు. పోదాం.

కింబయీవు — నేనూవస్తా. ఎలెనాని ఒక్కక్షణంకూడా వదల తలుచుకోలేదు. ఒంటరిగా తిరిగి రావడం మంచిదికాదు, నాదగ్గర మూడు ట్రాప్స్ టిక్కెట్లున్నాయి. నడవండి.

[క్లారా, ఎలెనా, కింబయీవులు వెడతారు. నటాషా ఒక్కరే వుంటుంది.]

నటాషా — బలేగావుంది. పీక్కుతినేవాళ్ళు ఎవ్వరూలేరు. చేపలకి కాస్త మేతనేస్తా. మజాగావుంది. (పొడుతుంది.)

బలే మజాగా వున్నాదీ

బందరుచేపల చెరలాటాలు

బలే మజాగా వున్నాదీ...

[కాస్టాల్ స్కీ వస్తాడు.]

కాస్టాల్ స్కీ—మీ నాన్నని ఓమారు పిలుస్తావా అమ్మా!

నటాషా—కూర్చోండి. (పరుగెత్తి వెళుతుంది. కాస్టాల్ స్కీ కూర్చుంటాడు. నటాషా - షెకోవాయ్లు ప్రవేశిస్తారు.

షెకోవాయ్—పోయిపడుకో, నటాషా!

నటాషా—చేపలతో ఆడుకుంటా.

షెకోవాయ్—పోయిపడుకోవమ్మా!

నటాషా—నా చేపల్ని ఎవ్వరీ ముట్టుకోనీకేం. (వెళుతుంది)

కాస్టాల్ స్కీ—నికోలాయ్ పెట్రోవిచ్! నీకు దేవుడంటే విశ్వాసంవుందా?

షెకోవాయ్—ఏమిటాప్రశ్న?

కాస్టాల్ స్కీ—అయితే నమ్మవన్నమాట. అంటే దయ్యాలంటే కూడా నమ్మకం లేదన్నమాటేనా? ఆత్మల బాంధవ్యం అన్నా నమ్మకం లేదు కాదు?

షెకోవాయ్—మతిపోయిందా, లేక నన్ను బోల్తాకొట్టిచాలని చూస్తున్నావా?

కాస్టాల్ స్కీ—కాని వర్గబాంధవ్యం ఒప్పుకు తీరుతావని నానమ్మకం. సాంఘిక వికృత - సమానత్వాన్ని నువ్వు ఒప్పుకుంటావు. చెప్పవేం సమాధానం ... నిజంగానే అడుగుతూన్నా ... వర్గసోదరులు కావడానికి ఎవరికేనా అవకాశం వుంటుందంటావా?

షెకోవాయ్—ఉండవచ్చును.

కాస్టాల్ స్కీ—ఒకే తరగతిలో పుట్టడంచేత సోదరులనవచ్చునంటావు! అయితే నికోలాయ్ పెట్రోవిచ్! మనం ఇద్దరం సోదరులం అవుతాము.

షెకోవాయ్—(విసుబుతో) ఏమిటిగోల?

కాస్తాల్ స్కీ—మనం ఇద్దరం సోదరులమే అంటే మనయిద్దరికీ తండ్రి వొకడేనని కాదు. నా తండ్రి ఒక కాసవసభ్యుడు. నీ తండ్రి ఓ చిన్న పోస్టు ఆఫీసు గుమాస్తా. ఆతడు విప్లవంలో ఎవ్వరిపక్షానికీ చేరలేదు. ప్రభుత్వం ఎవ్వరిచేతులలోవున్నా, జాబులు సక్రమంగా అందించేవాడు. నీ డాక్టర్ మెంట్లలో వ్రాసుకోవడానికి ఇదొక పెద్ద అవకాశం దొరికింది.

షెకోవాచ్—నీతో ఆవిషయం నేను చర్చించతలుచుకోలేదు.

కాస్తాల్ స్కీ—నీ పార్టీ పత్రాలలో నీ తండ్రి ఒక చిన్న పోస్టు గుమాస్తా అని మాత్రం వ్రాసేవు. అంతే కాదు. ఇంకావుంది. నీ తల్లి ఒక కూలిమనిషి అనీ, 1921 లో తిండిలేక సమారాలో చచ్చిపోయిందనీ, వ్రాసేవు. కాదూ? 1922 లో ఫ్యాక్టరీలో పదవి సంపాదించేవు. 1925 వరకూ అక్కడే పనిచేసేవు. అటుతర్వాత పార్టీలో చేరేవు. తరువాత యూనివర్సిటీలో చేరేవు. అక్కడినుంచి గ్రాడ్యుయేటు విద్యార్థిగా మా ఇన్ స్టిట్యూట్ కి వచ్చేవు. అంతేనా? చూసేవా? నాకన్ని సంగతులూ తెలుసు (నెమ్మదిగా - గంభీరంగా) ఇవన్నీ ఇల్లావుంచు. నువ్వు ఒక మిలిటరీ ప్రోసిక్యూటరు కొడుకువని నే నెరుగుదును.

షెకోవాచ్—అసలు సంగతి చెప్పు.

కాస్తాల్ స్కీ—అప్రోడిటు యొక్క లోపాలు తెలియక పోవడంచేత 'మోమస్' చాలా అనూయపడింది. నేనూ 'మోమస్' లాగే నీ పార్టీ రికార్డు చదివేను. ఒక్క చిన్న రహస్యం నాకు తెలిసివుండకపోతే నేనూ 'మోమస్' మాదిరిగా నేబోల్తా కొట్టివుండేవాడిని... ఆరహస్యం ఏమిటో ఎరుగుదువా?... మీయమ్మ బ్రదికివుంది!

షెకోవాచ్—మాయమ్మ!

కాస్తాల్ స్కీ—ఆశ్చర్యాలకి సమయము కాదు... ఇప్పుడేనా తెలిసిందా నువ్వు - నేనూ సోదరులం ఏలాగనయ్యేమా. మనం ఒక్కరకం వాతావరణంలోనే పుట్టి పెరిగేం. ఒకే వర్గంలో పుట్టేం. కాని, అనుభవంలో తేడావచ్చింది అనుకో. నువ్వు కొంచెం పెద్దవాడివీ, తెలివైనవాడివీ గనక—పొగడిక కాదు. నిజంగానే చెప్తాన్నా - చల్లగా మిలిటరీ

ప్రాసిక్యూటరు పేరూ, అడ్మిరల్ కూతరు పేరూ తీసివేసుకున్నావు... ఇంక నేను—చేతనైందికాదు. నా పేరు హార్మో గానే వుండిపోయింది — అటు వంటి సౌకర్యం పొందడం నాచేతనయిందికాదు... చిన్నప్పటినుంచీ నేను దురదృష్టవంతుణ్ణి. పుట్టుకలో నుదుట ఏం వ్రాసివుంటే అది జీవితాంతం వరకూ అంతే. ఎలెనామాకరోవా విదేశాలకి వెళుతుందనీ, నేను ఇక్కడ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థిగానే వుండిపోవలసినవాడినేయనీ, తెలుసుకుని సంతృప్తిపడ్డా. కాని, నీ వ్యవహారం ఏలావుంది.

షెకోవాయ్—(గంతువేసి) నేను ఫ్యాక్టరీలో పనిచేసేను. క్రామి కుణ్ణి. అయిపోయేను. విదేశాల్లో పార్టీలో సభ్యుణ్ణి. నా తల్లిపేరు చెప్పి నన్ను భయపెట్టలేవు.

కాస్టాల్ స్కీ:—అందుకోసం కాదు. నే నవచ్చింది. సోదరుడు మాదిరిగా నిన్ను హెచ్చరించడానికి వచ్చేను. నికోలాయ్! ఈ పాటికి జాగ్రత్తపడు. పార్టీలో చేరేటప్పుడు తనవర్గమూలం కప్పిపుచ్చుతే శిక్ష. పార్టీలోంచి తరమడమే. జాగ్రత్త. ఏసంబంధంలేనివాడిని వచ్చి చెప్పేను. తీమించు నే నింక ఎప్పుడూ ఈవిషయం ఎత్తను. కంగారుపడకు.

(వెళ్ళిపోతాడు, తలుపు భక్కున వేసుకుని.)

షెకోవాయ్—(భయంతో) అబద్ధం, అబద్ధం ఆడుతూన్నాడు... అయినా నేను మూడేళ్ళసాటు ఫ్యాక్టరీలోనూ, అయిదేళ్ళు పార్టీలోనూ పనిచేసేను... పార్టీలో అయిదేళ్ళు!... మూడేళ్ళు ఫ్యాక్టరీపనిలో!... నేను ఇప్పుడే కంట్రోల్ కమిషన్ ఎడటికిపోయి స్పష్టంగా చెప్పివేస్తాను. వాళ్ళనే చెప్పనీ, తీర్పు. పరిస్థితులు తెలుసుకొని, నన్ను తీమిస్తారు. ఓమారు చీవాట్లు పెడతారు. అంతతో సరి... (హడావిడిగా బట్టలు వేసు కుంటాడు.) నేను వచ్చి అన్నీ చెప్పేస్తా... మూడేళ్ళు ఫ్యాక్టరీలో... అయిదేళ్ళు పార్టీలో... నాతల్లి బ్రతికేవుంది... నా కొకరిభయం ఏమిటి?... అన్నిసంగతులూ చెప్పేస్తాను. మూడేళ్ళు ఫ్యాక్టరీలో పనిచేసేను. అయి దేళ్ళుగా పార్టీలోవున్నాను. అదీసంగతి! అదే చెప్తుంది కథంతా.

(వెలుపలికి వెళ్ళిపోతాడు. తలుపు భక్తునధ్వని అవుతుంది. గది ఖాళీగావుంటుంది. అంతట నటాషా తన గది తలుపులమధ్యనుంచి తొంగి చూసి, గది కలయచూస్తుంది, విషయాలన్నీ ఆమె వింది.)

నటాషా--(భయంతో ఏడుస్తుంది.) నాన్నా! (గట్టిగా) నాన్నా!
(వెరి ఎత్తినట్లు) నాన్నా! ఎక్కడి కెళ్ళేవు? ఎక్కడికి? నువ్వు శ్రామిక
వర్గాన్ని మోసగించేవు! మన నాయకుణ్ణి మోసగించేవు! నాన్నా!...
(ఏడుస్తుంది.)

[తెర]

మూ డో అంకం

అ యి దో రం గం.

(కాన్సరెన్సు గది. ఒక పెద్ద కాన్సరెన్సు టేబిలు. గోడదరినుంచి రంగంవైపుకి ఏటవాలుగా వుంటుంది. ఎదుటివేపున ఒక వరస కుర్చీలు వేయబడి వున్నాయి.

టేబిలువద్ద బారోడిను, నెవిస్కీ, షెకోవాయ్, ఎలెనా, బోబ్రోవు, ప్రెసీడియంట్ అవసర సభ్యు డొకడు కూర్చుండి వుంటారు. రంగం అంత సేపూ ఈతని పని టీ త్రాగి, మికాయిలు తినడమే పని.

ఒక ప్రక్కనున్న కుర్చీలలో కాస్టాల్స్కీ. కింబయీవు, వర్గాసో వులు కూర్చుండి వుంటాడు. వర్గాసోవు టెలిఫోనువద్ద కూర్చుండి, కార్య దర్శిలా వ్యవహరిస్తూంటాడు నెవిస్కీ అధ్యక్షుడు.)

నెవిస్కీ :—కామ్రేడ్ మాకరోవా మాట్లాడుతుంది.

బారోడిన్ :—ఇక్కడికి మూడుగంటలనుంచి నడుస్తూంది ఈతంతు. (టెలిఫోను మ్రోగుతుంది. వర్గాసోవు సమాధానం చెప్తాడు.) దీనికేం అర్థం లేదు!

వర్గాసోవు—నెవిస్కీ ! నిన్ను పిలుస్తున్నారు.

నెవిస్కీ :—మాకరోవా! ప్రారంభించు. (టెలిఫోనువద్దకు వెడుతూ) నే వింటూనే వుంటాను.

ఎలెనా :—పైకి అంతా సన్యంగానే కనిపించవచ్చు. మానవ ప్రవర్తనా పరిశోధక కాలలో—పరిశోధనలు సాగిస్తూ! రిపోర్టులు వ్రాస్తూ, ప్రశ్నావళులు పూర్తిచేస్తూ, రక్తపరీక్ష సాగిస్తూ—ఆరుజట్లవాళ్ళం—రాత్రి పగలూ పనిచేస్తున్నాం. మనం ప్రోగుచేసిన విషయాన్నంతనీ—కట్టుకట్టి, ప్రాఫెసరు తన గదిలోకి తీసుకుపోతాడు. తలుపులు బిడాయించుకు స్వయంగా పనిచూచుకుంటాడు. ఫ్యాక్టరీలకి ముడిసరుకు వుత్పత్తిచేసి యిచ్చే

నీగ్రోలకీ, మన వైజ్ఞానిక విద్యార్థులకీ తేడా ఏముందీ?.....(బల్ల గుడ్డు తుంది.) ఆ ఫ్యాక్టరీలో ఏం సరుకు తయారవుతూందో మాకు చెప్పాలి. బూట్లా, కొవ్వవత్తులా, విషవాయువులా...

కాస్టాల్ స్కీ — మాకంటే, నీ వుద్దేశ్యం?...

ఎలెనా — పార్టీ సభ్యులు... వైజ్ఞానిక దళ సభ్యులు...

కాస్టాల్ స్కీ — నేనూ ఒక దళంలో సభ్యుడినే. నీ యీ ఎదు రోక్కలు మాయిష్టం మీద జరపడం లేదని చెప్తూన్నా. స్పష్టంగా, చెప్తూన్నా విను. మాదళంవాళ్ళం ఎవ్వరం...

ఎలెనా — లేబరేటరీ దళ సభ్యుల కాన్ఫరెన్సుకి ప్రతినిధిగా మాట్లాడు తూన్నా. నెవిస్కీ, అధ్యక్షుడివి నీవేనా?

నెవిస్కీ — (టెలిఫోను దగ్గరనుండే) ఒక్క నిమిషం! నిమిషం! బడ్జె టునిగురించి... (రిసీవరు తగిలించేస్తాడు.) ఏ మయినా ప్రశ్నలున్నాయా? (బల్లవద్దకు వచ్చి తన కుర్చీలో కూర్చుంటాడు.)

ఎలెనా — నెవిస్కీ! ఇంకా నా చెప్పడం పూర్తికాలేదు. ప్రొఫెసరు తన గదితలుపులు తెరచి, లేబరేటరీ వారు సప్లయ చేసిన వివరాలను ఏవిధంగా ఉపయోగిస్తూన్నాడో మాకు చెప్పాలి.

బొరోడిన్ — మీ ఆందరికీ తలొక కాస్తా పంచిపెడతా ననుకుంటు న్నావేం? ఇక్కడికి 20 ఏళ్ళనుంచి, నాకు కావలసినవిషయం సేకరిస్తూన్నా. అదంతా దొంగిలించుదామనా? నీ చేతికిస్తే ఎంచేస్తావేం? పత్రికలకిస్తావా? నేను ఒప్పుకోను. కులకుల్ని తరిమివట్లు మమ్మల్ని తరమలేరు. మా ఆస్తులు లాక్కోలేరు. (నుదురు తట్టుకుంటూ) మా సంపదలన్నీ ఇందులోవున్నాయి.

కింబయీవు — ఇన్ స్టిట్యూటు బొరోడిన్ కిది కాదు. ప్రభుత్వానిది.

బొరోడిన్ — నేను ఎప్పుడు ఏది చేసినా ప్రభుత్వానికే. ప్రభు త్వానిదంటూన్న ఇదంతా నాదేననే సంతతి మరనకు. చప్పి దవడలూ నువ్వు.

కింబయివు—ఈ చప్పిదకడలు. ఈరక్తం ఇదంతా నాస్వంతం. ఒక బీదరైతుడి. ప్రొఫెసర్ బోరోడిన్!

కాస్టాల్ స్కీ—ప్రభుత్వం మీ సేవకు సంతోషిస్తుందనే నావిశ్వాసం. బోబోవు—చూద్దాం.

కాస్టాల్ స్కీ—కాని, ప్రొఫెసర్ బోబోవు విషయంలో ప్రభుత్వం సంతోషించేందలేదనే విషయం అందరూ ఎరుగుదురు .. (వెక్కిరింతగా) వెనీడియంలో బాధ్యతగల సభ్యులు. పోర్టుఫోలియోలేని అమాత్య శేఖరులు.....

ఎలెనా—మా 'డిమాండ్'.....

బోరోడిన్—మీ 'డిమాండ్' లు పనికిరావు (నెవిస్కీ చేతిలోని గంట లాక్కుని నేలబెట్టి కొడతాడు.) కామాలూ, ఫుల్ సాపులూ, ఎక్కడపెట్టాలో ముందు నేర్చుకో. ఆ తర్వాత 'డిమాండ్' చేద్దువుగాని. కానీ... ప్రోగుచేసిన విషయానికి ప్రతి తీసుకో. నీ యిష్టం వచ్చినట్లు పనిచెయ్యి... నీకు నువ్వే కనిపెట్టు, ప్రకృతి మార్గాలని—బోబోవులూ— వారూ ఉన్నారుగా—అఖరున చూద్దాం. ఎకరి అభిప్రాయాలు సరిగా వుంటాయో. అంతేకాని, ఇతరుల జేబులు తడమబోకు. పోలీసుల్ని— సైనికుల్ని పిలవకలసి వస్తుంది.

(నెవిస్కీ ఎంతో శాంతంగా నేలమీదనుంచి గంట తీసుకుంటాడు.)

బోబోవు—నా నిర్ణయాలకి నే నిదివరకే వచ్చేను.

కాస్టాల్ స్కీ—అవి పెట్టుకొని ఇంటిదగ్గరకూర్చో.

కింబయివు—నిన్నే వరూ మాట్లాడమనలేదు. నోరుముయ్యి!

ఎలెనా—(చీత్కారం చేస్తూ) నెవిస్కీ! సభని సక్రమంగానడుపు. నిన్ను తగలెయ్య!

బోరోడిన్—ఇన్ స్టిట్యూట్ యొక్క కార్యనిర్వాహకవర్గసమావేశం లోనైనా తిట్లు మానడం మంచిది.

నెవిస్కీ—(గంట తొక్కితూ) కామ్రేడ్స్! ఆర్గర్! ఒకరి తర్వాత నొకరు మాట్లాడండి! (తెలిఫోను మరల మ్రోగుతుంది.) పని సాగించండి.....

వర్తనోవు—నెవిస్కీ! నువ్వు రావాలి.

నెవిస్కీ—(తెలిఫోన్ వద్దకుపోయి) కానియ్యండి. క్రామేడ్స్!
ఒక్క నిమిషంలో వస్తూన్నా.

బోరోడిన్—(బోబోవుతో) నీ నిర్ణయాల్లేమిటి చెప్ప. ఓమాటు
వింటాను.

బోబోవు—ఇంత కాలమూ నోరుమూసుకు వూరుకున్నా. ఇంత
కాలమూ అతివోరిమి చూడేను. చాలాకాలం! ఇవాన్ ఇవిచ్ యొక్క
ప్రఖ్యాతి—ఆయనకీ, నాకూవున్న సంబంధం - కుటుంబమర్యాదలు -
వీటన్నింటిమూలంగా ప్రాఫెసరు బోరోడిన్ కి వ్యతిరేకంగా ఇంతకాలమూ
నోరు మెదపలేకపోయేను. కాని, ఇవాన్ ఇలిచ్ వైజ్మనిక విషయంలో
గొప్ప తప్పు చేస్తూన్నాడు. పశువులకుండే ఉద్రేకాన్నే మానవులకి కూడా
వుండనడానికి ఆతను పొరపాటుపడుతూన్నాడు. ఈపొరపాటుకి కారణం
ఆయనకి గలరాజకీయాభిప్రాయాలే. వానికి వ్యతిరేకంగా నేను నిలబడి
తీరుతా.

కాస్టాల్ స్కీ—కానియ్యి. విధ్వంసకుని ప్రియశిష్యుడివికదా?

కింబయివు—ఏమిటి పేలేవు? మళ్ళీఅను!

బోబోవు—(కాస్టాల్ స్కీతో) కోటోమిన్ పై నేను వ్రాసిన
విమర్శ చదివేవా?

షెకోవాచు—అది సమయం మించి బయట పడింది.

ఎలెనా—మనం ఇప్పుడు లేబరేటరీని గురించి మాట్లాడుతూన్నాం.
కోటోమిన్ సంగతి అప్రస్తుతం - సంబంధంలేనిది. బోరోడిన్ పద్ధతి మాకు
అంగీకారంలేదు. మానవుని - వర్గసంబంధాలు గణించకుండా - వట్టిమానవ
మాత్రుని పవర్తన ఎత్తుకుంటున్నావు. వర్గరహితమైన చెతస్యంకోసం
ప్రయత్నిస్తూన్నావు. నీ వుద్దేశ్యం ప్రకారం చూస్తే విప్లవం కోర్డానికి
ఫలితంగా కనపడవచ్చును. సోషలిస్టుపోటీకి స్త్రీపురుష సంబంధాలు వెతక
వచ్చు. షేక్ - బ్రెగ్గెడ్లపని ఆకలిఫలితంగా తోచవచ్చును. కాని, మా కీ
రాద్ధాంతం రాజకీయంగా హానికరం.

బోరోడిన్ — నేను ఏనిర్ణయానికి వచ్చేదీ నీకు తెలియదుగదా? ఏమంటే—ఆవిషయం నాకే తెలీదు.

బోబోవు — ఆ నిర్ణయాలు ఏలావుండాలో కాస్తాల్ స్కీ సూచించేడుగా. ప్రస్తుత పరిపాలనానిధానానికి అవమానం కలిగించే నిర్ణయాలు.

కాస్తాల్ స్కీ — నోరుముయ్యి. స్కాండల్! నన్ను అవమానం చేస్తావా? అనుమాన పురుషుడిని—వేషధారి విధ్వంసకుడివి! వెనక దిక్కులేని గ్రాడ్యుయేట్ నూడోటుమీద కసితీర్చుకోడానికి ఇదాపద్ధతి?

ఎలెనా — నోరుముయ్యి!

కాస్తాల్ స్కీ — ప్రెసిడెంట్! నన్నవమానపరచినందుకు బోబోవుని అరెస్టు చెయ్యమని కోరుతున్నా. ఈవిషయం మినిట్యులోకి చేర్చాలి. నన్ను హింసిస్తూన్నాడు...

కింబయీవు — వీడు బోబోవుని విధ్వంసకుడన్నాడు... కాస్తాల్ స్కీని తిన్నగా పోసిక్యూటర్ దగ్గరికి ఈడ్చుకుపోతా.

బోరోడిన్ — నేను ప్రభుత్వానికి సేవచేయదలచుకున్నాను. ప్రజలు తమ నడవడిక బాగుపరచుకోవాలని నాకోరిక. కాని, మీరు నాపనికి అడ్డం పడ్తున్నారు. నావని పొగనియ్యడం లేదు.

కాస్తాల్ స్కీ — బోబోవు — మాకరోవాలు నీవంటే అసూయ పడుతూన్నారు.

బోరోడిన్ — కావచ్చు. వాళ్ళవుద్దేశ్యం భూకా ఇదైవుంటుంది: ఈ ప్రాఫెసరు మనకి కొరకబడకుండావున్నాడు. ఏడిపిద్దాం — అని అందుకే అంతూపొంతూలేని సమావేశాలతో పీక్కుతింటూన్నారు... కాలం వ్యర్థంచేస్తున్నారు... వాళ్ళప్రయత్నాలు ఫలించేయి. నా బుర్ర అంతా చెడిపోయింది. అయినా మీరంతా శతృశిబిరంలోనేవుంటామంటారేం? ఎందుచేత? చెప్పండి!

కాస్తాల్ స్కీ — నిన్ను బయట పెట్టడానికి—

ఎలెనా — నిజం. మా అభిప్రాయాలు సరియని తేలుతే నిన్ను బయట పెట్టి తీరుతాం.

(నిశ్శబ్దం... టెలిఫోనువద్ద నెవిస్కీగొంతు మాత్రం వినబడుతుంది.)

నెవిస్కీ—గ్రేలీస్ తోగట్టిగా చెప్పండి. ఆతనితో నేను మాట్లాడేను...కుందేళ్ళగుడిసె కురుస్తూంది.

(బారోడిక్ నెవిస్కీవద్దకు పరుగెత్తివెళ్ళి టెలిఫోన్ రిసీవరు లాక్కుని, దానిని ఊడపీకి నేలబెట్టి కొడతాడు.)

బారోడిక్—నీకుందేటి గుడిసెలు కూలిపోయిరి. గ్రేలీస్ ని గంగలో దిగమనే. ఆఖరుమాట చెప్తూన్నావను. మాకరోవాకావాలా, నేనుకావాలా? చెప్పు.

కింబయీవు—(ఎగిరి కుక్చీమీద నిలబడి) ఏయ్, బెదరింపులు పనికిరావు. నీవంటి పెంకిరకాల్ని 1920 లో గోడకి జేరబెట్టి కాల్చి పారేసేం.

బారోడిక్—స్కాండల్స్!

(తలుపులు విసిరికొడుతూ బారోడిక్ లోనికి వెళ్ళిపోతాడు. వర్షా సోపు వెంబడిస్తాడు.)

నెవిస్కీ—కామ్రేడ్ కింబయీవ్! నువ్వు మీటింగ్లోంచి వెంటనే వెళ్ళిపోవాలి.

కింబయీవు—పోవకవర్గానికి సంబంధించిన విషయం ఒకటుంది. ప్లాన్లు తయారై నాయా?

నెవిస్కీ—నీ పోవకవర్గంతో మాకు సంబంధంలేదు. అదంతా అర్థంలేనిపని. మీటింగులోంచి వెంటనే వెళ్ళిపోవాలి. బారోడిక్కి తుమార్పణ చెప్పాలి.

కింబయీవు—కావలసివస్తే నువ్వు వెళ్ళి చెప్పకో. ఎలేనా చాలా తెలివైనది. బోబోవు దిట్టమైనవాడు. వాళ్ళు మంచి చెప్తూన్నా, నీబుర్రకి ఎక్కడంలేదు.

నెవిస్కీ—(ఆరుస్తాడు) నిన్నిక్కడనుంచి గేంటేస్తా.

(కింబయీవు కాజక్ భాషలో తిట్లుకుంటూ గదివదిలిపోతాడు.)

బోబోవు—నేను మళ్ళీ చెప్తాన్నా : ఈలేబరేటరీ మనకి విరుద్ధమైన రాజకీయ ప్రచారంకోసం సంస్థాపించారు.

కాస్టాల్ స్కీ—నువ్వు లక్ష చెప్పు. సోవియటు ప్రభుత్వం నమ్మదు.

బోబోవు—సోవియటు ప్రభుత్వానికి కాస్టాల్ స్కీల రక్షణం అవసరంలేదు.

కాస్టాల్ స్కీ—బోబోవులు రక్షించాలని బాధ పడుతూంది కాబోలునేం?

ఎలెనా—లేబరేటరీ తిరిగి నిర్మించాలి. బోరోడిన్ తన ఆట కట్టి పెట్టాలని మేము కోరుతున్నాం.

నెవిస్కీ—ఇంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టేక ఇప్పుడు మరల నిర్మాణమా? పనికిరాదు. ఇక స్వెక్టర్లు నన్ను బ్రదికివుండగానే పేల్చి చంపుతారు. అది పనికిరాదు.

షెకోవాయ్—మిటింగ్ తాత్కాలికంగా నిలుపు. పార్టీ ఫ్రాక్షన్ సమావేశపరుద్దాం.

నెవిస్కీ—(సంశృప్తితో) బాగుంది. ఒక్కక్షణం విశ్రాంతి.

(నెవిస్కీ, షెకోవాయ్, ఎలెనాలు వెడతూంటారు. షెకోవాయ్.

నెవిస్కీతో మాట్లాడుతాడు)

షెకోవాయ్—మా కరోవా బోబోవునా? ఏమిటీ సమ్మేళం?

అవసరసభ్యుడు—(లేచి) టీ అయిపోయింది. మితాయిలు అయి పోగేయి. ఇంక నే పోవచ్చు. వోటింగ్ వస్తే... బౌను - అన్నవార్ళది నావోటు. (వెడతాడు)

[కాస్టాల్ స్కీ, బోబోవులు అటూయిటూ పచారుచేస్తుంటారు. వాలంటీనా వస్తుంది.]

వాలంటీనా—'లోహెన్ గ్రీన్' కి వెళ్ళడానికి షెకోవాయ్ కి కూడా ఓటిక్కట్టు తీసుకున్నా. ఓమాటు చెప్తారా, ప్రయాణం అయి వచ్చేనని.

బోబోవు—(కోపంతో) నువ్వే చెప్పుకో.

వాలంటీనా—అయితే ఇంకా మీకోపం తగలేదు? ఎప్పుడూ అంతే. కానీండి: హెర్మన్! ఈటిక్కిట్టు ఇచ్చి కాస్త చెప్తావా?

కాస్టాల్ స్కీ—అంతకన్నానా?

బోబోవు—(వెర్రకోపంతో, కాస్టాల్ స్కీని కొట్టడానికి కుర్చీ ఎత్తుతాడు.) లేచిపో. లేకుంటే తలబద్దలుకొట్టేస్తాను.

కాస్టాల్ స్కీ—అల్లాగేం. చూద్దాం. (ద్వారంవేపు నడుస్తూ) ఊహూ! (వెడతాడు.)

వాలంటీనా—అనూయ అంతా కుర్చీమీద చూపుతూన్నారే. ఆహాహా! (వెక్కిరింతగా) నికోలాయ్ మీరు నిష్కరుణులు.

బోబోవు—వాలంటీనా ఇవానోనా!

వాలంటీనా—నాపుట్టింటి పేరు ఇవానోనా. మాయింటి పేరు కాశ్యా నోవిచ్. ఏడాదికి 'కాశ్యాక్' నాలుగుమార్లు వస్తుంది. అటువంటి కుటుంబంలోనివానికి అనూయ. స్టానిచ్ జాతికి చెందిన మనిషే అయివుంటే Ventura Garcia Calderon... ఆకుర్చీతో సాముచేసినా క్షమించివుందును.

బోబోవు—ఈపాటికి చాలునులే. నీసంగతి కాదు.

వాలంటీనా—ఇది మరీబాగుందికాదూ? (నవ్వుతుంది) నీఅనూయ కూడా గంభీరమైనది కాదు. అనూయలోకూడా అందం, ఆనందంవుంది. ఫ్యాక్టరీలో అన్నం అందంగా వొడ్డించాలని పేచీవెట్టేవాళ్ళం. ఆభోజన కాల శుభ్రంగావుంటే ఉత్పత్తిలో అభివృద్ధి కనబడుతుంది. కాని. . మీరు...కుర్చీమీద మీకిసిఅంతా తీర్చుకుంటున్నారు.

(కాస్టాల్ స్కీ, బొరోడిన్, వర్గాసోవులు వస్తారు.)

బొరోడిన్—వాలంటీనా! నీమగడు ఏరుదాటి తెప్ప తగలబెట్టే రకం. నీతండ్రి బ్రతికివుండగానే పాతి పెటాలనిచూస్తున్నాడు. త్వరలోనే అతగాడు కీపుల్ను కమిస్సార్ అయిపోతాడు - అప్పుడింక కనిపిస్తే షేక్ హ్యాండ్ కూడా ఇవ్వడు. అందుచేత నేను ఇప్పుడే ఆతనితో చేయి కలపడానికి నిరాకరిస్తున్నా.

వాలంటీనా—పరాయివాళ్ళ సంగతులు నాతో చెప్పకు.

బోరోడిన్—నీకూ పరాయివాడు అయిపోయేడు.

బోబోర్నో—ప్రాఫెసర్ బోరోడిన్! ఒంటరిగా పలకరించేవారు కూడా లేకుండా తిరువలసినరోజులు నామటుకి తప్పిపోయినాయి. ఇంక నీవంతు వచ్చింది. కాని, జాత్ర! మతిచెడకుండా...

(షెకోవాయ్, నెవిస్కీ, ఎలెనాలు వస్తారు. ఇతరులు చూడకుండా వాలంటీనా తప్పుకుంటుంది. కింబయ్యివుద్వారంలో ప్రత్యక్షమవుతాడు.)

నెవిస్కీ—మీమీచోట్లలో కూర్చోండి. ప్రెసిడియంలోని పార్టీ ఫ్రాక్షను పరిస్థితులన్నీ విమర్శించింది. చాలా నూచనలు ఆలోచించేం. వరసగా చదువుతా వినండి;

ఒకటి—ఇన్ స్టిట్యూట్ లోని విప్లవనిరోధకులతో స్నేహంచేసి, కామ్రేడ్ మాకరోవా లేబరేటరీయొక్క కార్యక్రమాన్ని అనుమానిస్తుండడంచేత, ఆమెను మేనేజరుపదవినుంచి తొలగించాలి.

రెండోది—డిపార్టుమెంటు అధ్యక్షుడు కామ్రేడ్ షెకోవాయ్, లేబరేటరీని నడిపించవలసిన బాధ్యత తీసుకుని, షాక్ బ్రిగేడ్ లని ప్రోత్సహించి ఉత్సాహంగా పనిచేయించాలి.

మూడు—మానేజ్ మెంటుకి, అర్హులైన పనివారు కావాలంటూ ఆర్డీలు వస్తున్నాయి. పార్టీ సభ్యులయిన వైజ్ఞానిక పరిశోధకులు రాష్ట్రాలలో చాలచోట్లకి కావలసివున్నారు. ఆకారణంచేత కామ్రేడ్ మాకరోవాని సారిటోవ్ యూనివర్సిటీకి అధ్యాపకురాలినిగా పంప నిర్ణయం.

నాలుగు—ఈనిర్ణయాలకి అనుకూలంగా విదేశాలకి పంపవలసిన పని కాస్టాల్ స్కీకి మార్చి, దానిని పైఅధికారులకి ఫంపించాలి.

రిపోర్టులో మాకరోవా వ్యతిరేకాభిప్రాయాలు నమోదు చేయబడ్డాయి.

బోరోడిన్—ఎక్స్ ప్లెంట్! నికోలాయ్ పెట్రోవిచ్! బోరిస్ నెమియోవిచ్! అభివందనాలు మీయిద్దరికీ.

కింబయ్యావు—(నిరుత్సాహంతో) ఏంపని ఇది? అరే! తలనొప్పి వస్తోంది.

నెవిస్కీ—ఇంకేమయినా ప్రశ్నలున్నాయా? నోటుకి పెడు తూన్నా. మొదటిసూచనకి ఎంతమంది అంగీకరిస్తారు? (అయిదుచేతులు లేస్తాయి) మూడోసూచనకి అంగీకారం ఎందరు? (అయిదుచేతులు లేస్తాయి) నాలుగోసూచనకి? (నాలుగుచేతులు లేస్తాయి. బోబోవు నోటు చెయ్యడు.) మీటింగు పూర్తి అయింది.

(అక్కడున్నవారంతా లేచి ప్రయాణం అవుతారు. కాస్టాల్ స్కీ, షెకోవాయ్ ని సమీపిస్తాడు.)

కాస్టాల్ స్కీ—సోదరా! సమస్తే.

షెకోవాయ్—నన్ను పీడించకు.

కాస్టాల్ స్కీ—వాలంటీనా మీకోసం ఎదురుచూస్తోంది.

బోరోడిన్—(ఎలెనాతో) సెలవు. ఎలెనా! సార్ టోవ్ నుంచి ఎప్పుడేనా జాబులు వ్రాస్తుండు.

(వాలంటీనా షెకోవాయ్ తో వెలుపలికి పోతుంది. వారివెనుక బోబోవు, ఎలెనా, కింబయ్యావులు - మినహా మిగిలినవారంతా వెడతారు. నిశ్శబ్దం.)

ఎలెనా—మనప్రాణాలు పీల్చేసేరు. (బోబోవువద్దకువచ్చి, అతని చేయి పట్టుకొని) 'విద్రోహీ!' వాళ్ళు నన్ను పార్టీనుంచి తరుముతారో, నువ్వు నేనూ బోరోడిన్ గుట్టు బయటపెడతామో చూడాలి.

కింబయ్యావు—నువ్వు పార్టీని విడవవద్దు. పార్టీలో వుండితీరాలి. వెళ్ళు. పార్టీవాళ్ళు వచ్చి జ్యోక్యం పుచ్చుకొనేలాగచూడు. మనప్రాక్షన్ వాళ్ళు ఏమీ చెయ్యలేకపోతే రెజినల్ కమిటీనికదుపు. రెజినల్ కమిటీ కూడా ఏమీ చేయలేకపోతుంది. నడు జిల్లాపార్టీకి. జిల్లావాళ్ళు ఏంచేయ లేకపోతే సెంట్రల్ కమిటీకి తెలియబరుచు. నేను స్వయంగా స్టాలిన్ ని కలుసుకువస్తా.

ఎలెనా—ఒక్కక్షణం పోగొట్టుకోకూడదు. మన కొత్త సానాలలో నుంచే బోరోడిన్ ని ఎదిరించాలి. పత్రికలలో చర్చలు రేపుదాం. మన పోరాటాన్ని ఇన్స్టిట్యూట్ వెలుపలనుంచి సాగిద్దాం. నే వెళ్లిపోయేలోపున మాట్లాడవలసిన సంగతులు చాలావున్నాయి. నడు పోదాం.

బోబోవు—ఏమయితే జోగాక, నోరుమూసుకు పడివుండవలసిన స్థితి తప్పిందని సంతోషిస్తున్నా.

కింబయీవు—ఆఆవస్థ తప్పింది. కామ్రేడ్ బోబోవు! ఇక గతం తలుచుకోకు. అటువేపు ఇంక దారిలేదు.

(బోబోవు, కింబయీవు, ఎలెనాలు వెడతారు. ఒక్కక్షణం రంగఁఖాళీ గావుంటుంది. అప్పుడు వర్గాసోవు, కాస్టాల్ స్కీని వెంటపెట్టుకొని వస్తాడు.)

కాస్టాల్ స్కీ—బోబోవుని ఓడించడానికి సహాయం చేసేవు నాకు లేబరేటరీలో పనిఇచ్చేవు. మెకోవాయ్ రహస్యం కనిపెట్టి నాచెవిని వేసేవు. దుఃఖజీవియైన ఒక విద్యావంతుడి విషయంలో నీకింత దయ ఏల కలిగిందో నాకు అర్థం కావడంలేదు.

వర్గాసోవు—నీ ప్రయాణానికి కొంచెం 'వలూటా' ధనం ఇస్తాను. నీ 'విసా'కి, 'ప్యాస్ పోర్టు'కి నేను తంటాలు పడతాను.

కాస్టాల్ స్కీ...చాలామంచివాడివి. మేధావి వర్గానికి నిజమైన మిత్రుడివి.

వర్గాసోవు—నేనూ ఆవర్గానికి చెందిన వాడినే...నేను వెళ్ళానిక పత్రికలకి వ్యాసాలు వ్రాస్తూండేవాడిని...వ్యాసాలు...పందెపు గుర్రాల్ని గురించి...నావద్ద మంచి పందెపుగుర్రాలుండేవి, ఆరోజులు వెళ్ళిపోయాయి. వాటిని చక్రివర్తివద్దకి తీసుకుపోతూండే వాడిని...

కాస్టాల్ స్కీ—నీ ఋణం తీర్చుకోలేను.

వర్గాసోవు—తీర్చుకోవాలంటే దారిలేకపోలేదు ... వుంది...(రహస్యంగా) ఒక సందేశం వెళ్ళేటప్పుడు పట్టుకు వెళ్ళాలి.

కాస్తాల్ స్కీ — (భయపడి) వద్దు వద్దు. నే నే సఘాలానా చేరను.

వర్దాసోవు — హెగ్మక్ ! అప్పుడే 'కంగారుపడకు. ఎవ్వరితోటీ సంబంధం లేకుండా నువ్వు ఇంత కాలంనుంచీ గడుపుతూన్నా, నిన్ను మా లెక్కల్లో చేర్చుకున్నాం.

కాస్తాల్ స్కీ — అదేమిటి?

వర్దాసోవు — మాకు మాత్రం వారసులూమూ? అరులయిన వారసులు దొరకడం కష్టపాధ్యం. కనక అసంతృప్తి చెందిన వారిని దగ్గిరకి పిలిచి మాట్లాడి... సాయంకాలంరా... అన్ని విషయాలూ స్పష్టంగా మాట్లాడుకో వచ్చు.

కాస్తాల్ స్కీ — ప్రమాదం ఇది. బ్రతకడంకోసం...

వర్దాసోవు — చావాలని నాకు మాత్రం సరదాయా? ఇంతవరకు అన్నీ సక్యంగానే జరిగేయి. డేవుడు దయతలుస్తే ముందుకూడా సరిగ్గానే వుంటుంది. (సెలవు తీసుకుంటూ తలవొంచుతాడు.) నీ ఏకాంతజీవనం ఈవేళతో అఖరు...

[తెర]

ఆ రో ర ం గ ం.

(బరోడిక్ ఇల్లు. ఉద్రేకపూరితుడై గదిలో అటూయిటూ పచారు చేస్తూంటాడు చేతిలో వార్తాపత్రికవుంది. కాస్తాల్ స్కీకి చదివి వినిపించు తూన్నాడు.)

బారోడిక్ — “వేలూలత్ లూ కొలదిగా, ఎలకలవలె వాళ్ళు వైజ్ఞానిక రంగంలోకి దూకుతారు.....” నా కూతురు పూర్వపు మగడు, అతని యందుంచిన విశ్వాసం దుర్వినియోగం చేస్తున్నాడు. ఇంట్లో జరిగిన ఒక సంభాషణని ప్రొఫెసర్ బోబ్రోవు పత్రికలకి ఎక్కించేడు. ఎందుకు? నిన్ను విదేశాలకి పోకుండా చెయ్యడానికి! (పత్రిక దులుపుతాడు.) మన కళ్ళ ఎదటనే ప్రజలు కుళ్ళిపోతూన్నారు. గాలి అంతా కుళ్ళుకంపు కొట్టించేస్తున్నారు.

కాస్టాల్ స్కీ — అప్పుడే ఒక న్యూస్ షేపరు రిపోర్టరు ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫీసుకి వచ్చేడు. వర్గాసోవుకోసం చాలాసేపు కూర్చున్నాడు కాని, అతడు ప్రొద్దుటే ఎక్కడికో వెళ్ళిపోయాడు.

బోరోడిన్ — ఎవ్వరీ నమ్మవద్దు. నేహితులు కూడా మోసం చేస్తారు. (పత్రిక ఆడిస్తాడు.) కోట్లోమిన్ విచారణ సాగుతూంది. విధ్వంసకుల పార్టీలో అతడొక సభ్యుడుట! అంత మంచివాడు! అల్లాంటివాణి కూడా ద్రోహి అనేసేరు!

కాస్టాల్ స్కీ — వెజ్నానిక్ ప్రపంచం యొక్క నాశనాన్ని ఎదురు చూస్తూంది జనం.

బోరోడిన్ — నాపని త్వరగా పూర్తిచేద్దామని రాత్రిం బగళ్ళు పనిచేస్తున్నా. మూడు నెలలలో నా నిర్ణయాలు బయట పెట్టేస్తాను.

కాస్టాల్ స్కీ — ఏ సోవియట్ పత్రికా మీరచనని ప్రకటించదు.

బోరోడిన్ — నేను లండన్ లో ప్రకటించిస్తా.

కాస్టాల్ స్కీ — సరిహద్దుదాటేలోపల ప్రభుత్వం కాగితాలు స్వాగ్ధన చేసుకుంటుంది.

బోరోడిన్ — బహిరంగసభలో ఉపన్యాసం ఇచ్చేస్తాను.

కాస్టాల్ స్కీ — ఊరిభే గొంతు బద్దలు చేసుకోవాలి.

బోరోడిన్ — నాయింట్లోనే అరుస్తా. (నెత్తి మొత్తుకుని) నే నో రిపోర్టు వ్రాస్తా — ఛా వెధవ రిపోర్టు — వర్తమాన ప్రవర్తనకి మూలకారణాల మీద రిపోర్టు. అక్కడ స్టెక్ గ్రాఫర్లు విదేశ పత్రికా ప్రతినిధులు వుంటారు. అది మంచి అభిప్రాయం... హార్మన్! ఉన్న ఇబ్బం దేమిటంటే, వాళ్ళు వన్ను అరెస్టు చేస్తారేమోనని...

కాస్టాల్ స్కీ — వెజ్నానిక్ విషయాలు ప్రకటించినందుకు అరెస్టు చేస్తే విదేశాలలోని మీ మిత్రులు వూరుకుంటారా? పెద్దగా వ్యతిరేక ప్రచారం సాగిస్తారు... మిమ్మల్ని ముట్టుకోడానికి ఎన్ని గుండెలు కావాలి. గొప్ప గొప్ప కాన్త్రప్రేక్షకులు మీపక్షం తీసుకుంటారు. గురుజీ! మిమ్మల్ని జెండా మాదిరిగా భుజాన పెట్టుకుంటారు.

బొరోడిక్ — నా కున్న స్నేహితులే స్వల్పం. నన్ను సమర్థిస్తూ వ్రాయగలవాళ్ళు వారిలోలేరు.

కాష్టాల్ స్కీ — కాని, ఇదివరకే వ్రాయబడిపోయింది. ఏ ! (తలుపులదగ్గరకు వెళ్ళి ఎవ్వరూ లేదుగదా అని అలకించి తిరిగివస్తాడు.) చూడండి! (ఒక వ్రాత కాగితం తీసి నిప్పుతాడు.) “నాగరిక ప్రపంచానికి...” చదవండి! బొరోడిక్ చదువుతాడు.) రష్యన్ పేర్లు రహస్యంగా వుంచబడతాయి.

బొరోడిక్ — “ప్రాఫెసర్ బొరోడిక్ ఫేదుచేయబడ్డాడు”... ఏదీ లేదుగా?

కాష్టాల్ స్కీ — మీ ఉపన్యాసం పూర్తి అయ్యేక ఈ కాగితం ప్రకటించబడుతుంది.

బొరోడిక్ — అయితే నేను అరెస్టుచేయబడతాననే అంటావా?

కాష్టాల్ స్కీ — మేము మిమ్మల్ని విడిపించుతాము కాదా ? చదవండి!

బొరోడిక్ — ఉహూ!.. “వాళ్ళు విజ్ఞానంపీక పిసికివేస్తున్నారు.” — కాని మన ఇన్ స్టిట్యూట్ విప్లవంవచ్చేక నేకదూ ప్రారంభించబడింది.

కాష్టాల్ స్కీ — చదవండి.

(వర్గాసోవు లోనికి ప్రవేశిస్తాడు. కాష్టాల్ స్కీ గభీమని కాగితం లాగివేసుకుంటాడు.)

వర్గాసోవు — హో! (కూర్చుండి) ఛా!

కాష్టాల్ స్కీ — ఏమిటది?

వర్గాసోవు — కాగితం జాగ్రత్తచేసే పద్ధతి అదేనా? అందరికీ కనిపిస్తోంది.

బొరోడిక్ — సెమియాన్: తెగతిరుగుతున్నావు కాబోలు నేం?

వర్గాసోవు — చచ్చిపోతూన్నా. ఏలాగైతే నేం ప్యాస్ పోర్టు సంపాదించేం. రేపు మధ్యాహ్నం 12 గంటలకి నీకు చేరుతుంది. దానితోపే ‘విసా’ కూడా వస్తుంది. ఇదిగో ‘వాలూటా’ (డబ్బు ఇస్తాడు.)

కాష్టల్ స్కీ—నెభావ్.

బోరోడిన్—ఎల్లా సంపాదించగలిగేవు. కాస్త చెప్పు.

వర్గాసోవు—తర్వాత చెప్తా. ఇప్పుడు తీరికలేదు. హెగ్మన్ వెళ్ళి పోవలసిన సమయం వచ్చింది. నోటీసు పత్రికలకి ఎక్కింది అంటే దెబ్బ తిన్నాం అన్నమాటే. పత్రికలనుంచి... ఇతరచోట్లకి ప్రాకిందా చెడిందే. బోబోవు బహు కట్టు దిట్టంగా చేసేడు. చేసేడు... ఇదిగో చనివి చూడు. ఇవాన్ ఇవిచ్ మీద—మాకరోనా వ్రాసిన వ్యాసంయొక్క—పూపులు - ఒక స్నేహితుడు తెచ్చి యిచ్చేడు... ఇదిగో... (ఇస్తాడు).

కాష్టల్ స్కీ—(పూపులు తీసుకుని) “వృత్తి ప్రత్యేకతలు వర్గ శత్రువుయొక్క యుద్ధరంగం” ఇది శీర్షిక కాదు. కాలు దువ్వడం, పేచీకి.

బోరోడిన్—ఏదీ చూడనీ నన్ను. (పూపులు లాక్కుంటాడు.) వెళ్ళిపోతూ ఈ ముసిలాడిని రాళ్ళతో కొట్టి చంపుతూన్నారన్నమాట.

వర్గాసోవు—పత్రిక బయటపడడం కొంచెం ఆలస్యం అవుతుంది. అంటే రావలసిన తేదీకి ఒక నెలదాటి వస్తుంది.

కాష్టల్ స్కీ—నెల్లాశుపోయేక, ప్రొఫెసర్ బోరోడిన్ ని నోరెత్త నియ్యరన్నమాట.

వర్గాసోవు—నే నెరిగివున్న ఓ పెద్దమనిషి ఇప్పుడే టెలిఫోనులో ఒకవార్త చెప్పేడు. గ్రాడ్యుయేట్ స్టూడెంట్ల సమావేశంలో కింబయీవు ఇవాన్ ఇవిచ్ ని తిడుతూ ఉపన్యాసం ఇవ్వబోతున్నాడట.

కాష్టల్ స్కీ—అయితే మీ రోజులు దగ్గిరపడతే. నాలుగువేపుల నుంచీ నలుగురూ దుయ్యపట్టుకున్నారు.

బోరోడిన్—(పూపులు నేలబెట్టికొట్టి) అఖరుకి నన్ను వర్గశత్రువుగా తయారు చేసేరన్నమాట. నమస్కారాలు. చూసేరూ నాకేసి... వర్గశత్రుత్వానికి మూర్తిమంతాన్ని. (బోబోవు, కింబయీవులు వస్తారు. బోరోడిన్ బోబోవును అడ్డుపెడతాడు.) ఓహో! ప్రొఫెసర్ బోబోవ్! నోరుమూసుకుంటూ. తమ ఎదట నోరు విప్పకూడదు. లేదా సమయంలో పత్రికలకి ఎక్కిపోతుంది.

బోబోవు—అంత భయం వద్దు. మాట్లాడు కాని, అమాట్లాడేది బాధ్యత ఎరిగి మాట్లాడు.

బారోడిన్—ఇంట్లో వాళ్ళ ముందర కూడానా ?... మిశ్రుల ముందర కూడానా?

బోబోవు—ఆఖరుకి నువ్వు ఒక్కడివీ ఉన్నప్పుడు కూడా...

బారోడిన్—అయితే తమరు నాయుంటినుంచి ఎప్పుడుపోతారు?

బోబోవు—ఇదిగో ఏదేనా గది చూసుకుని.

కాస్టాల్ స్కీ—(బోబోవుతో) నన్ను దుయ్యపట్టుకోవడమే కాకుండా, ఈకిరి జోవాణ్ణి బారోడిన్ మీదికి ఎగతొలేవు. నీకు బయాలజీ ప్రొఫెసర్ షిప్. ఇచ్చినవాణ్ణి ఆనాలి. నీవు గూఢచారిదళంలో చేర్చుకోవలసిన మనిషివి.

కింబయీవు—ఏమిటా అబద్ధాలు. దొంగీ! బోబోవు మాలో వాడు. సరిఅయిన గురువు. ఎంతో దూరదృష్టి నేర్పుతూన్నాడు. ఈకళ్ళు వెనకటిమాదిరిగా లేవు. నిజమైనదృష్టి ఏర్పడింది. రక్త కణాలక్కరనుంచి ఖగోళాలవరకూ, దేశ విదేశాలు అన్నీ గ్రహించాలి గుతూన్నా. నేనెగిరిన ప్రదేశం ఎక్కువౌతూంది. మా కాపక్ స్థానం అభివృద్ధిపొందుతూంది. ఉప్పి గడ్డితో నిండిన ఆచవిటిపర్రలలో రాగిపండుతూంది. టర్క్ సిబ్ - టర్కి బోన్ సెబీరియన్ రైలురోడ్డు వేయబడింది. పట్టణాలు పెరుగుతూన్నాయి. వాట్లలో అధ్యాపకులు - మంచిమంచిపుస్తకాలూ హెచ్చుతూన్నాయి. కాజక్ ప్రజలంతా పాఠశాలలకి చేరుతూన్నారు. ఒకప్పుడు నాకు 200 మాటలకి ఎక్కువతెలియవు. కాని, నేడు ఆసంఖ్య లెక్కపెట్టలేను. నేనూ కాజక్ స్థానంకిపోయి, ఆపర్రలలో నిలబడి నేచదివిన పుస్తకాలన్నీ వాళ్ళకి చెప్తా. నేచూసిన ప్రపంచాన్ని గురించి బోధిస్తా. ఒకప్పుడు నేనో గొల్లవాడిని. ఆరోజులలో నాభుజాలమీదది తలకాయకాదు దొక్కబుర్ర. కాని, ఇప్పుడు తల ఏర్పడింది. ఒక్క తలకాదు. వందలకొలదీ తలలు. (పుస్తకాలవద్దకు పరుగెత్తి, ఒకటి బయటికి తీసి) ఈతల నాతలలో కూర్చుంది. (మరొక పుస్తకం తీసి) ఇదికూడా నాతలలో కూర్చుంది. ఈతల

లన్నీ కూడా!...కాని, నువ్వు - నువ్వు నాకళ్ళల్లో ఇసుకకొట్టాలని చూస్తూ న్నావు. నాతల దిమ్మెక్కించేస్తూన్నావు...విధ్వంసకుడివి. నిన్ను కాల్చి పారవేస్తా.

(కింబయీవు కాస్తాల్ స్కీవైపు ఉరుకుతాడు. బోబోవు ఆతడిని వెనక్కి లాగుతాడు.)

బోబోవు—శాంతించు. కింబయీవ్! శాంతం!

కింబయీవు—విధ్వంసకుడు! ...విదేశాలకి జారిపోతున్నాడు. తుపాకిని వెయ్యి, కామ్రేడ్! (కింబయీవుని బోబోవు బయటికి తీసుకు పోతాడు.)

కాస్తాల్ స్కీ—పిచ్చివాడు ... గురువుగారి పాఠం వొప్పచెప్పా తూన్నాడు.

బోరోడిక్—ఢేష్! నాపరీక్షలో ఈమట్టిబుర్ర ఒక కొత్త గొల్పో. బాగుంది...గతవారం ఒకకుందేటికి పిచ్చివత్తించేను ... అంతే. ఒక పిచ్చి కుందేలు—ఒక పిచ్చివైబీజన్ యటు! ఈరెండు పిచ్చిలకీ మూలం ఒకే విషయం...ఆశ్చర్యకరం.

(షెకోవాయ్, నటాషా, వాలంటీనాలు వస్తారు.)

వగ్నాసోవు—ఆలస్యం అయిపోయింది. పోవాలి. హెర్మన్! ఆ కాగితం 'జాగ్రత్త'. కంటిలో పాపమాదిరిగా కాపాడాలి.

వాలంటీనా—నాన్నా! నాకొత్త మగని పలకరించు.

బోరోడిక్—ఏమిటిది? నాకు మతిపోతుంది...

వాలంటీనా—నేనాయనగదిలోనే బసచేస్తాను....నటాషా! మీ కొత్త తాత గారిని చూసేవా?

నటాషా—నాకు తాతలెవ్వరూ లేరు. (పోయి ఒక బల్లమీద ప్రక్కగా కూర్చుంటుంది.)

వాలంటీనా—నాన్నా! పలకరించవేం. ఈయన పేరుకూడా నికోలాయ్! పేరుతబ్బిబ్బులు పడనక్కరలేదు.(బోరోడిక్ వూరుకుంటాడు.)

కాస్టాల్ స్కీ—నూతనదంపతులకి అభినందనాలు!... వాలంటీనా ఇవానోనా! (ఆమె చేయి ముద్దు పెట్టుకుంటాడు) నాకల, నాకలచెడిరిపోయింది! నికోలాయ్ పెట్రోవిచ్! (చేయి జాపుతాడు. షెకోవాయ్ సందేహిస్తాడు.) అభినందనాలు అందుకో, నికోలాయ్! (ఆఖరుకి షెకోవాయ్ షేక్ హ్యాండ్ ఇస్తాడు.) మారిస్ ఛేవలియర్ పాటపాడతా, వింటావా!

(పియానోమీద కాస్టాల్ స్కీ ఒక ఫ్రెంచిగీతం పాడతాడు. అంతా వింటారు పాట పూర్తి అయినాక వాలంటీనా మాట్లాడుతుంది.)

వాలంటీనా—నాబట్టలు తెచ్చుకుంటా...(వెడుతుంది.)

బొరోడిన్—(షెకోవాయ్ వద్దకు వెళ్లి) ఏమోయ్ అల్లుడా! నా వెనకటి అల్లుడు నికోలాయ్ బోబోవు నామీద కత్తిదూసేడు. నా ఆత్మ బంధువు డయ్యేవు గనక, నీవు నాపక్షం వహిస్తావని విశ్వశిస్తున్నా.

షెకోవాయ్—బోబోవుని ఇన్ స్టిట్యూట్ లోంచి గెంటేయిస్తా.

కాస్టాల్ స్కీ—తమ పూర్వపు భార్యకూడా అటే తక్కువ చేయడంలేదు. చూడు... నీచుట్టూ వున్న వారంతా వర్గశత్రువులేనట...

షెకోవాయ్—మాకరోవాని పార్టీలోంచి తరిమివేస్తాం.

కాస్టాల్ స్కీ—చుత్రిభట్టు కింబయ్యావు, బొరోడిన్ మీద ఉపన్యాసం ఇస్తాడట.

షెకోవాయ్—కింబయ్యావును పిచ్చి ఆసుపత్రికి పంపుతాం. దిక్కుమాలిన సందేహాలు! దిక్కుమాలిన మాలుగుబోతుతనం! ఈమూరుల్ని, సందేహాత్మకుల్ని తుడిచి పారవేస్తాం. మనదేశానికి బొరోడిన్ కావాలి. ఇవాన్! ఏం ఫరవాలేదు. నీసనికానియ్యి!

కాస్టాల్ స్కీ—త్వరలోనే గురుజీ, తమ విచారణ ఫలితాలమీద బహిరంగసభలో చెప్పబోతూన్నారు.

షెకోవాయ్—ఆ అల్లరిమూకకి చెప్పవుచ్చుకొట్టి నట్లుంటుంది. మానవ ప్రవర్తనా శాస్త్రంలో గొప్పవిప్లవం తీసుకురాగల సితిలోవున్నాం ఆమహా విప్లవానికి నేను కూడా నా ఉడతభక్తి చూపగలిగేనని ఆనందిస్తున్నా.

బోరోడిన్—వికోలాయ్! సరదాయైనవాడివి. నువ్వు నా అల్లుడివి అవుతావని ఎప్పుడైనా అనుకోగలిగేనూ... ధ్యాంకుస్...

(వాలంటీనా వస్తుంది.)

వాలంటీనా.—మీ మాటలు అయినవా?

షెకోవాయ్—అన్ని సంగతులూ మాట్లాడుకున్నాం.

కాస్టాల్ స్కీ—ఇంటివాళ్ళు నలుగురూ పిచ్చాపాటి చెప్పకుండాంటే నే నెందుకు?... సెలవు!

బోరోడిన్—హెర్మన్! (ప్రక్కకి తీసుకువెళ్ళి) నన్ను సమర్థిస్తు ఆకాగితం నువ్వే వ్రాసేవు. నీ మనసు చాలామంచిది. కాని, ఆపని వద్దు. ఆ అభిప్రాయం నాకు నచ్చలేదు. మన పేచీలలోకి లండన్ తేవడం నా కిష్టంకాదు. ఉహూ.

కాస్టాల్ స్కీ—చేయిదాటిపోయింది. ఇప్పుడు ఏమాత్రం సందేహించినా పీకమీదికి తెచ్చుకోడమే అవుతుంది. (వెడతాడు.)

బోరోడిన్—(కాస్టాల్ స్కీని ద్వారంవరకూ పంపి) ఈ అద్భుత సమయం ఏలాజరిగిందో నాకేమీ తెలియడంలేదు. కాస్త చెప్పండి.

వాలంటీనా—బాగా ముసిలివాడివి అయిపోయేవు. నీకేమీ అర్థం కావడంలేదు. ఇదంతా సహజవాంఛలకి ఫలితమే ఇదంతా. నే నొక ఫ్యాక్టరీలో పనిచేస్తున్నానుకదా. నాలో నే ఒక నూతన వ్యక్తిని సృష్టించుకుంటున్నా. నాకు నేనే ఒక కొత్తమనిషి నైపోతున్నా. ఇప్పుడు మారకం జనానికందరికీ ముక్కుబాగు. మొగంబాగుతో పనిలేదు. మాకు కావలసింది సా.ఘిక వ్యవస్థ. అందుచేతనే నేను, కూలివాళ్ళలోంచి శాస్త్రీయకళా కాలకి వచ్చి చేరిన ఒక శ్రామికుణ్ణి ప్రేమించగలిగేను.

బోరోడిన్—హూ. అదా! (నటాషాతో) ఏమి చిన్ని వయోనీర్! ఈమారు ముసిలితాతమీద వ్యాసాలు వ్రాస్తావా?... నేను నీబంధువుణ్ణి కాదా?

వాలంటీనా—నటాషా! ఆకనుబొమ్మలు ముడివెయ్యడం ఏమిటి?
నేను నీ కొత్త అమ్మని. కాదూ?

నటాషా—ఎరిగి బ్రతుకు...

వాలంటీనా—ఒక్క చిరునవ్వు నవ్వుపోనీ. ఆ బొమ్మలతో ఆడు
కుంటావా? అవన్నీ ఇంక నీవే.

నటాషా—నాకక్కరలేదు.

వాలంటీనా—నా మీద ఎందుకంత కోపం?

షెకోవాయ్—దానిని మాట్లాడించకు. వట్టి, పెంకెరాలుగాయి—
మళ్ళీతల్లే.

నటాషా—నిన్ను పోలలేదు. సంతోషం. మోసగాడు!

షెకోవాయ్—(అరుస్తాడు) నోరుముయ్యి!

వాలంటీనా—నికోలాయ్! చిన్నపిల్లని ఆలాగ కేకలు పెడతా
వేమిటి?

(బోబ్రోవు, కింబయీవులు వస్తారు: బోబ్రోవు కింబయీవుని బయటికి
పంపుతూంటాడు.)

కింబయీవు—క్షమించు, కామ్రేడ్! గోలచేసినందుకు చాల విచా
రంగావుంది. ఛా... ఛా... నాకే సిగ్గువేస్తోంది. బొరోడిన్ కి క్షమార్పణ
చెప్పకోవడం అవసరమంటావా? చెప్పు...

బోబ్రోవు—మరేం అవసరంలేదు. ఇంటికి వెళ్ళు ఎవరికేనావస్తుంది,

(ఇద్దరూ వెళ్ళిపోతారు)

వాలంటీనా—అతడి మొహం చూడను. నడవండి పోదాం.

(ఒక్క నటాషా మినహా గా అంతా ద్వారంవేపు వదుస్తారు.)

బొరోడిన్—నికోలాయ్! మంచి అభివృద్ధికి రాగల లక్షణాలు
నీలోవున్నాయి. ఈవేళ అన్నాను. జప్తివుంచుకో! బొరోడిన్ ఎన్నడూ
పోరపాటు పడలేదు.

(వాలంటీనా, షెకోవాయ్, బోరోడిన్ లు వెళ్ళిపోతారు. నటాషా ఒక్కరే వుంటుంది.)

నటాషా—ఏడుపువస్తోంది, ఇదేమిటి?... పయోనీర్లు ఎన్నడూ ఏడవరు. ఆనందిస్తారు కాని...

(బల్లమీదనున్న తలగడాలో తలపెట్టి ఏడుస్తుంది. బోబోవు వస్తాడు.)

బోబోవు—నటాషా! చిట్టి! ఒక్కరైతూ ఉన్నావేం?

(చెయ్యి పట్టుకుంటాడు.)

నటాషా—ఊరుకోలేను. క్లారా అత్యయ్యతో చెప్పాలనివుంది. నాన్న గోలపెడతాడని వూరుకున్నా. అందుకే వూరుకున్నా. నాగుండెలు బద్దలయిపోతున్నాయి.

బోబోవు—మీ నాన్న నిన్ను కొట్టేడా?

నటాషా—లేదు. అందర్నీ మోసగించేడు. మామయ్యా! ఏమిటో, ఊరికే ఏడుపాస్తోంది. తలుచుకుంటే. నాయనమ్మనిగురించి నిజం చెప్పేస్తా వింటావా? మనం ఇద్దరం స్నేహితులమేకాదా?

బోబోవు—కాకపోవడం ఏమిటి. చెప్ప, వింటా.

(అనులియా వస్తుంది.)

అనులియా—వాలంటీనోకా! నటాషా! చిట్టితల్లి ... పటిక బెల్లం కావాలా?

నటాషా—మామయ్యా! పోదాం నడు.

బోబోవు—అల్లాగే. (ఆమెను ఎత్తుకు తీసుకుపోతాడు.)

అనులియా—నికోలాయ్ కి పుట్టవలసిన పిల్లకాదు... (పిలుస్తుంది.)

వాలంటీనా! అమ్మాయి! గుడ్డలివిగో... ఎక్కడికి వెళ్ళేవు?

(తలుపుదగ్గరికి వెళుతుంది. షెకోవాయ్ తలుపు తెరుచుకుని లోనికి వస్తాడు. అనులియా వెనక్కి తప్పుకోబోతుంది, భయాశ్చర్యాలతో వికపడి వినబడకుండా)

అనులియా—నికోలాయ్!

షెకోవా—నువ్వా! (తలుపు వేస్తాడు.) నువ్వు బ్రదికివున్నావా? ఇంకా నువ్వు...

అమాలియా—అదో పెద్దకథ ... పెద్దకథ ... ఎంత పెద్దవాడి వయ్యేవు!

షెకోవా—నాదగ్గిరికి ఇంకారావద్దు. కొంతకాలం. కొద్దికాలం లోనే నిన్ను 'అమ్మా' అని పిలవగలరోజువస్తుంది ఈలోగా నేను నీకొడుకుననే సంగతి మరచిపో.

అమాలియా—ఆరోజు ఎన్నటికేనా వస్తుందా?

షెకోవా—ఆహా... ఈలేబరేటరీపని పూర్తికానీ. ప్రాఫెసరు ఉపన్యాసం అయ్యేక అందరికీ తెలిసిపోతుంది. నామూలంగానే బొరోడిక్ కొంతంగా తనపని సాగించగలిగేదని, త్వరలోనే నెవిస్కీకి బదులు వస్తే, ఈ ఇన్ స్టిట్యూట్ కి మేనేజింగ్ డైరెక్టరుగా వేస్తారని నానమ్మకం. ఒక్కబడ్డటుసంగతి తప్ప ఆతడికి ఏమీ తెలీదు. వైజ్ఞానికుని ఎదుర్కోగల ప్రధానసమస్య లేమిటో అతగాడికి ఏమీ తెలియవు. అందరికీ నాయం దు విశ్వాసం ఏర్పడుతుంది. మంచి పేరూవుంటుంది. ఆసమయంలో కంట్రోల్ కమిషన్ ముందుకుపోయి, వాళ్ళముందు నిలిచి—'ఇదిగో. నేనో తప్పుచేసేను. పార్టీ ని మోసగించేను. నాకు 'శిశువెయ్యండి' - అనేస్తా. నేను చేసిన తప్పేమిటో వాళ్ళకి తెలుస్తుంది. ఓచిరునవ్వుతో - "ఫరవాలేదులే. వెళ్ళు. ఇంకెప్పుడూ ఇల్లాంటి పనిచెయ్యకు" అని చెప్తారు. నన్ను ఇన్ స్టిట్యూట్ కి డైరెక్టరుగా వుంచేస్తారు. అప్పుడు వద్దువుగాని.

అమాలియా—సరిగ్గా, మీతండ్రి ఈలాగే చేప్పేవారు, కభుర్లు.

(బొరోడిక్ వస్తాడు. నిశ్శబ్దం)

బొరోడిక్—నేనున్నానని పూరుకోపనిలేదు. నేనేం పరాయి వాణ్నిగాదు. మాట్లాడుకోండి.

షెకోవా—అయితే మీకు - అన్నిసంగతులూ తెలుసునన్న మాట...

బోరోడిన్ — ఆహా!

షెకోవాయ్ — (అమాలియాతో) ఓహో! ఆడదానినోట నువ్వు గింజనానదు.

బోరోడిన్ — నిర్మోగమాటంగా నిజంచెప్పవోయ్! నీహృదయం భయంతో కొట్టిమిట్టాడిపోతూంది. ఔనా!

షెకోవాయ్ — పొరపాటు. విన్నారూ! చట్టిపొరపాటు!

బోరోడిన్ — మారకంమనిషివి. వెవిజన్ యటువికావు. నువ్వొక గొప్పరాజకీయవేత్తవి ఔతావు. అది మీనంశంలోవుంది.

(వాలంటీనా వస్తుంది.)

అమాలియా — వాలంటీనా! నీకోసమే కనిపెట్టుకు కూర్చున్నా నమ్మా!

వాలంటీనా — మేమూ బయలుదేరబోతున్నాం.

బోరోడిన్ — వాలూష్కా! సుఖించుతల్లీ!

వాలంటీనా — నమస్తే, బాబాయి!

షెకోవాయ్ — నెలవు! ఇవాన్ ఇలిచ్! పొరపాటు - అన్న నా మాట మరచిపోవద్దు.

(వాలంటీనా - షెకోవాయ్ లు వెళ్ళిపోతారు.)

అమాలియా — ఎందుకు అతడిమనస్సు కష్టపెట్టడం?

బోరోడిన్ — పొరపాటుకాదు, నికోలాయ్ నిజం. సత్యం. నువ్వు భయపడ్డావు. నువ్వెంతదూరం వెళ్ళగలిగినా భయంపోలేదు. నాఅభిప్రాయాలు నిజం. ఇవాన్ బోరోడిన్ తన వుపన్యాసం ఇస్తాడు, తప్పను... మూడు నెలలలో కాదు. మూడువారాలలో. అంతే. అంతే. “భావికాలము మంచు - తెరమాటు నడగినా - నానదుట్టివాలు నాకెరుకయే” వందల కొద్దీ జనాన్ని చూస్తున్నా. దేశం అంతటియొక్క అదృష్టం నాకళ్ళయెదుట కనబడుతుంది. నేనన్నిసంగతులు చెప్పేస్తా... ఈపిచ్చితనం వదల

గొడతా. ప్రజలు అన్ని సంతులు ఎరగలగాలి. వాల్యా వెళ్ళిపోయింది పాపం 'మాశ్వయాకావసచ్చేదేకుతారాః' - మహాబాగా చెప్పేడు. ముసలి తనం ఎక్కడా నిరాశ్రయమే. అమాలియా, నేంకా దృఢంగా 'బీరర్' మాదిరిగా పనిచేస్తా. కాని, నానడుం వొంగిపోయింది. పోయేరోజులు కాని వచ్చేరోజులు కావుగదా? తెల్లవారి లేవడానికే బాధగా వుంటుంది.

(జఖారోవు వస్తాడు.)

జఖారోవు—పడుచుదనంలో చురుకుదనం, ముసిలితనంలో అనుభవజ్ఞానమూ వుంటుంది.

బారోడిన్—ఇంతకాలమూ జీవించిన పద్ధతులు మంచివికావు అని గ్రహిస్తేవా, ఎంత తెలివీ, ఎంత అనుభవమూ, మనశ్శాంతి కలిగించలేవు. జఖారోవిచ్!...ముగ్గురు ముసలివాళ్ళం చేరేం, ఇక్కడికి...ఇందులో ఎవ్వరి జీవితం సరియైనమార్గాన నడిచింది? ఎవరి జీవితం?

అమాలియా—ఆ తాతియానాదినోత్సవం జ్ఞాపకంవు దీ,....ఆ పందిట్లో దీపాలు...వేదికమీద, అందమయిన ఒక పడుచువాడు...

బారోడిన్—ఈ అనాఘాత కుసుమాలపరిమళములు శీతువున మంచుతడిసిన కిటికిటీలు చీకటింటను వెలిగెడి దీపశిఖలు...(పియానో మెట్లు నొక్కుతూ) ఏమయినాసరే, ఆ ఉపన్యాసం ఇచ్చితీరుతా.

(పియానో వాయిస్తూంటాడు.)

[తెర]

ఏ దో ర ం గ ం.

(ఇన్ స్టిట్యూట్ లోని సభామందిరం బల్లవద్ద బారోడిన్ నిలబడి వున్నాడు. అతని వెనుక బెంచీమీద నెవిస్కీ, షెకోవాయ్ లు, వెనీడియమ్ తాలూకు అవసరసభ్యుడు కూర్చుండి వుంటారు. బారోడిన్ సభికులకి ఉపన్యసిస్తూ వుంటాడు.)

బారోడిన్—నా వుపన్యాసం ఆఖరు కావచ్చింది. చెవులపిల్లుల విషయంలో వాటి ప్రవర్తనని నడిపించే శక్తులు మీరు చూసేరు ఆశక్తిని

మనం కనిపెట్టగలిగినప్పుడు దానిని మార్చి మరొక శక్తిద్వారా వాటి ప్రవర్తనని మార్చగలిగేం. అంటే, సాంఘిక పరిసరాలని నడిపించి శక్తుల్ని మనం కనుక్కోగలిగేం తద్వారా, ప్రవర్తన ముందుముందు వివిధంగా మారబోతుందో కనిపెట్టగలిగేము. కొద్దిరోజులలోనే రాజకీయాల ప్రాముఖ్యతని విజ్ఞానశాస్త్రాలు ఆక్రమిస్తాయి. మనదేశాన్ని మన శక్తికొలదీ అభివృద్ధిలోకి తేవడానికి సిరపరచుకున్నాం. దానికోసమే ఈనాటి మానవుని ప్రవర్తనని నియమిస్తూన్న మూలశక్తు లేమిటో విమర్శింప వూనుకున్నాము. ఈపనిలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ సభ్యులుకూడా తోడ్పడ్డారు. వారిలో నికొలాయ్ పెట్రోవిచ్ పేరు ముఖ్యంగా జాపకం చేసి తీరివలసిందే — వారిసహాయంతో — అనేక సాంఘికవ్యవస్థలకి సంబంధించిన శక్తుల్ని జాగ్రత్తగా పరీక్షించేము. మేము పరీక్షించిన పద్ధతులూ — ఆ నిర్ణయాలూ ఇక్కడ చెప్పదలచుకోలేదు. వివరాలు తెలుసుకోదలచినవారు తీరుబడిగా, ఆఫీసు రికార్డు చదువుకోనచ్చు. కాని, ఇక్కడ ఒక్క విషయం చెప్పవలసివుంది ప్రజలలో నూటికి 80 వంతుల మందియొక్క ప్రవర్తనకి మూలం—భయం!

ప్రజలలోంచి ఒకధ్వని—ఏమిటది.

బోరోడిన్ — భయం!

(ఇప్పుడు మొదలుకొని, ఉపన్యాసం ముగిసేవరకూ, సభామందిరం నాలుగుమూలలనుంచీ ప్రశ్నలువేస్తూ, కాగితములు, అధ్యక్షుని ముందుకి పంపబడతాయి.)

బోరోడిన్ — ఒక పెద్ద ధ్వనిమూలంగానో, వెనక ఆసరాలేక పోవడం మూలంగానోకలిగిన భయమే మానవుని ప్రవర్తనని నియమిస్తుందని థారన్ డేక్, వాట్సన్, లాష్లీలు నిరూపించేరు. మేము పరీక్షించినవారిలో నూటికి 80 మంది, ఇతరుల నోటికి భయపడో, సాంఘికపతనానికి భయపడో బ్రతుకుతున్నారు. పాలమ్మకునేదానికి తన ఆవుని లాక్కుంటూ రేమోనని భయం. రైతుకి సమిష్టివ్యసాయానికి నిర్బంధిస్తారని భయం. హద్దూ - పద్దాలేని వడపోతలకి (Purge) సోవియటువర్కర్ భయ

పడుతున్నాడు. పార్టీవర్కరు, మార్గం తప్పేదంటారని భయపడతాడు. వైజ్ఞానికుడు, తనని ఆధ్యాత్మికపు పిచ్చి పట్టుకుందంటారేమోనని భయపడు తూన్నాడు. మనం నేడు ఒక పెద్ద భయపూరితమైన వాతావరణంలో మెలుగుతున్నాం. అద్భుత ప్రజ్ఞల మేధావులుకూడా, భయంకొద్దీ తల్లిపేరు చెప్పుకోడంలేదు. ఉన్నతస్థానాలకి రావడానికి వీలుండదని తమవర్గమూలం కప్పిపెట్టుకోవలసివస్తోంది. ఉన్నత పదవులలోకి వచ్చేక, బయటపడితే నష్టం వస్తుందనేభయం అంతగాలేదు కాని, ప్రతివాడూ భయపడుతూనే వున్నాడు. ప్రతివాడూ ప్రతివానినీ అనుమానిస్తున్నాడు. ఏకాకిగావుండ కోరుకుంటున్నాడు. మర్యాదని విడుస్తున్నాడు. ఒక జీవిత సిద్ధాంతం అంటూ లేకుండా బ్రతుకుతూన్నాడు. భయంకొద్దీ పనిలో ప్రాల్మారిక హెచ్చుతూంది రైళ్ళ రాకపోకలలో ఆలస్యంకి అడేకారణం. పరిశ్రమల విధ్వంసనాని కడేకారణం. ఈ దరిద్రం - ఈ ఆకలిబాధ దానివలననే, చీవాట్లకి భయపడి, బ్లాక్ బోర్డ్ మీద పేరు ఎక్కిస్తారని భయపడి, నిర్బంధిస్తారనో, ప్రవాస పంపుతారనో భయపడి, ఎవ్వరూ ఏవనికీ స్వతంత్రం చెయ్యలేకుండావున్నారు. కొండచిలవని చూసి కుండేలు ఏమవుతుంది. ఒక్క అడుగు కదలలేదు. దానినరాలన్నీ చిగిసిపోతాయి. ఆపాము తన చుట్టలమధ్య నలిపి చంపేసేదాకా అది కళ్ళు వప్పగించి ఆలాచూస్తూ నిల బడుతుంది. ఇప్పుడు మన అవస్థ సరిగ్గా కుండేళ్ళనూదిరిగానేవుంది...కనక ఈ పరిస్థితులలో మనం నిర్మాణం సాగించగలమా? సాగించలేము!

మేము పరీక్షించిన మిగిలిన 20 మందీ వెవీజన్ టీసీలు వాళ్ళకి భయ పడవలసిన పనిలేదు. దేశానికి అధికారులు వారే. వారు వైజ్ఞానిక కళాకాలలలోకి గంభీరంగా, టకటక బూట్లు చప్పుడుచేసుకుంటూ, వెడనవ్వులు నవ్వుతూ, తెగవాగుతూవస్తారు. కాని వారిమెదడులు వారికే భయపడు తూన్నాయి. శారీరకపరిశ్రమలకి అలవాటుపడిన వారిమెదడులు. ఈఅధిక పరిశ్రమకి బెదిరిపోయి తమరిని విజ్ఞానంనుంచి తరిమివేస్తున్నట్లు భయపడు తూన్నాయి. ఇతరులని కలుసుకోనడం. ఇతరుల్ని దిగతొక్కడం ఇదే

వారి నిరంతరాలోచన. ఈపందెంలో వారికి పిచ్చేనా ఎత్తిపోతూంది. లేదా మెదడు స్తంభించియేనాపోతూంది. భయం పోగొట్టండి - భయకారణాలన్నీ నిర్మూలించండి - మనదేశం ఎంతమందుకువస్తోందో చూసుకోండి. మీరంతా నెలవిస్తే నా ఉపన్యాసం ఇంతతో ముగిస్తా. (బల్లదగ్గరనుంచి వెనక్కి వెళ్ళిపోతాడు.)

షేకోవాయ్—కత్తి లేకుండా గొంతుకొయ్యడం అంటే ఇదే. (నుదుటిచెమట తుడుచుకుంటాడు.)

సెవిస్కీ—(బల్లదగ్గకు వచ్చి) 'ప్రాఫెసర్ బోరోడిన్ ఉపన్యాసాన్ని విమర్శించడానికి ఇంచుమించు నూరుగురు కామ్రేడ్స్ తమ పేరులు పంపేరు. ఇంక కాగితాలు పంపవద్దని ప్రారన. మొట్టమొదట కామ్రేడ్ స్పాసోవా మాట్లాడుతుంది. ఈవిడ 'రెడ్ రోలింగ్ మిల్లు' లో పనిచేస్తోంది. అటుతరువాత ప్రాఫెసర్ బోబ్రోవు మాట్లాడుతాడు. (కూర్చుంటాడు.)

క్లారా—(లేస్తుంది) ఈఇన్స్టిట్యూట్ ని పోషించే బాధ్యత తీసుకోదలచిన ఫ్యాక్టరీకి నేను ప్రతినిధిని. కాని, అటువంటి స్వల్పవిషయాన్ని గురించి ఇన్స్టిట్యూట్ వారు శ్రమపడదలచలేదు.

సెవిస్కీ—ఇప్పుడు మనం ఈవెజ్ఞానికోపన్యాసం విషయం మాట్లాడుతున్నాం. పోషకత్వంసంగతి ఇక్కడ అప్రస్తుతం.

క్లారా—మాఫ్యాక్టరీ పోషకత్వమే వహించివుంటే ఈమాదిరి ఉపన్యాసం ఇవ్వనిచ్చివుండదు.

ఒకగొంతుక—నిజం!

క్లారా—మనం ఒక భూభ్రాంతయుగంలో జీవితం గడుపుతున్నాం. మీరు, నేనూ ప్రాఫెసరుకూడా భయం అనేది ఈనాటిదికాదనీ, వేలూ-లక్షలూ కొలదిసంవత్సరాలనుంచి మనుష్యుని అనుభవంలోవుందనీ ఎరుగుదురు. ప్రపంచంలో బానిసత్వమూ - పీడన అనేవి ఎప్పుడు వుట్టేయో, అనాటినుంచీ ఒకమనిషిని మరొకడు అడిచిపెట్టడానికి భయంఅనేది గొప్ప

ఆయుధంగా వినియోగపడుతోంది. భయపెట్టడం-వారి అభిప్రాయాల్ని
 అణచివెట్టడం - పీడితప్రజల ఎదుర్కోలును నాశనం చేయడం - ఇవే
 వారిని చెప్పినట్లూ వినే కుండేళ్ళ మాదిరిగా చేయడానికై, ఎల్లకాలాల
 లోనూ, ఎల్లదేశాలలోనూ కొండచిలవలు ఉపయోగించిన పద్ధతులు భయ
 పెట్టడంతోసమే! అందుకే బొలోటిగొంతులో కాచిన సీసం పోసేరు.
 సైకోకారార్థిని చక్రాలక్రింద నలగకొట్టబడ్డారు. అందుకే పుగాచేవు
 తల నరికివెయ్యబడింది. దాసులుండే గ్రామాలకి గ్రామాలు పూర్తిగా నాశ
 నం చెయ్యబడినదందుకే. మాస్కోజిల్లాలోని శ్రామికవర్గపు అగ్రిగామి
 దళం ఉరితీయబడింది. నైబీరియాలోని పార్టీ జాడకాలపాటలు చీరింది
 అందుకే. జారిస్తున్న ప్రభుత్వాన్ని ఎదుర్కొంటే పుట్టగతులుండవని మతబోధ
 కులు బెదిరించేరు. శారీరక పరిశ్రమ చేసేవాడు వెజ్నాకుడు కాలేడని
 ప్రభుత్వం నిర్వహించలేకనీ, ప్రొఫెసర్లు దబాయించేరు. వారు మనల్ని
 బెదిరించడానికే ప్రయత్నించేరు. కాని, ప్రొఫెసర్ బోరోడిన్! ఈపీడిత
 ప్రజ వట్టి కుండేళ్ళరకంకాదునుమా! వీళ్ళే స్పార్టాకస్ సైన్యాలలో
 పనిచేసేరు. ఇంక్విజిషన్ కాస్తాలలోంచి స్వాతంత్ర్యగీతాలు పాడింది వీరే.
 తమల్ని బాధిస్తున్నవారి మొగాల ఉమ్మివేసేరు. ఉరిపీఠంమీదినుంచి పో
 రాటం నడపించడానికి ఉపదేశాలు ఇచ్చేరు. వేలకొలదీ మైళ్ళు కాలినడ
 కని నైడ్నోకోలింస్కుకంటా కఠినశిక్ష విధించి తరిమేరు. నైడ్నోకో
 లింస్కు చేరేటందుకు ఎంతకాలంపట్టిందో ఎరుగుదువా? ఎనిమిదేళ్లు!
 యూకుట్ స్కుకి రెండున్నరవేళ్ళు పడుతుంది వెళ్ళడానికి. మీరు పరి
 షీంచిన పాలు అమ్మకొనే మనిషి వ్యవహారంవంటిదికాదు అది. వాళ్ళకి
 విధించినది కఠినశిక్ష - జైలు - అయినాసరే, వారు పోరాటం సాగించ
 డానికి పారిపోతూనే వుండేవారు తెలిసిందీ - ఆవిధంగా భయం నిర్భయ
 త్యానికి దారితీసింది. పోగొట్టుకుందుకు ఏమీలేని వారి నిర్భయత్వానికి -
 శ్రామికుల - విప్లవకారుల - బోల్షివిస్కుల నిర్భీకత్వానికి దారయిచ్చింది.
 అటువంటి మమ్మల్నారెళ్ళు ఆలస్యం అవుతూన్నాయని బెదిరించడం?

అల్లాసార్లాపడడు. ప్రొఫెసర్! ఉన్నతాధికారాలలో వున్నవారికి బయట పడతామనే భయంతక్కువ అన్నావు. కాని, మాపార్టీ ఎంతెంత పెద్ద వుద్యోగుల్ని బయటపెట్టిందో నీకు తెలుసా? ఈవేళ ఒకమనిషి గొప్ప వాడుకావచ్చు. లేవే ఆతడు ఎందుకూ కొరగానివాడుగా చెయ్యబడతాడు, తనని అభివృద్ధిలోకి తెచ్చిన శ్రామికవర్గానికి ద్రోహం తలపెడితే ప్రొఫెసర్! నువ్వు గొప్పవాడివే. అయినా సీతప్పలు బయటపెట్టడంలో ఏవిధమయిన కనికరం చూపబడదు. కారణం ఏమిటో ఎరుగుదువా? నువ్వు సోవియట్ వక్తరుని కాదు సమర్థుంటు. పూర్వకాలపు అధికారవర్గాన్ని సమర్థిస్తున్నావు. పార్టీసభ్యుణ్ణికాదు సమర్థిస్తుంటు - పార్టీలో దొంగతనం గా దూరినవాణ్ణి. శ్రామికుణ్ణికాదు - విధ్వంసకుడిని సమర్థించుతూన్నావు. రైతునికాదు కులకొని హెచ్చరించుతూన్నావు. ఈభయం మానవుని దిగపీకుతూంది. కాని, అందర్నీకాదు. మమ్మల్ని మోసగించేవారిని - మరల పూర్వపుపద్ధతులకోసం ఎరుచూస్తున్నవారిని దిగపీకుతూంది. అల్లులయినవారిని భయం ఏడిపిస్తోంది. శ్రామికవర్గ నియంతృత్వానికి భయపడేది నువ్వు. గుడ్డలు తిండికూడా లేని, రెడార్మీ, కాలిజోళ్ళయినా లేకుండా, 'పెరికోప్' నగరం స్వాధీనం చేసుకున్నప్పుడు వారిని దిగపీకిన భయం ఏమిటయ్యా! ఆభయం విదంటా? ప్రొఫెసర్! ఈసంగతులు మరిచిపోకు. భవిష్యత్తులో వీటినికూడా మనసులోవుంచుకుని పనిచెయ్యి. వర్గపోరాటంలో మేము భయం ఎరగం. వర్గశత్రువు విషయంలో దయవుంచం. (ఆగుతుంది.) 1907 లో వాళ్ళు వాకొడుకుని వురితీసేరు. ఇగవైయేళ్ళు పోయేక 'విప్లవవస్తుప్రదర్శనశాల'లో వధకుడికిచ్చిన బిల్లు కనపడింది. అది మొదలుకొనీ, ముసిలితనంవలన కాస్త బద్ధకం తోచినప్పుడల్లా, అబిల్లు చదువుకుని ఉత్సాహం రేపుకుంటూవున్నాను, ఇదిగో అబిల్లు; 'ఉచ్చ - ముప్పెకో'పెక్కులు; తాడు - ఆరరూబులు; నెత్తిపెప్పెట్టినసంచికి - ఒక రూబులు" మొగం కనిపించకుండా వుండేటందుకు తలకి సంచీకట్టేరు. తమరు ఉరితీసినవాడి మొగంచూడడానికే వాళ్ళు భయపడ్డారు. తమరు

విధించిన శిక్ష చూడడానికి వాళ్ళ కేభయం. వీలుచిక్కితే మన అందరి తలలనీ తలొసంచి తగిలించాలనే వారి ఆశ. అత్రాడుకి అరరూబులుకాదు. లక్షరూబుళ్ళయినా సంతోషంతో చెల్లిస్తారు. కాని, ప్రపంచం ఎన్నడూ కనివిని యెరగనట్టి, రక్తప్రవాహాలలో తేల్చి, భయంలో అణిచిపెట్టే ఆవురిత్రాళ్ళు మీ చేతుల కిస్తాం అనుకోకండి. ఓ పెట్టుబడిదారీ పెద్దమనుష్యులారా! ఈమారు మనం ఆఖరుమారుగా ఎదుటపడినప్పుడు మీ నెత్తిన సంచులు కప్పం. (ఆగుతుంది.) ఈభూమిమీద అపీడకుల ఒత్తిడిని సంపూర్ణంగా నాశనంచేసివేసేక, తరువాత మనసంతానం 'భయం' అనే శబ్దానికి అర్థం శబ్దకోశాలు తిరగ వేసి తెలుసుకోవలసివస్తుంది. కాని, అంతవరకూ వర్ధపోరాటంయొక్క నిర్భీకత్వంలో అనుభవం సంపాదించుకోండి. శత్రువు యొక్క కొత్త పోకడలు తెలుసుకొనండి. శ్రామికవర్గముయొక్క సంపూర్ణ బలయుతములయిన భుజాలతో వారిని అదృశ్యంకోట్టండి!

[తె ర]

నా లు గో అం కం

ఎ ని దో రం గం.

[ఓగ్గుకాఖ హెడ్ క్వార్టర్స్ లో పరిశోధకుని ఆఫీసుగది. పెద్ద - ఎత్తయినది. ఆశలుపులే నిశ్శబ్దతని సందక్షిస్తున్నాయా అనిపిస్తుంటాయి. తెరుచుకున్నప్పుడుకూడా ఏమీ ధ్వనికలగదు. ఒక న్యూస్ పేపర్లకట్టచేతిలో పట్టుకొని బోరోడిన్ ప్రవేశిస్తాడు. తలుపు మరల మూతబడిపోతుంది. పరిశోధకురాలు కూర్చుని వ్రాసుకుంటూన్న బల్బ్ దగ్గరకి ఆతడు వెడతాడు. ఆమె చాలా నెమ్మదియైనదీ - ఖచ్చితమైనదీను.]

బోరోడిన్ — నన్ను అరెస్టు చేస్తారని నాకు తెలుసు. దయచూచి మాయింటికి తెలిపానుచేసి, పడకగది స్లిప్పర్లువచ్చేలాచేసి పెడతారా? (పరిశోధకురాలు బోరోడిన్ ను కూర్చోమని సంజ్ఞచేస్తుంది. మరల తనపని చూసుకుంటుంది.) చాలామంచిదానివి. (కూర్చుని, న్యూస్ పేపర్లు వొడిలో పెట్టుకుంటాడు.) అయితే... విజ్ఞానం అంటే నీకు భయం... నన్ను అరెస్టు చేసి శాస్త్రీయపరిశోధనలు అణచి పెట్టాలనుకుంటున్నావు. కాని వాటిని నీ చేతిలోవున్న ఆధికారంద్వారా అణచివెయ్యగలుగుతూన్నావే గాని, వాటిని తిరస్కరించగల కారణాలు చూపి కాదునుమా!... జైలులో పెడతానని నన్ను బెదిరించలేవు... నాకోజులు అగుపోయేయి. మంచంమరణమా - జైలుమరణమా అనే విషయం అంత ముఖ్యమైనదికాదు, నాకీషయస్సులో... కాని, నా అభిప్రాయాలు చచ్చిపోవు. నా శిష్యులు వాటిని ఇంకా అభివృద్ధిలోకితెస్తారు. ఆ బోర్నివిక్ ముసిలిది మంచినమాధానమే ఇచ్చింది... గంభీరంగా చెప్పింది... ఆలోచనతో చెప్పింది. ఆమె చెప్పిన విషయాలు కొన్ని ఆలోచించ తగినవే. ఆలోచిస్తున్నాకూడా. ఆ వుపన్యాసం విన్నాక తెల్లవారూ నిద్రపోలేదు. ఆముసిలిదానిని గురించే ఆలోచించేను. ఆమెదీ

నాదీ ఒకే కయస్సు. కాని, మామసిలితనాలుమాత్రం వేరుగా నడుస్తున్నాయి. పూర్తిగా వేరు. ప్రపంచం విషయంలో మా ఇద్దరి దృక్పథాలూ వేరు. ఆవిడకి ఓజాబు వ్రాయడానికి ఆరంభించేనుకూడా. కాని, పూర్తి చెయ్యలేకపోయేను. రాసినంతవరకు ఏమీ తప్పులేదు... ముప్పయి ఏళ్ళ క్రితం అంతా కళ్ళకి కట్టినట్లు కనపడేది... ఈ న్యూస్ పేపరు తెచ్చేను... వాటిలో నా మీద తెగ వ్రాసేరు... (ఊరుకుంటాడు.) కానీ, నీ పరిశోధన పూర్తిచెయ్యి. (పరిశోధకురాలులేచి ఏవోకొన్ని కాగితాలు తీసుకుని బయటికి వెళ్ళిపోతుంది. బోరోడిన్ ఒక్కడే గదిలోవుంటాడు.) ఉహూ... (ఒక్క నిమిషం పూరుకుని పేసరు విప్పతాడు.) “ప్రొఫెసర్ హోదాలో వర్తకత్వపు”—ఇదంతా నన్ను గురించే ఓ... (చదువుతాడు.) ఇదంతా తమ వాదనని దృఢపరచుకోవడమే. (మరో పత్రిక తీసుకుంటాడు.) “బోరోడిన్ సిద్ధాంతాలు బయట పెట్టాలి”... వ్యాసాలు, లేఖలు, తీర్మానాలు... ప్రొఫెసర్లు విద్యార్థులు, లోహపుపనివాళ్ళు, వస్త్రపరిశ్రమికులు... అందరికీ ఒకే కారణంవలన కోపం. (మరో పత్రిక తీస్తాడు.)” శ్రామికులు భిక్షావరంజంలోకి రావడంతోనే ఆఖరుమాయ ధైర్యం చేస్తున్నారు.”

(భయంతో జఖారోవు నెమ్మదిగా పిల్లలా ప్రవేశిస్తాడు.)

జఖారోవు—ఇవాళ ఇలిచ్...

బోరోడిన్—(న్యూస్ పేపరులో ఒక కాలం చూపుతూ) విసారి య్, ఇల్లాచూడు! వెనక నావద్ద పనిచేసిన ‘నాస్త్యా’ అనే దాసీమనిషి ఫోటో. ఆమె ఇప్పుడు వస్త్రపరిశ్రమలో పనిచేస్తోంది. మంచిపేరు సంపాదించింది. ఆమె బొమ్మక్రింద ఒక చిన్న వ్యాసం... నాస్త్యా నా మీద చిన్న వ్యాసం వ్రాసింది. నాస్త్యావ్రాయడం, విన్నావా? మొన్న మొన్న టివరకూ ఆమెకి అక్షరాలురావు. ఆహా! ప్రజలలో ఎంతమార్పు వచ్చింది?

జఖారోవు—నాస్త్యామాట అల్లావుంచు. ఇప్పుడు నాస్రాణాల మీదికే వచ్చింది.

బోరోడిన్—ఓహో. సరే. సరే. (నాలుగుమూలలూ చూచి) ఇక్కడికి ఎందుకు వచ్చేవు?

జభారోవు—ఆ పర మేశ్వరుడికే ఎరుక. ఎవ్వరికీ ఇబ్బంది కలిగించకుండా...నాపని నేను కాంతంగా చేసుకుంటూన్నా...చాలా ఆశ్చర్యంగా వుంది...

బారోడిక్—విచారించకు. ఫరవాలేదు. శ్రీకృష్ణభగవానుణ్ణి పొందు. విషయనాంఛ విడిచివెట్టు; మానవబంధాలు తెప్పకో.

జభారోవు—కానీ, ఆపని నువ్వే చేయి.

(పరిశోధకురాలు కింబయీవుని వెంటబెట్టుకుని వస్తుంది. కింబయీవు ఆమెతో మాట్లాడుతూంటాడు.)

కింబయీవు—కామ్రేడ్, జభారోవ్ ఇన్ స్టిట్యూట్ కోసంకొంటూన్న పుస్తకాలు చూసేవా? శరీరశాస్త్రజ్ఞుల ఉపయోగంకోసం Cross and the Pentagrams A Medium's hand book, Mysticism as the basis of the world ఇవా కొనవలసిన పుస్తకాలు? ఇంకా వున్నాయి ఒక పెద్దబండెడు. విధ్వంసనం! ఏమంటావు ఈపనికి? కామ్రేడ్!

పరిశోధకురాలు—దీనికేమంటావు ఇవాక్!

జభారోవు—మానవప్రవర్తనా శాస్త్రాలలో (Occultism) చాలాపుత్తమం. మేము మానవప్రవర్తననిగురించి విచారణచేస్తూన్నాం గనక...

బారోడిక్—విసారియక్! ఒకప్పుడు నువ్వు ప్రొఫెసరువే కాదా?...

కింబయీవు—(పరిశోధకురాలితో) వెల్. కామ్రేడ్! నెలవు. ఈవ్యవహారం నీకు వదిలివెడుతూన్నా. ఇంకా చాలా ముఖ్యమైన విషయాలు చూసుకోవాలి. ఇన్ స్టిట్యూట్ కి పోతూన్నా.

(వెడతాడు.)

జభారోవు—అయితే ఇదంతా పుస్తకాలకోసమేనా?... పనికిరానివి కొన్నందుకా? చాలాబాగుంది. ఇంతేనా? మరేమన్నావుందా? నేను పోవచ్చునా?

పరిశోధకురాలు—మ రేమీ లేదా?

జఖారోవు—ఏముంది? నా పమాణవూర్తిగా చెప్తాన్నా. ఏమీ లేదు. (ఆగుతాడు) ఏమీలేదు. నాగరికప్రపంచానికి వ్రాసినవిజ్ఞప్తి మీద సంతకంచేసేను... కాని నాతోడు ... ఒక్కకానీకూడా ఇంతవరకు ముట్ట లేదు. దానిమీద సంతకంపెడితే నెలకి నూరురూబుళ్ళు ఇస్తామన్నారు. కాని ఒక్కకానీకూడా ఇంతవరకు ఇయ్యలేదు.

పరిశోధకురాలు—ఎవరిస్తామన్నారు?

జఖారోవు—(కంగారుపడి) ఎవరా? (బొరోడిన్ ను చూపుతూ) అతడు.

బొరోడిన్—(ఆశ్చర్యంతో) నేనా?

జఖారోవు—(బొరోడిన్ ని చూపుతూ) అతడే చేసేడు. ఆడబ్బుతో ఒక టెలిస్కోపుకొని, ప్రజలకి నక్షత్రాల్ని గురించి చూపుదామని తలచేను.

పరిశోధకురాలు—అది ఎవరు వ్రాసేరు?

జఖారోవు—(బొరోడిన్ ను ఉద్దేశించి) అతడే.

పరిశోధకురాలు—(చదువుతుంది.) 'హైస్ట్రో బొరోడిన్ అరెస్టు చేయబడ్డాడు.' కాని ఈమాట అబద్ధంకాదు. ఇవాన్?

బొరోడిన్—వద్దుసుమాఅంటే విన్నాడుకాదు.

పరిశోధకురాలు—ఎవరితో అన్నావు?

బొరోడిన్—ఎవరితోనా? ఎవ్వరితోటీకాదు. ఆవిజ్ఞప్తి నేను వ్రాయలేదు.

పరిశోధకురాలు—అయితే ఎవరు వ్రాసేరు?

బొరోడిన్—నాకు తెలియదు...

జఖారోవు—వ్రాసింది... అతడే... అతడే...

పరిశోధకురాలు—నువ్వు వెళ్ళవచ్చు. (జఖారోవు వెనక నడకతో తూలితూలిపోతూ వెడతాడు. పరిశోధకురాలు ఒకమీటు నొక్కుతుంది. వర్ధాసోవు ప్రవేశిస్తాడు.) బొరోడిన్ ను గురించి నీకు ఎంతవరకు తెలుసు.

వర్గాసోవు—నేనేపనిచేసినా ఆతని ఆజ్ఞప్రకారమే. విజ్ఞప్తి మీది నంతకాలు ఆతని సలహాతోనే పెట్టిచేయ. దానిని విదేశాలకి పంపమని నాతో చెప్పేడు. మన సైంటిఫిక్ పార్టీ యొక్క కార్యక్రమాలలో ఇదొకటి అన్నాడు. ఆ కార్యక్రమాలు ఏమిటో, దానిలో ఎవరెవరు, ఎందుకు పాల్గొంటున్నారో నేనెరగను ఈరహస్యాలు నేనెన్నడూ తెలుసుకోదలచలేదు.

పరిశోధకురాలు—నువ్వు వెళ్ళవచ్చు.

వర్గాసోవు—ఇక కొంచెం చెప్పాలి. ముందుగానే అణిచిపెట్టినట్లే నన్ను ఈ ప్రాధానము ఒక సెద్దభయం పెట్టి అణిచివుంచేడూ. ఆభయంచేతనే నేను నోరువత్తలేదు...

పరిశోధకురాలు—వెళ్ళవచ్చు?

(వర్గాసోవు వెడతాడు.)

బోరోడిన్—అయితే నావుపన్యాసాన్ని గురించి చచ్చి చెయ్యబోవడం లేదన్నమాట?

పరిశోధకురాలు—ఇది చదువు తెలుస్తుంది. (ఒక కాగితం ఇస్తుంది. బోరోడిన్ చదువుకుంటాడు.)

బోరోడిన్—నేనెవ్వరికి రేపెట్టలేదు... నైవీజన్ టీసెలమీద కయ్యానికి నేను లేబరేటరీ తెరవలేదు... నేనేవిచ్చులూ న్రాయలేను... సైంటిఫిక్ పార్టీ ఏమిటోకూడా నేనెరగను... (పరిశోధకురాలు మరల మీటునొక్కుతుంది. కాస్టాల్ స్క్రీవస్తాడు.) హెర్మన్! అన్నిసంగతులూ చెప్పునాయనా? అన్నీ!... ఇతడు నాశుభ్యము. నాకు సాక్షి! ఆవుపన్యాసం మేమిద్దరమూ కలిసి తయారుచేసేం. ఆతడన్నీ ఎరుగును. హెర్మన్! అన్నిసంగతులూ చెప్పు.

కాస్టాల్ స్క్రీ—నే చెప్పినది మళ్ళీ ఇంకోమారు చెప్పాలా? (పరిశోధకురాలు తలవ్రాపుతుంది.) సరే అయితే చెప్తా. నేను సరిహద్దులలో

అరెసుచేయబడి తీసుకురాబడ్డాను. నామీద ఎన్నో నేరాలు మోపబడ్డాయి. కాని, వానినిచేసింది ప్రొఫెసర్ బోరోడిన్ కాని, నేనుకాను.

బోరోడిన్. — నేనా?

కాస్టాల్ స్కీ. — ప్రొఫెసర్ బోరోడిన్ నాగురువు. శిక్షకుడు. ఆయన సిద్ధాంతాలయందు నాకు సమ్మతం కుదిరింది. ఆయన నిర్ణయాలవడ నాకు విశ్వాసంవుంది. తనయొక్క పట్టుదల - కార్యదీక్ష - అధికారం - సామర్థ్యమూతో నన్ను లోబరచుకున్నాడు. వైఫీజన్ టీసీలయెడ అసహ్యన్ని ప్రొఫెసర్ బోరోడిన్ నాలో కలుగచేసేడు. విజ్ఞానకాస్త్రాలద్వారా వారితో పోరాడాలని చెప్పేడు. 'ఇదివరకటికన్న రెట్టింపు శ్రద్ధతో చదువు. ఈవైఫీజన్ టీసీలు నన్ను అందుకోగలగకూడదు. రాజ్యాంగంమీద అధికారంపహించవలసినది వారుకాదు - మనమేననేసంగతి స్పష్టపరచు' అని హెచ్చరించేడు. భయం - ఆకలి - పిచ్చి నాకు కనబరచేడు అన్ని చోట్లా. 'కుక్కలపోట్లాటకీ - శ్రామికుల విప్లవానికీ తేడాలేద'ని చెప్పేడు. 'రెండువివ యాలలోనూ మూలకారణం ఆకలి. కుక్కలు ఎంగిలివిస్తరికోసం పోరాడుకుంటాయి. శ్రామికులు అన్నంకోసం పోరాడుకుంటారు. వర్గకలహం అన్నది పనీపాటలేని - రాజనీతివేత్తలస్పృష్టి' అని చెప్పేడు. బోరోడిన్ స్వయంగా గొప్పరాజనీతిజ్ఞుడు. బోధిస్తాడు - రెన్నగొడతాడు - తాను స్వయంగా ప్రక్కప్రక్కలనుంటాడు, పేచీకి దూరంగా. ఇంక నేను వట్టిఉద్యోగంతో - పదుచువాడినికదూ? - నాశనం చేయబడిన న్యాయాన్ని నిలబెట్టడానికి నడుము కట్టేను. విప్లవవిద్రోహాల రాజకీయోద్యమానికి 'భయ' సిద్ధాంతం ఒకజెండా అని నాకు తెలుసు.

బోరోడిన్ — దారుణం!

కాస్టాల్ స్కీ. — ఔను. దారుణమే! బోరోడిన్ నిజానికిగా విజ్ఞానరంగంలో పనిచేసేడు. ఇంక నేను నానా ఉడవాచాకిరీ చేసేను. కుట్రలలో తలదూర్చేను. అజ్ఞానం - అసహ్యంలో పీకలవరకూ దిగబడిపోయాను. ఎందుకు? ప్రొఫెసరు శాంతంగా తన వైజ్ఞానికోపన్యాసం పూర్తి చేసుకుం

దుకు. కాని, నేనిప్పు డాతనిమీద ఫిర్యాదుచేస్తూన్నా. నన్ను విచారించిన దానికి పదింతలు కఠినంగా ఆతనిని విచారించండి.

పరిశోధకురాలు—నువ్వు వెళ్ళవచ్చు.

కాస్టాల్ స్కీ—ఇవాన్! నన్ను కూడా ఎందుకు దూర్చవు?

(వెడతాడు.)

పరిశోధకురాలు—(వెనక్కి - ముందుకీ పచారుచేస్తూ, తనచేతిలో నున్న ఒకపెన్ సైక్లోగ్రాఫిక్ రిపోర్టుని చదువుతూంటుంది.)

“ఇప్పుడు మన అవస్థ సరిగ్గా కుందేళ్ళమాదిరిగానే వుంది. కనక ఈపరిస్థితులలో మనం నిర్మాణం సాగించగలమా? సాగించలేము”...అయితే ఈమానవులమాట ఏమిటంటావు, ఇవాన్? వీళ్ళు కుందేళ్ళంటావా? కొండచిలువలంటావా? వాళ్ళు నిన్ను ఏవిధంగా చుట్టపెట్టి నొక్కివేసేరో గమనించేవా? ఇదంతా ప్రాణభయంచేతనే అంటావా? విప్లవనిరోధకుల తో చేరినప్పుడే వారిభయం వొదిలిపోయింది...ఇవాన్! వర్గపోరాటం వుందే, అది సకలభయాలనీ నాశనంచేస్తుంది. సరే...వారి నేరారోపణ లన్నింటికీ నువ్వేమి సమాధానం ఇస్తావు?

బారోడిన్—నేను చెప్పగలది ఏమిలేదు. అంతే...అంతా అబద్ధం...దారుణం!

[తే ర]

తొమ్మిదో రంగం.

(ఉదయంపూట, ఎలెనా యింటివద్ద గది అంతా చిందరవందరగా వుంది. నిర్మానుష్యంగా కనబడుతుంది. ఎలెనా బల్లమీద పాత్రెలు పశ్చేలూవుంటాయి. ఒకమూల ఒక పెద్దట్రైకు, ‘అమాలియా సామానుతో, వు.ది. ఇప్పుడు అన్నిమూలలా పెట్టెలు, సీసాలు, తుక్కు, చాగర నిండి వుంది. కర్రసామానంతా అటూ, ఇటూ అడ్డదిడ్డంగా వేయబడి వుంటుంది.

కిటికీవద్దనున్న కటాపా బల్లమీద ఒక శిల్పం ఇప్పుడే ప్రారంభించ బడినది వుంటుంది. దానిని ఆకారంలోకి తేవడానికి ప్రయత్నిస్తూ,

వాలంటీనా అక్కడ నిలబడివుంటుంది. అస్తమానం ఏదో మోస్తూ, నమలుతూ, గొణుగుతూ, అమాలియా, ఆకుమ్మాన, ఈ సమయం, తెగతిరుగుతూంటుంది. వాలంటీనా చేతిలోని మన్న క్రిందపడేసి, చేతులు పూడ్చుకుని, ఏదో అలోచనలో నిలబడుతుంది. అమాలియా ఆమె కదలికల్ని గమనం చెప్పినట్లుగా గొణుగుతుంది.)

అమాలియా—కోలెంకా నిద్రలేచేడు. ప్రొద్దుపే కోడిగుడ్డు అటు అంటే వాడికి ఎంతో ప్రీతి. నీకు వాని మీద ప్రేమ అనేదిలేదు. వాడిని ఏడిపించేస్తూన్నావు. వాని సంగతే కనుక్కోవు. ఇంకా నువ్వు చాలా మంచికోడలివి అనుకున్నా.

వాలంటీనా—ఎలకలా... ఏమీ లేదాలేదు. ఎవ్వరూలేని గదులలో పాకుతూ, సామానంతా కొరికి తగలేస్తుంది.

(నటాషా ఒకమూటతో వస్తుంది.)

నటాషా—(అమాలియాతో) ఏం చిన్నపిల్లవా ఏమన్నానా? దారి పొడూగునా, ఏదో పడెయ్యడమేనా? ఏమికోనక్కరలేదా? వంటయిల్లంతా మోకాలిలోతుంది. ఓ డజనుచుండిపడి బాగుచేసినా తెమలదు.

అమాలియా—నికోలాయ్ తో చెప్తావుండండి...

(వెళుతుంది.)

వాలంటీనా—గుక్కు. చెత్త... గదంతా సిగరెట్టుపీకలే.

(క్లారా ప్రవేశించి, తనగదివేపు నడుస్తుంది.)

క్లారా—నాసంగతే మరిచిపోయేవుకదా, నటాషా? నిద్రవేళకి తప్ప ఇంటికి రావడలేదు బానా?

నటాషా—నిన్నో సంగతి సలహా చేయాలనుకుంటున్నాను, అత్తయ్యా!

క్లారా—ఏమిటమ్మా!

నటాషా—నాన్న తెగతాగుతున్నాడు. నిన్న మే మిద్దరం పేచీ డ్యాం. త్రాగుబోతు తండ్రోద్ద నేనూడనన్నాను. అయితే లేచిపోమ్మ

న్నాడు. నాసామాను తీసుకుని వెళ్ళిపోతాను. బోబ్రోవుమామయ్యదగ్గర వుంటాను. అక్కడినుంచి మాపయ్యగారు నితంలాకి వెళ్ళి, వాళ్ళతో వుండిపోతా.

వాలంటీనా—ఇదంతా నిజంగా, చెత్తా - చెదారంతోనిండివుంది. ఇక్కడికి ఎవ్వరూ రావడమేనాలేదు... ఆయన గారు మంచంమీద... గుడ్డయేనా ఎరిగకుండా... పడివుంటాడు. తిడతాడు... కొట్టబోతాడు. క్లాడ్యావాసిలీనా! ఇంక ఈ బాధ భరించలేకుండావున్నా.

నటాషా—మనం అందరం వెళ్ళిపోదాం. రా. తన కూతురుసలహా విననందుకు తగిన శాస్త్రచేద్దాం. నీసామాను తెచ్చుకుంటావా? వొద్దూ? పోనీలే. ఇబ్బందిలేదు... నాకువ్యాలుంది...

క్లారా—ఏం చేద్దాం. రాండి. టీ పెట్టుకుందాం. త్రాసుతూ. ఏం చెయ్యాలో నిర్ణయించుకుందాం.

నటాషా—టీ నేను పెడతాను... మనం మాట్లాడుకోవచ్చు.

(షెకోవాయ్ వస్తాడు.)

షెకోవాయ్—(అక్కడున్నవా రందరినోటీ) వాలంటీనా మా యమ్మని ఎలక అందిట... (వాలంటీనాతో) ఎలక పిల్లలు ఎలకలే. ఆయితే నేనూ ఓ ఎలకననేనా నీమాటకి అర్థం? అంతేనా? నీమాట ఆడేనా?

వాలంటీనా—నాజీవితంలో మార్పుతేగల కీలకం నీ ప్రేమాను బంధంలో వుందని భ్రమపడి నీసహాయం కోరేను.

షెకోవాయ్—“మనిషిని మార్చడం అంటే ఏదయినా ట్రాక్టరు బాగుచెయ్యడం అనుకున్నావా?” ఈమాట ఎవరన్నాడు? జాపకంలేదు. ఏమీ జాపకంలేదు. ఉహు - జాపకంవుంది. నన్ను పార్టీలోంచి గెంటే సేరు. ఇన్ స్టిట్యూట్ లోంచి తరిమేసేరు. ఆసంగతి మరచిపోలేదు. ఈ ముసి లిడే నన్ను పార్టీలోంచి గెంటించింది. ఆవిడతో నువ్వు మాట్లాడకద్దని చెప్పలేదు?... చెప్పేనా - లేదా?

నటాషా—ఆత్మ విమర్శనకి నీ అడ్డేమిటి?

షెకోవాయ్—నోరుముయ్యి!

క్లారా—(వాలంటీనా, నటాషాలతో) రాండి!

షెకోవాయ్—వాలంటీనా! ఆగు. నటాషా! నీగదిలోకి పో.

క్లారా—మమ్మల్ని పోనియ్యి.

షెకోవాయ్—పనికిరాదు.

క్లారా—(ఘంకారంగా, అధికారస్వరంతో) నన్ను పోనియ్యి!

(మీదికి వెడుతుంది. ఎలెనా వస్తుంది.)

ఎలెనా—ఎవరు, ఎవర్ని అడ్డుపెడుతూన్నారు?

నటాషా—లెనావచ్చి ది! లెనోకా! (ఆమెవద్దకు పరుగెత్తుతుంది.)

క్లారా—అమ్మయ్య! ఎంతకాలానికి!

(ఒక న్యూట్ కేస్ తీసుకుని కింబయీవు వస్తాడు. ఆతని వెనకనే బోబోవు వస్తాడు.)

కింబయీవు—క్లారా... ఒక అతిథి. ఒక అతిథి వచ్చింది... (పెట్టె కింద ఖండితాడు.)

బోబోవు—ఇన్ స్టిట్యూటుయొక్క కొత్త డైరెక్టరుని, పార్టీ సెక్రటరీ కైలువద్ద కలుసుకున్నాడు. (గదివిడిచి వెళ్లిపోబోతూన్న కింబయీవుని చూపుతాడు) ఆతని అసిస్టెంటుకూడా (తనని చూపుకుంటాడు) దగ్గరుండి తగినమర్యాదలు నిర్వర్తించేడు.

నటాషా—ఎలెనా, అయితే ఏకంగా వచ్చేసేవు అన్నమాటేనా?

ఎలెనా—ఔనమ్మా! ఏకంగానే. వాల్యా! ఏలావున్నావు? హలో, నికోలాయ్! గడ్డంమాయబెట్టి, ఏమి టావికారస్వరూపం? ఎప్పుడూ నీళ్ళు పోసుకోడంలేదా?

వాలంటీనా—ఒక్కేరిగివుండేది ఎప్పుడు? (వెడుతుంది.)

నటాషా—నాసామానుకూడా నీగదిలో పెట్టుకుంటా.

ఎలెనా—పెట్టుకో. మనం ఇద్దరం వుందాం.

నటాషా—క్లారా అత్తయ్యగదిలో టీ పెట్టుకుందాం, నా.

(క్లారా గదిలోకి పరుగెత్తుతుంది.)

క్లారా—అయితే నువ్వు ఇప్పుడు వేషభాషలకి అలవడటం కనబడుతుంది.

ఎలెనా—నేనిప్పుడు క ప్రాఫెసరుని. అదీగాక, నికోలాయ్ అనే వాడులే...నాగరికంగా బ్రదకడం ఎవ్వరినీ బాధించదు...అని. నమ్మకపో. నేను అన్నీ కొత్త అలవాట్లు చేసుకున్నా. సంగీతం నేర్చుకుంటున్నా. తరుచుగా విందులూ - వినోదాలకీ పోతున్నా...నేనే. నన్ను గురించే!

(నటాషా, టీ - కెటిల్ తో వస్తుంది.)

కింబయీవు—ఒంటరిగానే వున్నావా, లేక...

ఎలెనా—ఇంతవరకు ఒంటరిగానే వున్నా, హుస్సేన్...

కింబయీవు—అది మంచిషని... (మృదుస్వరంతో) మన అతిథి ఎలెనా, ఎంత అందంగా; ఆరోగ్యంగా, తెలివిగావుందో చూసేవూ?... (సిగ్గుపడి) నటాషా! మీరు నీళ్ళు ఎక్కడ పెడతారు?

(నటాషాతో వెడతాడు.)

బోబోవు.—పార్టీ సెక్రటరీ, కొత్తమానేజింగ్ డైరెక్టరుని చూసి ఒళ్ళు మరవలేదుగదా, అనుకుంటున్నా.

ఎలెనా—మంచివాడు...వచ్చేలోపుగా ఇక్కడి సంగతులన్నీ రెండుమార్లు ఏకరువు పెట్టేడు...ఏమిటి ఇంత చెప్తోవుందిగది. శుభ్రంగా వుండేదికి ఏ అవసరపడింది?

క్లారా—ఈగది ఇప్పుడు యుద్ధరంగంలోని కందకిం అయిపోంది. షేకోవాయీ, నేనూ, ఓ అంతర్వ్యుద్ధం సాగిస్తున్నాం. నేను ఆతడిని పార్టీనుంచి గెంపేసేను. అతడు నన్నీ గదినుంచి గెంపేయాలని చూస్తున్నాడు. ఈవిధంగా నడుస్తోంది, యుద్ధం,

ఎలెనా—నిన్ను చూసుకుని నువ్వేనా సిగ్గుపడటంలేదు, నికోలాయ్? (షేకోవాయ్ ఊరుకుంటాడు. నటాషా, కింబయీవులు వస్తారు.) హుస్సేన్, ఇల్లా, రా. సామాను సర్దుకుందాం.

కింబయ్యావు—ఆలాగే!.....

(నటామె టీ - కెటిల్తో వేడినీరు తెస్తుంది.)

ఎలెనా—కింబయ్యావు? గదిసర్దుబాటు చేయడం ఆరంభిస్తారు.)

ఎలెనా—మూడు పంచనగ్న ప్రణాళికలకి సరిపడా ప్లాన్లు వేసుకుని వచ్చేను.

బోబోవు—ఇన్స్టిట్యూట్ ని బాగా పెంపుచెయ్యవలసి వుంది. ఎలెనామాకరోవా...

కింబయ్యావు—(మధ్యలో) 18 గురు గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులు కొత్తగానచ్చి చేరారు. వాళ్ళల్లో పదిమంది పార్టీసభ్యులే. ఒక మంచి బలమైన పార్టీ సెల్ ఏర్పరచేము.

బోబోవు—పార్టీ సెక్రటరీ వైసంతమాత్రంచేత నామాటకి అడ్డం రావడానికి అధికారంవుందా?

కింబయ్యావు—తమిళం... మనస్సు నిలుపుకోలేకపోయేను. కానీ యి. మాట్లాడు.

బోబోవు—నూతన మానవుని విషయంలో ఇన్స్టిట్యూట్ శ్రద్ధ తీసుకుంటుంది.

ఎలెనా—ఆమానవుడు 'విజ్ఞానం : శ్రామికుడు' అనే మట్టి బొమ్మ కాదు. సజీవవ్యక్తి.

బోబోవు—నూతన మానవుడు సృష్టిచెయ్యబడుతూన్నాడు. ఇంక 15-20 ఏళ్ళల్లో మనం ఇష్టాను యుగంలోవాళ్ళంలా అయిపోతాం.

ఎలెనా—నికోలాయ్ భడపడకు. నువ్వు అభివృద్ధిపొందుతూనే వున్నావు. క్లారా! బారోడిన్ కి ఈతడిచ్చిన సమాధానం చక్కగాలేదు? పత్రికలలో చూసేను.

క్లారా—రాజకీయాలమీద దంచేసేను. చిన్న చిన్న మాటలతో... అందరికీ ఆరంభ ఆయ్యే భాషలో మాటలాడేను.

కింబయ్యావు—ఎలెనా! రాజకీయాలంది ఆమె. ఆ రాజకీయాలు ఎవరు నేర్పేరో ఎరుగుగువా? నేను. ఇంకా సందేహం వుంటే ఎదటనే వున్నాడు, అధుగు.

బోబోవు—నిజం.

కింబయివు—నా శిష్యుడు నాహగ్టివాడు. చూడు, ఏలాంటి పుస్తకాలు చదివుతున్నాడో. (బోబోవుబీంఫ్—కేసులోంచి ఒక పుస్తకం తీస్తాడు.) డెల్టెక్ ఆఫ్ నేచర్! ఏమనుకుంటున్నావో. (బోబోవుతో) శ్రద్ధగా చదువు. చదువు.

ఎలెనా—శాస్త్రజ్ఞుడు రాజకీయాలలోకి దిగి తే దెబ్బతింటాడేమో. శతాబ్దాలలెక్క మరిచిపోవచ్చు.

బోబోవు—శతాబ్దాలతరబడి ఆలోచననీనుంచి నేర్చుకుంటా.

ఎలెనా—అయితే చీనాపింగాణీమాటేమిటి?

బోబోవు—ఎలెనా!

ఎలెనా—ఫాస్టు చాలా మంచిపుస్తకం. సారటోల్లో వున్నప్పుడు చదివేను. ఆ బొక్కిన తీసుకుపోయి నీళ్ళు పారపోసి, తొలిచి, శుభ్రమైన నీళ్ళు తీసుకురా. (బొక్కిన తీసుకుని బోబోవు వెడతాడు.) హుస్సేన్! ఆకిటికీలేరు. వీధులలో వసంతర్తువు - సూర్యరశ్మి తాండవిస్తూంటే, మీరిక్కడ విషవాయువులలో తలదాచుకుంటున్నారేం? (కింబయివు తలుపులు తెరుస్తాడు.) మన కొత్తభవనం ముందు తోరణం మీద “రత్ననిధి విద్యాలయం” అని చెక్కించుదాం. దాని క్రింద ఈ మాటలు చెక్కించాలి. “ఆర్డర్ ఆఫ్ ది రెడ్ బేనర్ బిరుదం పొందినవారు సమిష్టి సభలలో ముందుకు వచ్చినవారు, షాక్ - బ్రిగేడ్లలోని పనివారు, వీరే మానవసమాజం యొక్క రత్ననిధులు.” బాగుంటుందా? ఈ విషయం వచ్చేటప్పుడు ట్రేయిన్లో తట్టింది.

కింబయివు—రత్నం కఠినమైనది. అద్దాన్ని కూడా కొయ్యగలదు. నిప్పుకి చెక్కు చెదరదు. మెరిసిపోతూంటుంది. ఎలెనా! నువ్వు సరిగ్గా రత్ననివే.

కారా—హుస్సేన్! చుతిసరిగ్గావుందా?

(అమా లియా వస్తుంది.)

కింబయ్యావు—లైబరీ పరీక్ష చేసి, జఖారోవుకుట్ర బయట పెట్టెను. నాకు మతి సరిగ్గా లేకపోవడం ఏంకర్మం? ఈమెని చూసినప్పుడుమాత్రం నావొళ్ళు పరవశం అయిపోతూంటుంది...ఎలెనా, ఈట్రొంకు ఎక్కడ పెట్టెను?

అమా లియా—నాదీ ఆట్రొంకు. ముట్టుకోకు. నికోలాయ్! చెప్ప, ముట్టుకోవద్దని చెప్ప.

షెకోవాయ్—పోనిద్దూ!

కింబయ్యావు—తీసుకో ముసిలిదానా! పెంటల్లోపా రేసుకో. (అమా లియా తనట్రొంకు ఈడ్చుకుపోతుంది.) ఓరిబాబో! మహాతమాపాముసిలిదే. షెకోవాయ్—ఛేస్! (చేతులూపుకుంటూ ద్వారంవేపునడుస్తాడు.) ఎలెనా—నికోలాయ్!

(షెకోవాయ్ వెడతాడు.)

కింబయ్యావు—పోనిద్దూ. మరేం బాధలేదు.

ఎలెనా—బాధఎవరికి? తీసివేసిన పన్నుకి—

క్లారా—ఈపన్ను బాగా పుప్పిపట్టింది.

(నటాషా వస్తుంది.)

నటాషా—అమ్మయ్య! కుభ్రమైదిగాలి వెలుతురు. ఆతలుపు తెరవడానికి ఎన్నిమార్లు ప్రయత్నించినా ముసలమ్మ తెరవనిచ్చిందికాదు. టీ అయింది. కాఫ్రేమ్డ్స్ నండి.

ఎలెనా—చేతులు కడుక్కుని వస్తున్నాం.

క్లారా—వెనోకా! ఏదీ ఈలారా. ఓమారు నీమొగం చూడనీ. (నుదురు ముద్దుపెట్టుకుని) 'ఈతలకాయా విజ్ఞానవిషయాలకిపనికివచ్చేది'...

(నటాషాతో వెనుతుంది.)

కింబయ్యావు—(వంటయింటివేపువెడుతూ) ఎలెనా! విను, ఇల్లాగ! నువ్వు నాకంటే తెలివైనదానివి. నాకంటే ఉన్నతస్థానంలో ఉన్నావు.

కాని, త్వరలోనే నిన్ను అందుకుంటా. మనం ఇద్దరం సమానులం కాగలిగి నప్పుడు...అప్పుడు...నీతో ఓనుఖ్య విషయాన్ని గురించి మాట్లాడుతా.

(బోబోవు బొక్కెనతో నీరు తీసుకుని వస్తాడు.)

కింబయీవు—లే. ఎలెనా చేతులు కడుక్కుందాం.

ఎలెనా—(బోబోవుతో) నికోలాయ్! టీ చల్లారిపోతుంది.

(ఎలెనా, కింబయీవులు వంటయింట్లోకి వెడతారు. బోబోవు నీటిబొక్కెన, శిల్పప్రతిమవున్న బల్లవద్దవుంచుతాడు. వాలంటీనా న్యూట్ కేస్ చేత దీసికొనివస్తుంది. ఆమె బొమ్మవేపు నడిచి, ఒక 'పేపర్ వెయిట్' తో దానిని పగలగొడుతుంది. బొమ్మ ముక్కలు, ముక్కలయి క్రింద బడుతుంది.)

బోబోవు—అదేంపని?

వాలంటీనా—ఒక మేధావంతురాలి మతిభ్రమ. 'శ్రామికుడు: విజ్ఞానం!' శ్రామికుడు! నేను దీనిలో నూతనభావం ఏదీ కనపడేలాగు చెయ్యి లేకపోయేను. కనక నే దీనిని పగలగొట్టడంలో నా కేలాంటి విచారమూ కలగడంలేదు. అంతా అసహ్యం! ఛండాలం! కాని, నికోలాయ్! నువ్వు మాత్రం బాగా నురిపోయేవు.

బోబోవు—నిజం? నిజంగానే అంటున్నావా? నీమాట నిజమేనని తోస్తోంది. ఇదివర కెప్పుడూ నేను అధ్యాపకుడననే తనచేవాడిని. అందరికీ బోధించడమే నావృత్తి. కాని, నేను మళ్ళీ పాఠశాలలో మొదటి నుంచీ నేర్చుకుంటూన్నా. కాని, ఇంకా ప్రపంచాన్ని నీతిపథంలో నడిపించాలనే ధోరణి వదలలేదు. నిజమే...అది కష్టమైన విషయమే! కాని ఏమైతేనేంలే. నాభవిష్యత్తు స్పష్టంగా నాకేటియేదట కనబడుతుంది.

వాలంటీనా—నీఅంతట నువ్వే ముందుకి రాగలిగేవు. నేను ఫ్యాక్రీలో పనిచేసినా పనిరాకపోయేను,

(ఎలెనా, కింబయివుని వస్తారు.)

ఎలెనా—(న్యూట్ కేసువంక గమనించి) వాలంటీనా! నువ్వు ఎందుకు వెళ్ళిపోతూన్నావు? నేనక్కడ ఎన్నోరోజులుండను. ఈవేళ వెళ్ళిపోవడానికికూడా...

వాలంటీనా—మళ్ళీ రానిపద్ధతిమీదనే వెడుతూన్నా. ఈనికోలాయ్ కో సంబంధంవొడుకుకుంటున్నా.

కింబయివు—ఓనికోలాయ్!...ఇంకో పెళ్ళా కూడా నిన్ను వదిలి వెడుతూంది...వాల్యా! వెళ్ళిపోయేముందు మాతో కాస్త టీ పుచ్చుకోరామా?

(వాలంటీనా వూరుకుంటుంది. ఎలెనా చల్లగా కింబయివుని బయటికి తీసుకుపోతుంది.)

బోబోవు—నువ్వు వెళ్ళిపోతూన్నావా?

వాలంటీనా—చూడు. బురద...బూడిద ఇవే నేలమీద మిగిలేయి. వట్టిబూడిదే మిగిలింది నాకుకూడా...నన్నీగతికి తెచ్చింది మాతండ్రే... అతడే. అతడే. అన్నివస్తువులలోనూ సహజమైన భావనలుంటాయి. వాటిని కనిపెట్టుకువుండమని బోధించేడు...నేను పెళ్ళివాయని ప్రేమించేను... ప్రేమ సహజమైన భావన...ఆప్రేమద్వారా నేను కొత్తమనిషిని కావాలని సంకల్పం. కాని, ఈవేళ నాకు మిగిలిందేమిటి?...శూన్యం! ఎవ్వరికీ సంబంధించని శూన్యం!...మాతండ్రి నన్ను ధ్వంసంచేసేడు. నాశనంచేసేడు. తాను నాశనం అయ్యేడు. మాతండ్రిని ఎన్నిమాటలన్నా కసితిరడంలేదు.

(బోరోడిన్, వయోభారానికి వంగి నడుస్తూవస్తాడు. ఆతనిచేతుల్లో స్నో-డ్రాప్ పూవుగుత్తి ఒకటుంది. ఆతని వెనకనే నీడలా అమాలియా వస్తుంది.)

బోరోడిన్—ఊం. అను.

వాలంటీనా—నాన్న! నాన్నవచ్చేడు!

బోబోవు—ఇవాళ్ ఇలిచ్! కూర్చో! ఇవాన్?

బోరోడిక్—వాల్యాసా! అను. అన్నీ అనెయ్యి!

వాలంటీనా—లేదు. అను. తెలివితక్కువదానిని. నావొళ్లు నాకు తెలియలేదు.

బోరోడిక్—నేనూ ఒకమట్టిబొమ్మనే. నాకూ మిత్రులు లేరు. శిష్యులులేరు. కూతురులేదు. నిరాధారం - నిరంజనం!

వాలంటీనా—మాటలు వినలేను. ఏడ్చువస్తూంది. (పరుగెత్తుతుంది)

బోబోవు—బాగావుంది. (ఆమెవెనకనే బయలుదేరి, అంతలో ఆగి బోరోడిక్ వంకచూసి, తిరిగి పరుగెత్తుతాడు.) ఇప్పుడే వస్తున్నా, ఇవాళ్!

(బోబోవు వాలంటీనా వెనుక పరుగెత్తుతాడు. నటాషా క్లారా గది లోంచి వస్తుంది.)

అమాలియా—పొరపాటు. నువ్వు రావలసిన పనికాదు. రాకూడదు.

బోరోడిక్—నన్ను వేపుకుతినకు. ఆఖరికి నాకూతురు తత్వంకూడా తెలుసుకోలేకపోయేను. ముప్పయి అయిదేళ్ల క్రితం నాఅవస్థ చాలా బాగుంది.

అమాలియా—ఇవాళ్ ఇలిచ్! జ్ఞాపకంవుందీ? ముప్పయిఅయిదేళ్ల క్రితం... తాతియానాదినోత్సవం ... ఆపందిరి ... ఆపాలు... వేదికమీది ఆయువకుడు...

బోరోడిక్—నీయువకుడు నువ్వు తగులబడిరి! నీ కాయువకుడు తప్ప మరో స్మరణలేదు. పోతావాతన్న నా? (అమాలియా పారిపోతుంది.) ఏనాడో ఈమె సిలిముండని ప్రేమించేనూ? ఏలా ప్రేమించేనో నాకేమీ తెలియడంలేదు. నాకిప్పుడు ఎవ్వరూలేరు. నేను ఏక్! నిరంజక్!

నటాషా—నేనున్నాను, ఇక్కడ.

బోరోడిక్—నువ్వా, చిన్నిపయోనీర్!

నటాషా—ఆముసలమ్మ వట్టి ఎడ్డెమనిషి అస్తమానం ఏదో నములుతూ, చప్పరిస్తూనే వుంటుంది,

బోరోడిన్ — నే నెప్పుడూ గమనించనేలేదు... ఔను, ఏదో నములుతూనే వుంటుంది.

నటాషా — సుస్థాయి అయిదేళ్ళ క్రితం రాజ్యాధికారం జార్, భూస్వాముల చేతుల్లోవుండేది. ఆరోజుల్లా పోలీసువాళ్ళకూడా వుండే వారు. నిజంగా! ప్రతికూలివాడినీ బ్రదికివుండేగా చర్మం వొలిచేసేవారట. ఒకట! వాళ్ళ విషయం లియోష్కా చెప్పేడు. వాళ్ళనాన్న నిజం పోలీసుని చూసేడుట, నీకు తెలుసా. అతడే చెప్పేడు.

బోరోడిన్ — నే నిప్పుడే ఇన్స్టిట్యూట్ కి వెళ్ళి వస్తూన్నా. ఓ మాటు చూసి రావాలని బుద్ధి వుట్టింది. అందుకోసమని వెళ్ళేను. వరాండాలోన్న మహాగడబిడగావున్నాయి అన్నీ కొత్తమొగాలే. పదుచు వాళ్ళు. నాగడికి తాళం వేసేవుంది. ఆగుమ్మం ముందు నిల్చుండి వాదించు కుంటున్నారు ఎంతో సౌమ్యంగా. ఒకడు తాళం పగలకొడదామన్నాడు. కాని, మిగిలినవాళ్ళు ఒప్పుకోలేదు. నేను కిటికి వెనక నిలబడి వారు నామీద చేస్తూన్న విమర్శలన్నీ విన్నాను.

నటాషా — పోనీ ఆ తలుపు ఎందుకు తెరిచేవుకాదు?

బోరోడిన్ — (నటాషావంక చూసి, ఆలోచనతో) తెరవాలనే వుంది... కాని, ఎదటపడడానికి సిగ్గువేసింది.

నటాషా — సిగ్గేమిటి? ఓమాటు ఈలాగే స్కూలులో ఒక కిటికీ అద్దం పగలకొట్టేను. మట్లాడకుండా చల్లగా వూరుకున్నా. ఎవరు పగల కొట్టేరో తెలుసుకోడానికి వాళ్ళు అందర్నీ అడిగేరు. కాని, నేను పలక లేదు. ఒప్పుకోడానికి సిగ్గుపడ్డాను. కాని, కొంచెం సేపున్నాక నా అంత నేనే చెప్పేసేను. తరవాతి మనస్సు ఎంత తేలికగా వుందనుకున్నావు?

బోరోడిన్ — ఔను... ఔను... నువ్వు చెప్పింది నిజం... నాకు వెనక ఆసరా ఎవరూ లేరుగదా తల్లీ, సలహా అడగడానికేనా?

నటాషా — కీకేం వెలియదు. చర్చలకి మా పయెసీర్ దళంలాకి ఎందుకు రాకూడదు. మమ్మల్ని ఎందుకు సలహా చెయ్యకూడదు?

బోరోడిక్—బాగా నెద్దవాణి ఆయ్యేనుకాదూ?

నటాషా—ఔను. ఆమాట నిజం! పద్మానుగు ఏళ్ళకి మించి వారిని మాతో చేర్చుకోము. ఎందుచేతనో తెలుసా? ఇక్కడే కూర్చో. వస్తా.

(నటాషా క్లారాగదిలోకి వెళుతుంది. బోరోడిను ఒక్కడూ కూర్చుంటాడు. తన చేతిలోవున్న పువ్వులగుత్తివంక చూసి)

బోరోడిక్—వీధిలో స్నో - డ్రాడ్ గుత్తులు అమ్ముతూన్నారు. వచ్చేపోయేవారంతా వాటిని కొనుక్కొని ఆనందిస్తూన్నారు... నేనొక్కడనే గమనించలేదు... ఔను, నే నిప్పుడు పద్మానుగేళ్ళవాడినే అయితే. (బోరోడిన్ పువ్వులగుత్తివాసన చూస్తాడు. ఎలెనా-కింబయీవులువస్తారు.)

ఎలెనా—ఇవాన్! ఆరోగ్యమా?

బోరోడిన్—ఎలెనా మిత్రులూ నా. నాది తాళంచెవులు తెచ్చేను. ఇంద... (తాళంచెవులు ఇస్తాడు.) తీసుకో. తలుపులు తియ్యి...

ఎలెనా—నువ్వే తెను. ఆ కొత్తగావచ్చిన గ్రాడ్యుయేట్లని నీ చేతి క్రిందికి తీసుకో. ఇవాన్? నువ్వు పనిలోనికి ఎప్పుడు వస్తావు? చెప్పు!

కింబయీవు—రా! కామ్రేడ్ బోరోడిక్! రా! అనుమానం ఎందుకు? మనం అందరం కలిసి పనిచేద్దాం. రత్నాలు వెతుకుదాం.

బోరోడిన్—విజ్ఞానానికిగాని, మీకు గాని, నే నెందుకూ పనికి రానని తెలుస్తాను. ఎలెనా. ప్రెల్మిగురించి పొరపడ్డాను. నా నిర్ణయాలు పొరపడ్డాను. ఆ తప్పులు సర్దుకోలేను.

ఎలెనా—ఇవాన్! పొరపాటు. తప్పులు సర్దుకోలేకపోవడం ఏమిటి? సర్దుకోవాలని వుంటే—

బోరోడిన్—వుంది!

కింబయీవు—ఒక్కడినీ శ్రమపడలేవు. మేము కూడా సహాయం వుంటాం.

ఎలెనా—సముద్రాన్ని గురించి తెలుసుకోడానికి ఒక గ్లాసెడు నీటితో పరిశోధనలు చేసినట్లు నీ గడ్డి కిటికీలో కూర్చుని ప్రశంశాన్ని

చూడబోయేవు. కాని, అగ్లాసులో, పోటు - పాట్లు, తుపానులూ కన
పడతాయా? వట్టి, ఉప్పు - నురగలూ - మరొకటి కనబడుతుందిగాని.
సరే, అనురగల్ని పట్టి, పోటుపాట్లు చెప్పబోయేవు. అంతేనా?

బారోడిన్—అంతే?

ఎలెనా—బహిరంగంగా - స్వప్నంగా - నీ ఉపన్యాసాన్ని విమ
ర్శించుకో.

బారోడిన్—ఓను. అంతే.

(తలుపు తెరుచుకొని షెకోవాయ్ వస్తాడు.)

షెకోవాయ్.—అమ్మా! ఇంక భయం ఎందుకు? రా.

(అమలియాకస్తుంది. క్లారా - నటాషాలు ఒకగదిలోంచి, బోబో
వు - వాలంటీనాలు ఒకగదిలోంచి వస్తారు.)

షెకోవాయ్—ఇదిగో మీరంతా చూడలేదేమో. ఇదిగో నికో
లాయ్ షెకోవాయ్ తల్లి ఈవిడే... ఇంక నామాటా - నేనొకమిలిటరీ
ప్రాజెక్టుకుటరు కొడుకుని...

క్లారా—మాకిదివరకే తెలుసు.

షెకోవాయ్—నీ కవరుచెప్పేరు ... ఆ చెప్పిన ద్రోహి ఎవడు?
మిమ్మల్నే.

కింబయివు—వెళ్ళవోయ్, పెద్దన్నా!

షెకోవాయ్—నాగుట్టు బయటపెట్టిన తుంటరిఎవడు?

బోబోవు—నేను.

షెకోవాయ్—ఓహో. తమరా... ఆమె వాలంటీనాయా?...
అయితే సరే. తే వెడదాం. అమ్మా నటాషా! రా, అమ్మా. వీధిలోకి పో
దాం. చేతులుచాచి అడుక్కుని బ్రదుకుదాం. మమ్మల్ని అన్నిచోట్లనుంచి
తరిమేసేరని చెప్పుకుని ఏడుద్దాం. అమ్మా నిన్ను తరిమివేసేరు కదా,
నాకూతురని తెలిసేక నటాషాని మాత్రం వుంచుతారా?

నటాషా—(ఆతనిచేతులలోంచి విడిలించుకొని) అబద్ధం! వాళ్ళు నన్నెందుకు గంటేస్తారు? క్లారా! ఏమేనా కారణంవుందా?

క్లారా—ఆతనితో మాటలేమిటి నటాషా!

ఎలెనా—వటి ఉడుకుబోతువాడివి, నికోలాయ్.

షెకోవాయ్—ఓ, శ్రామికి మహాశయ!.... రెడ్ డైరెక్టర్!.... మహా క్యక్తి! ఆహా! (నవ్వుతాడు) నమస్కరించేదా? ... లేవమ్మా, పెడదాం. ఇక్కడికి తప్పి కలిగిందా. నలుగురిముందూ నీకొడుకునని వొప్పుకున్నా నా? ఏంసంతోషంకలిగిందా? (బోరోడిక్తో) రావయ్యా! రా. పోదాం. మనం అంతా ఒకేముతా. మహాపురుషులం! నువ్వు ఇంక ఎందుకూ పనికి రావుకదా? పాతచెప్పు... ఏమంటూంది నీజ్యోతిషం!....

(షెకోవాయ్ వెళ్లిపోతాడు. గొలుక్కుంటూ వెనక్కారే అమా లియా వెడుతుంది.)

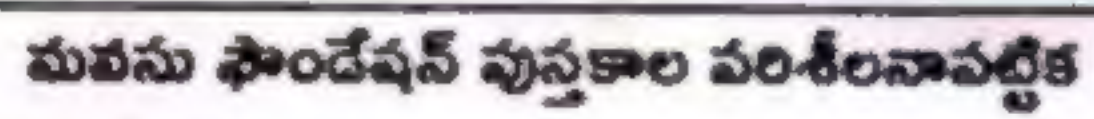
క్లారా—(బోరోడిక్వద్దకు వచ్చి) ఇవాన్! నామాటనమ్ము. నేనూ ముసిలిదానినే అయినా నేనింకా పనిచెయ్యగలను. మనల్ని మారంచెయ్యడం ఇప్పుడప్పుడే జరగవలసిన పనికాదు కాని, మనం కావాలంటే పెన్నె ఇచ్చి పంపివెయ్య వచ్చుననుకో....

బోరోడిక్—వద్దు. ఫెన్స్ వద్దు. నేనింకా పనిచేస్తా. ఎలెనా తోటీ, కింబయివుతోటీ కలిసి పనిచెయ్యాలనివుంది... ఆమిగిలినవాళ్ళు వద్దు... వద్దు... వాళ్ళ ఇష్టంవచ్చినట్లల్లా కూసుకోనియ్యి. ముసిలాడికి ప్రేప్రాణాలు పైసేపోయాయి అనుకోనీ. తన నమ్మకాలు బలవంతంగా విడిచిపెట్టుకున్నాడననీ - నాకేం లెక్కలేదు. నేను జాగ్రత్త పెట్టిన కుం దేళ్ళు ఏవిధంగా కొండచిలువలుగా ప్రవర్తించేయో అందరికీ చెప్తా. నేను మాకిగోవాకి భయపడ్డాను. ఆవిడని దగ్గరికి చేరనియ్యలేదు. తప్పుమార్గాన వెళ్తేను. కాని, హార్మన్ ని. దగ్గరికి చేరతీసేను. ఆసంగతికూడా చెప్తా. 'భయం'కి సంబంధించిన ప్రతి చిన్నవిషయాన్ని ఆనందంతో ఎత్తుకున్నా. నిర్భయత్వాన్ని నిరాకరించేను. కింబయివుయొక్క పిచ్చిధోరణికి ఎగిరి గంతువేసేను. కాని, ఆతనిలోని ఆఅభివృద్ధి మరిచిపోయేను... సంకుచిత

మైన బ్రతుకు బ్రతికేను. నాగడి - నాయిలు దాటలేదు. నిజమైన జీవితం అంటే ఏలావుంటుందో అర్థంచేసుకోలేకపోయేను... జీవితాన్ని దూరంచేసి నందుకు, అది ఒంటరితనం శిక్షగా విధించింది... భయంకరప్రతీకారం. నిజంగా ఏడ్చుకొన్నాంది. సిగ్గుపడవలసిన పనేముంది?... తాళంచెవులు కావాలి అని అధికారయుతంగా అడుగుతూన్న వాళ్ళ చేతులకిస్తా. నాతాళం చెవులన్నీ ఇచ్చేస్తా. డైరెక్టర్! నీవరతులన్నీ నాకివ్వమే. (క్లారాతో) నువ్వు - నేనూ ఇంకా కొంతవనిచెయ్యగలం. ఆ 'పాతచెప్పు' అనడం ఏమిటో ఓమాటు చూపిస్తా.

[తెర]

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA126B156
పుస్తకం పేరు	థయం
తారీఖు	30/10/24
ముందు అట్ట	No
వెనుక అట్ట	No
మొత్తం పేజీలు	115
విద్య సైజు పేజీలు	No
భాగ పేజీలు	No
లేని పేజీలు	No
తయారు చేసినది	P. S. S. S. S. S. S.
పేజీలు విడదీసినది	P. S. S. S. S. S. S.
స్కిన్ చేసినది	Practical
పరీక్ష చేసినది	THASIN
పేజీలు పరిశోధించినది	
లైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
పరిశీలి	9002